

586969

BIBLIOTHECA
UNIVERSITATIS
GRAZENSIS

Mag. St. Dr.

1

R

Jun

Pro

O

RUDIMENTA

HISTORICA,

S I V E

Brevis, facilisque

METHODUS

Juventutem Orthodoxam

notitiâ Historicâ

imbuendi,

Pro Gymnasiis SOCIETATIS JESU

Auctore

Ejusdem Societatis Sacerdote.

OPUSCULUM SEXTUM.

Epitomen Historiæ Ecclesiasticæ
complectens.

LEOPOLI

Typis Collegii Societatis JESU

Annô Domini 1746.

586969

I

Bibl Jag

1973.42.K. St. Dr.

P

plene

argu

enda

pauc

mus

hoc

nostr

aliis

nimi

Suffi

larem

er

infil

doxa

hanc

even

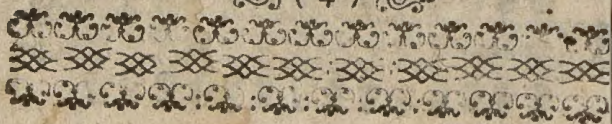
ri

P R Æ F A T I O.

Presens hoc Opusculum nonnisi Epitomen quandam Historia Ecclesiastica continet, unde juvenus Catholica dirigatur, animeturque ad pleniorẽ Historiã hujus notitiã suapte ingenio acque industria ex idoneis subinde auctoribus hauriendam. Nemo proin vitio nobis verterit, si non pauca memoratu digna strictim duntaxat attigerimus, aut omnino prætermiserimus. Cum enim et hoc, et priora opuscula omnia nonnisi juventutis nostræ scholasticæ usui sint destinata, hanc, ut pote aliis insuper occupationibus scholasticis distentam, nimia rerum mole gravandam baud esse censuimus. Sufficere nihilominus hæc videntur cum ad singularem Catholicæ, et Apostolicæ Ecclesiæ amorem et existimationem teneris adolescentium animis instillandam, tum ad eosdem in Religione orthodoxa corroborandos. DEUS Opt. Max. opellam hanc ad suum, suæque Ecclesiæ honorem feliciter evenire jubeat; Lector vero benevolus hunc litteraria juvenutis commodo impensum laborem æqui bonique consulat.

Partitio Opusculi.

Completitur hoc septendecim,
quæ præteriêre, & duodevicesimum
quod nunc vivimus seculum. In
quovis horum summam per-
censebimus.

1. Successionem continuam Summorum Pontificum.
2. Eorundem vivendi regendiq; rationem.
3. Ecclesiæ statum quovis seculo.
4. Ejusdem incrementa.
5. Hæreses potiores.
6. Concilia.
7. Sacros quosdam ritus inductos vel antiquatos.
8. Ordines Religiosos recens institutos.
9. Homines sanctitate & doctrinâ celebriores.
10. Unum alterumq; miraculum.

Intro;

Introductio ad Historiam Ecclesiasticam.

1. *Quid est Historia Ecclesiastica ?*

Est rerum ad Ecclesiam Religio.nemque perti-
nentium notitia & commemoratio.

2. *Quod duplex hæc est Historia ?*

Duplex, veteris nempe & novæ Legis De illa
egimus in primo; de hac in sexto hoc opusculo a-
gendum erit.

2. *Quid porrò est Ecclesia ?*

Est omnium, Christi fidem atque doctrinam
profitentium congregatio, quæ ab uno supremo
Præside, Christi nempe in terris Vicario guber-
natur.

4. *An non plures existunt Ecclesie ?*

Tametsi Ecclesiam pro locorum linguarumque
diversitate appellemus Latinam, Græcam, Galli-
canam, Indicam, Americanam &c. hæc tamen o-
mnes Ecclesie singulares nonnisi unam, Catho-
licam

licam & Apostolicam constituunt Ecclesiam, omnes omnium locorum ac temporum orthodoxos complectentem. Unum igitur Christi ovile & unus Pastor est; is nempe, cui Christus dixit: *Pasce oves meas*. Quicumque ergo Pastori huic subesse renuunt, Christi oves non sunt ac proinde nec membra Ecclesiae Dei.

5. *Quis Ecclesiam fundavit?*

JESUS Christus, æternus DEI Filius, summusque noster Sacerdos, qui antequam in Cælum ascendere, suum in terris Vicarium constituit Petrum, eique Ecclesiam summa plenaque potestate regendam commisit.

6. *Undenam igitur suprema Pontificum Romanorum potestas?*

A Christo ipso, qui non Petro solum, sed omnibus ejus successoribus dixit: *Tibi dabo claves regni cælorum. Pasce agnos meos; pasce oves meas. Tu es Petrus, & super hanc petram ædificabo Ecclesiam meam.*

7. *Quæ quantaque hæc summi Pontificis potestas?*

1. Remittendo, vel retinendo peccata, cælum aperire potest, vel claudere, 2. Refractorios à piorum societate & communione excludere, 3. Ex Ecclesiae thesauro poenas peccatorum temporarias remittere. 4. Ejusdem, tanquam supremi Pastoris est veram sanamque doctrinam à falsa & perversa discernere & judicare &c.

8. *Num Pontifices Romani temporali quoque potestate & jurisdictione sunt præditi?*

Potestatem hanc invictis dudum argumentis demonstrârunt Doctores Catholici contra hæreticos, aliosque Ecclesiæ & Sacerdotii hostes, ad quorum vim iniquissimis præsertim hisce temporibus cœercendam temporali quoque potentia censumque opus esse supremo gregis Dominici Pastori nemo prudens inficias iverit. Hinc divino planè consilio factum, ut Constantinus M. Pipinus Rex ejusque filius Carolus M. Ludovicus Pius, Otho M. Henricus Sanctus, Matildis, Heroïna illa incomparabilis, aliique possessiones amplissimas Ecclesiæ donârint, quas Territorium Pontificium, ubi Papa temporalem quoque dominatum tenet, nominamus.

9. *Quibus porro titulis, nominibusque Romanus Pontifex appellari solet?*

1. Papæ nomen, quo Patrem significamus, omnibus olim Episcopis commune, soli dein Romano Episcopo, tãquam Patri Patrum & Episcopo Episcoporum, per antonomasiam fuit attributum. 2. *Beatissimus & Sanctissimus* idcirco nuncupatur, quia Christi vicas gerit. 3. *Romanus* vocatur non eò duntaxat, quòd Romanus sit Episcopus, sed quòd urbs hæc ex DEI dispositione sit quasi centrum Religionis Catholicæ, sedesque stabilis ac propria Vicarii Christi. 4. Dicitur quoque *Pontifex Maximus, Caput Ecclesiæ, Doctor omnium Fidelium &c.* 5. *S. Gregorius M. Servus*

Servorum DEI se appellavit, cujus exemplum reliqui exinde Romani Pontifices sunt imitati

10. *Quid rei ac nominis Hierarchia Ecclesiastica?*

Est sacer Principatus, sive regimen Ecclesiasticum ex pluribus constans membris, ita inter se ordinatis ac dispositis, ut alia ab aliis pendeant, quæ cum uni omnia sub sint capiti, Romano nempe Pontifici regimen hoc planè Monarchicum est.

11. *Quibusnam ex membris constat Hierarchia Ecclesiastica?*

1. Caput est Romanus Pontifex. 2. Cardinales sunt administri & consiliarii Papæ. 3. Hos sequuntur Patriarchæ, 4. Primates. 5. Archiepiscopi. 6. Episcopi. 7. Sacerdotes. Diaconi &c. Inter omnes hos Papa non tantum principatum, sed supremam quoque potestatem solus obtinet. quam certos intra limites Episcopis, hique suis iterum terminis circumscriptam communicant Sacerdotibus.

12. *Quid de Cardinalibus memorandum?*

Horum officium, non item nomen, inde ab Ecclesiæ exortu inclaruit; constat enim, ipsum S. Petrum pastoralis sui muneris adjuutores, quod proprium Cardinalium munus est, ascivisse Linum, Cletum, Clementem &c. S. Evaristus Romæ septem Diaconos sive administros delegit, quos S. Sylvester *Cardinales* cœpit appellare. Horum numerus seculis sequentibus modò auctus, modò imminutus est, donec Sixtus V. edito diplomate haud plures septuagenis esse voluit, nempe Cardina-

dinales Episcopos sex, Presbyteros quinquaginta, Diaconos quatuordecim. Hi omnes unum cum Papa corpus & *Consistorium* efficiunt, ac proinde proximum dignitatis locum post illum obtinent.

13 *Quid de Patriarchis, Primatibus, Archiepiscopis, & Episcopis commemorandum?*

Sacra hæc munia & dignitates inde ab Apostolorum temporibus, atque ex ipsius S. Petri institutione in Ecclesia semper extiterunt, quod ad rem ipsam attinet. Patriarchæ, hoc est, *Patrum Principes* præsunt Archiepiscopis & Episcopis non unius tantum Provinciæ sed totius regni aut etiam partis mundi. Horum alii dicuntur *Majores* nempe Constantinopolitanus, Alexandrinus, Antiochenus, Hierosolymitanus; quibus tamen, licet olim perampla fuerit potestas, hodie in Ecclesia Catholica fere nil nisi titulus, superest, postquam quatuor illas sedes Patriarchales, occuparunt Schismatici. Alii *Minores*, uti Aquilejensis, Venetus, Indiarum, & antehac Æthiopiæ, quibus nuper Olyssiponenſis accessit. Verum hi non nisi nomine & titulo à Primatibus discrepant.

Primates, sunt primi inter regni aut regionis cujusdam *Archi Episcopos* & *Episcopos*, in quos, nisi aliàs sint exempti, etiam jurisdictionem exercent. Germaniæ Primas est Archiepiscopus Salisburgensis, qua Primatus dignitate olim S. Norbertus Archiepiscopus Magdeburgensis ab Innocentio II. Papa, & Lothario II. Imperatore est auctus. Hispaniæ Primas est Archi-
epi-

episcopus Toletanus Gallæ Lugdunenſis, Bituricenſis &c. Poloniæ Gneſnenſis, Hungariæ Strigoniænſis, Bohemiæ Pragenſis, Belgii Mechlinienſis &c.

Archiepiſcopi (qui & Metropolitæ, ſive *Metropolitani* à Metropoli aliarum urbium & diœceſium quaſi matre dicuntur) præſunt Provinciæ cujuſdam Episcopis, qui eorundem *Suffraganei* vocantur. Inſigne Archiepiſcoporum *Pallium* eſt, quod ex candida agnorum lana contextum, & 4. crucibus diſtinctum, torquis inſtar circumiens humeros, veſtibus Pontificalibus ſuperinduitur. Utitur hoc in primis Romanus Pontifex, qui illud Patriarchis, Primatibus & Archiepiſcopis omnibus & quibusdam etiam Episcopis confert.

Episcopi ab *inſpicio, in viſo*, ſic appellati. Clero & populo Chriſtiano in ſua quiſque Diœceſi præſunt.

14. *Quid eſt Conciliū generale ſive œcumenicū?*

Eſt conventus omnium, vel potiorum totius orbis Episcoporum, cui vel Papa ipſe, vel ejus Legati præſident, ubi quæſtiones de Religione poſſiſſimum controverſiæ deciduntur. Concilium hujusmodi univerſam refert Eccleſiam, neque in definiendis fidei dogmatis errare unquam poteſt. Contrà Concilium ſine Papa accephalum eſt, neq; de ullo poteſt dogmate deciſionem facere.

15. *Quid eſt Concilium particulare?*

Quod ab Archiepiſcopis & Episcopis nationis cujuſ-

cujusdam sub Patriarcha, vel Primato; vel à Provincia alicujus Episcopis cum, & sub suo Archiepiscopo, rebus singularium quarundam Ecclesiarum ita exigentibus celebratur. Illud vocatur *Concilium Nationale*, istud *Provinciale*: neutrum tamen, quod ad fidei dogmata attinet certæ & indubitatae est auctoritatis; multò minùs Synodus Dioecæsana, à Dioecæsi cujusdam Clero cum & sub suo Episcopo celebrari solita.

Historia Ecclesiastica.

Seculum I.

1. *Quinam Pontifices seculo primo Christi Ecclesiam rexêre?*

1. S. Petrus ad ann. Chr. 65.
2. S. Linus 67. Reliquos vide in Tabula Chrenologica in fine Opusculi.

2. Quid de primis his Pontificibus quàm brevissimè
dicendum?

S. Petrus, primus Christi in terris Vicarius, sedem, quam Antiochiæ prius fixerat, Romam exinde transtulit, ubi doctrinâ & miraculis complures ad Ecclesiam Christianam aggregavit, & Simonem magum, à Dæmone in aëra sublatum, fufis ad DEUM precibus, ex alto præcipitem egit, Neronis dein jussu cruci corpore inverso affluxus De
ejus

eius Romam adventu, & obitus anno, deque ordine successionis primorum pontificum variant scriptores, dum alii cum Baronio Eusebii chronicum, sæpius aberrans; alii contra Damasi potius chronicum, veteresque Romanorum Pontificum catalogos cum Papebrochio, Antonio Pagi &c. sequuntur, quorum vestigiis & nos inhærebimus. S. Clemens, septem Urbis Regiones totidem Notariis distribuit qui Martyrum præcipuè res gestas literis consignarent. Huic quidam in Pontificu serie præponunt Cletum, quem non pauci unum eundemque cum Anacleto esse autumant. Ex horum proinde sententia Lino gloriosa morte sublato A. 67. successus est Cletus. qui A. 73. cum Philoſophis Urbe excedere jussus, Pontificatu se abdicavit, quem dein Clemens susceptum gessit usque ad A. 83. quando ad necem abâ, quam tunc causâ inferendam, quæsitus, Pontificatum Cletus cessit, quem exinde Christiani Anacletum, id est *Revocatum*, appllare cœperunt. Verùm in re incerta à communi opinione haud recedendum, esse arbitror. S. Clemens potèd, quod sacro virginitatis velamine S. Domitillam consecravat, iterum Urbe pulsus, tandem A. 107. imperante Trajano Martyr occubuit.

3 *Quis Ecclesia status seculo primos?*

Puſillus etiamnum Christi grex per ipsas persecutiones, quibus tum à perfida Judæorum gente, tum ab Imperatoribus ethnicis atrocissimè exagitabatur mirificè crevit. Ingens prorsus fervor

erat Christianorum illorum, qui terrenorum cura omni abjecta, rebus duntaxat divinis operam dabant. Unde Ecclesia tot propè sanctos, quot membra numeraverat. Nero omnium primus, & post hunc Domitianus in Christianos crudelissimè sœvire cœpit.

4. *Qua ratione Ecclesia primo seculo propagata est?*

Apostoli ad Christi Evangelium ubivis gentiū promulgandum per orbem universum dividebantur. Horum Principes Petrus & Paulus post varias regiones Christianæ fidei dogmatis imbutas, Romam commigrârunt. Jacobus major Hispaniam, Joannes Asiæ minorem, Andreas Seythiam, & Achajam, Philippus Asiam superiorem, Thomas Parthos & Indos, Bartholomæus Indiam citeriorem & majorem Armeniam, Matthæus & Matihias Æthiopiam, Simon Mesopotamiam & Persidem, Judas Thaddæus Arabiam & Idumæam &c. lustrârunt.

5. *Quæ potissimùm hæreses primo statim seculo sunt exortæ?*

Agmen ducit Simon magus, qui oblatâ pecuniâ Spiritûs S. gratiam licitari est ausus. Unde Sacerorum nundinatio *Simonia dicitur*. Docebat præterea hominem carere libero arbitrio, bona opera haud esse necessaria &c.

Cerinthus & Ebion Christo divinitatem abrogabant; quorum errores ut refutaret S. Joannes A. Chr. 96. suum conscripsit Evangelium, ubi
Chri-

Christi Divinitatem præcipuè vindicat. Nefandæ Nicolaitarum hæresis auctor fueritne Nicolaus, unus ex septem Diaconis, an alius quispiam incertum est.

6. Quæ Concilia celebrata fuere seculo primo?

Primum Concilium celebrârunt Apostoli post Christi Ascensionem Hierosolymis, ubi Mathias ecclesiæ sorte electus, ac Judæ proditori surrogatus est. In altera Synodo Hierosolymitana septem Diaconi delecti & initiati fuere, qui egenorum curam gererent, atque ad aram ministrarent. In tertio Concilio ibidem coacto Circumcisio, aliique legis Mosaicæ ritus aboliti fuere. In hac Synodo S. Petrus tanquam Ecclesiæ Caput, Judexque supremus sententiam pronunciavit.

7. Qui ritus sacri introducti hoc seculo?

1. Antiochiæ Christi ecclesiæ Christiani appellari cœpere. 2. Dies Dominica, solemnitas Natalis Domini, Epiphaniæ, Paschatis, sive *Resurrectionis* & Ascensionis Christi ac Pentecostes instituitur. 3. Quadraginta dierum & quatuor temporum jejunium ex traditione Apostolica observatur. 4. Aqua lustralis adhibetur. 5. Signum crucis Christianis omnibus frequentissimo in usu est. 6. Preces Canonice in templis alternante choro statim choris decantantur. 7. Stationes, seu comprecationes ad Sancti rum Martyrum sepulchra frequentantur. 8. Nomina Christianorum, præsertim Episcoporum virorumque illustrium in duplici tabella non in morem clausa, hinc virorum,

vorum, illinc mortuorum describuntur, atque ad Missæ *memento* recitantur. 9. Diaconissæ viduæ erant vitæ probatissimæ, annos amplius sexaginta natæ, quæ Ecclesiæ januam, per quam fæminæ ingrediebantur, & locum, ubi hæ separatim à viris orabant, custodiebant; persecutionum tempore mulieres ad constantiam animabant, eleemosynis iuvabant, ad Baptismum & extremam unctionem recipiendam parabant, mortuas vestiebant &c. 10. Agape (ab *charitas*) epulum erat in mutui amoris signum post sacram synaxim, remque divinam peractam in Ecclesia celebrari solitum, divitibus æque ac pauperibus eidem mensæ accumbentibus, quæ dein convivia ob varios abusus abrogata fu-
 ère. 11. S. Anacletus Clericis comam alere pro-
 hibuit, sanxitque, ut Episcopus à tribus Episcopis consecraretur. 12. S. Evaristus Urbem in septem Parochias, quas Regiones vocabant, distribuit. His septem præfecit Diaconos, qui Christianis a-
 nimæ corporisque subsidia ministrarent.

8. *Quid de Religiosis ordinibus primo hoc
 seculo memorandum?*

1. Ordo Religiosus haud dubiè à Christo ipso & Apostolis originem ducit. 2. S. Joannes Ba-
 ptista vitæ solitariæ sive Anachoreticæ Antesigna-
 nus meritò dici potest. 3. S. Dionysius Areopa-
 gita, æqualis temporum istorum, vitæ monasticæ
 mentionem facit.

9. *Quinam*

9. *Quinam Sancti primo præcipue seculo incloruerunt?*
 Sanctissima DEI Genitrix & Virgo Maria, San-
 ctorum omnium Regina, quæ annum agens 72. à
 virgineo suo partu 57 in cælum translata est. S.
 Joannes Baptista. S. Apostoli, è quibus solus Joan-
 nes nonagenario major mortem obiit incruentam.
 S. Thecla prima Martyr &c.

Post Sanctos Apostolos & Evangelistas primo
 seculo scripsere S. Hermas, Presbyteri & Diaconi
 Achajæ, qui S. Andreæ martyrium literis man-
 dârunt. S. Clemens Papa, S. Polycarpus, S. Igna-
 tius, S. Dionysius &c. Quibus S. Hieronymus
 Senecam quoque, Neronis Magistrum, Philonem
 item & Josephum Judæos annumerat.

10. *Quanam miracula hoc seculo patrata?*

Maxima & innumera, quorum aliqua in actis
 Apostolorum percensentur. Id verò omni mira-
 culo mirabilius fuit. Apostolos, homines in spe-
 ciem abjectos, rudes & ignobiles Religionem,
 naturæ corruptæ tantopere adversantem, cujus
 auctor Christus, latronis instar in cruce mortu-
 us, tanquam æternus DEI Filius adorandus pro-
 ponebatur, tot regnis ac provinciis persuadere
 potuisse, tametsi Imperatores, Reges ac Principes
 omnibus viribus obniterentur.

Seculum II.

1. *Quinam Pontifices hoc seculo Ecclesiâ gubernâverunt?*

7. S. Alexander ad annum 116.

Reliquos vide in fine Opusculi.

2. *Quo*

2. *Qua laude hi Pontifices præfuere Ecclesiæ*

Vitæ erant inculpatae prorsus; utque externò cultus divini decore & majestate pietatè cultumque Christianorum interiorem foverent, varios ritus cæremoniasque instituerunt. Caterùm temporibus hisce dignitas Pontificia inde quoque summum adepta est splendorem, quòd gradum sterneret ad gloriosam martyrii lauream, qua Pontifices hi omnes decorati fuere.

3. *Quis seculo II Ecclesiæ status erat?*

Ecclesiæ ager multiplici persecutione velut aratro subactus, totque Martyrum sanguine irrigatus, ubiores identidem fructus protulit. Quin ipse hic sanguis Martyrum semen erat Christianorum, qui heroicis suis virtutibus, vitæ innocentia, morumque integritate omnibus exemplo erant & admirationi. Persecutio tertia cœpta est imperante Trajano, quarta sub Imperatoribus Marco Aurelio & Lucio Verò.

4. *Quanta hoc Seculo incrementa capie Ecclesia?*

S. Barsimæus Episcopus Edessenus in Syria quâ plurimos ad veram fidem adduxit, In Anglia S. Lucius Regum omnium primus Christo nomen dedit, regnoque postmodum ac patriâ relicta, Christianæ Fidei lucem Rhætiæ Alpinæ, locisq; è finitimis intulit, adversa plurima perpeßus. In Gallia & Sabaudia S. Irenæus Evangelium annuntiavit. Donaldus Scotiæ Rex à S. Victore Pontifice aliquot fidei Christianæ præcones petiit & impetravit.

5. *Quæ Hæreses secundi Seculi?*

Amplius triginta percentsentur, è quibus 1. Gnostici, etsi vitam plùs quam belluinam ducebant, *Intelligentes* tamen sive *Sapientes* appellari volebant. 2. Chiliaistæ, sive *Millenarii* somniabant, electos omnes post universalem illum corporum ad vitam reditum cum Christo in terra hac mille annis regnatos, corporisque voluptatibus fruturos. Eucratitæ, Tatiani discipuli, execrabantur matrimonium, primosque parentes Adamum & Evam sempiternis addictos suppliciis affirmabant. 4. Montanistæ sive Catapryges ad Montani Patriarchæ sui exemplum hypocrisis pleni vitæ rationem in speciem oppidè austeram profitebantur. Nam præter alias abstinentias ter quotannis quadraginta dierum inediâ corpus macerabant. Quæ virtutis simulatione ipse adeò Tertullianus in errorem ac hæresim est inductus. 5. Marcionistæ Marcionis affectæ negabant corporum ad vitam reditum, ac duo rerum principia statuebant, bonum unum, alterum malum. Hæresis hæc, uti aliarum plurimarum, ope potissimum atque operâ famularum propagata est.

6. *Quæ Concilia convocata?*

1. In Conciliis, Romæ, Cæsareæ Palæstinæ, in Gallia & alibi coactis contra *Quartadecimanos* decretum est, ut ex institutione Apostolica Pascha semper die Dominica, nec unquam cum Judæis celebraretur. 2. Contra Montanistas pluribus in Conciliis definitum est, relaptos post Baptismum,
uti

uti & Religionis desertores ad agendam poenitentiam admitti posse ac debere. Damnata quoque triplex Montanistarum *Quadragesima*, fucatusque illorum rigor & affectatæ austeritates.

7. *Qui ritus sacri introducti?*

1. S. Alexander decrevit, ut aqua consecrata sale admixto perpetuò in templis asservaretur, & in cubiculis adhiberetur adversus Dæmonum insectationes, aliaque corporis & animæ mala. Missæ addidit Epistolam & Evangelium, ejusdemque Canoni hæc verba: *Qui pridie quàm pateretur, & post consecrationem: Unde & memores &c.* usq; ad *Memento* defunctorum. 2. S. Xistus sive Sixtus vasa sacra à laicis tangi vetuit, & in Missa trisagion, *Sanctus, Sanctus, Sanctus*, jam antea ulu receptum, decreto stabilivit. 3. S. Telephorus solenne quadraginta dierum je unium, ab Apostolis inductum, nova lege confirmavit, hymnumque Angelicum *Gloria in excelsis*, in Missa cantandum curavit. 4. S. Hyginus Presbyterorum & Diaconorum, de quibus in actis Apostolorum sit mentio; Subdiaconorum item, Ordinumque Minorum gradus distinctius secrevit. 5. S. Soter in nuptiis solemnes à Sacerdote preces adhiberi jussit. 6. Die Domini Natali ter à singulis Sacerdotibus Missæ sacrificium iterabatur. &c.

8. *Quid de Religiosis ordinibus dicendum?*

Apostolus ipsos vitæ Religiosæ & cœnobiticæ fundamenta jecisse, compertum habemus; quamvis quod ad certos ritus, vestimenta, habitati nem,

Ba

Solen-

solennem Professionem &c. attinet, post Seculum III, quando horribilis illa universalium persecuti-
onum tempestas sedata est, Ordines Religiosi su-
am primum maturitatem sicut assecuti. S. Pius
Papa certis præscripsit ritus, quibus DEO sacratæ
Virgines velarentur.

9. *Quinam doctrinâ & sanctitate Seculi II.*

... claruere?

Inter scriptores Ecclesiasticos eminerunt S. Ju-
stinus Philosophus & Martyr, S. Melito Episcopus
Sardensis, Athenagoras Philosophus Christianus,
S. Theophilus Episcopus Antiochenus, S. Irena-
us Episcopus Lugdunensis &c. Inter complures
alios Sanctos conspicui erant S. Simeon Episcopus
Hierosolymitanus, SS. Titus, Timotheus, & One-
simus discipuli S. Pauli, Eutachius cum Sociis,
S. Getulius cum S. Symphorosa conjuge & se-
ptem filiis, SS. Gervasius & Protasius, S. Felicitas
cum septem filiis &c.

10. *Quæ miracula celebratiora?*

1. Recurrente annua S. Clementis memoria ma-
re longius recedens Christianis viam aperuit ad
ejusdem Martyris sepulchrum, sub undis divinitus
constructum. 2. In expeditione, contra Marconan-
nos suscepta, Christiani milites exercitui Roma-
no, in maximas angustias, comedio, atrocique
intuper sui vexato pluviam per opportunam; ho-
stibus verò fulmina & grandinem cælo evocârunt;
unde legio illa *Fulminatrix* dicta. Miraculi hu-
jus vel ethnici scriptores meminere.

Scm-

Seculum III.

1. *Quinam Pontifices Ecclesiæ præfuere?*

17. S. Callistus ad. ann. 222.

Reliquos vide in fine Opusculi.

2. *Quid de Sanctis hijs Pontificibus summam dicendum?*

S. Zephyrinus, qui exeunte seculo priore Petri Cathedram conscendit, Montanistas, cumque his Tertulianum ab Ecclesiæ communione repulit. S. Stephanus inter Missarum solemnias ab Imperatoris satellitibus trucidatus est. S. Dionysius, Græcus primùm Monachus, magna dein virtutis & sapientiæ laude Pontificatum gessit. S. Marcellinum timore perterritum deorum simulacris thus adolevisse, negant hodie eruditiores; qui & Concilium Sinauessanum, & ejus acta ab hæreticis Donatistis conficta esse censent.

3. *Quid tunc Ecclesiæ status?*

Crescente persecutionum atrocitate Christianorum pariter & animus crevit & numerus. Non deerant tamen, qui ad declinanda tormenta ab ethnicis magistratibus libellos (unde *Libellatici* dicti sunt) emerent, quibus testatum fieret, ipsos idolis sacrificasse. Quintæ persecutionis concitator fuit Imperator Severus, sextæ Maximinus, septimæ Decius, octavæ Valerianus & Gallienus, nonæ Aurelianus.

4. *Quæ Christianæ Reipublicæ incrementa?*

1. *Tota fere Gallia Severi Imperatoris tempore*

ribus Christiana sacra suscepit. 2. Ipsæ aded barbarorum in Romanum Imperium incursiones ansam iisdem præbuere ad Religionem orthodoxam, cognita perspectæque Christianorum virtute morumque integritate, amplectendam. 3. Sub tertii sæculi finem Religio Christiana per omnes orbis cogniti regiones propagata est, Romanique Imperii tunc amplissimi dimidia certè pars eidem adhæserat.

5. Quæ hæreses & schismata exorta hoc

Sæculo ?

1. Origenes qui prius Ecclesiam eximia eruditionis virtutisque splendore illustraverat, ex Platonis dein libris multos hausit errores, hæretumq; variarum parvit semina. 2. Novatiani omnia peccata æqualia esse dicebant. Damnabant secundas nuptias, & cum Montanistis, negabant poenitentiam esse sacramentum. 3. Sabelliani divinarum personarum trinitatem inficiabantur. 4. Paulus Samolatenus Christum merum esse hominem, affirmabat. 5. Manes Manichæorum Coryphæus liberum hominis negabat arbitrium, & cū Marcionitis duplex rerum omnium statuebat principium, bonum unum, alterum malum, à quo omnes cibi, resque corporeæ essent productæ. Dicebant item Manichæi, fas non esse invocare Sanctos, aut eorum Lipsana in honore habere ac veneratione. Eodem hoc Sæculo Episcopi quidam Sanctitatis laude celebrati, baptismo ab hæreticis initiatos sacro iterum fonte abluendos esse

con-

contendebant. Alii Chiliaſtis accellere, donec utraque hæc ſententia à Sede Apollolica erroris fuit damnata.

o. Quæ Concilia celebrata?

A. 252. in Concilio Romæ contra Novatianum coacto, decretum eſt, ut, qui ſuppliciorum metu idolis ſacrificãſſent, actâ ritè pœnitentiâ, in Fide-
lium numerum reciperentur. A. 257. in Conci-
lio itidem Romæ celebrato Hæreticorum Bapti-
ſmus ratus habebatur. A. 265. in Concilio Anti-
ocheno Pauli Samofateni hæſiſ eſt damnata &c.

7. Qui ritus ſacri introducti?

1. S. Zephyrinus S. Eucharitiæ ſumptionem tempore Paſchali imperat. 2. S. Calliſtus quatuor temporum jejunium ex Apoſtolica traditione ce-
lebrari ſolitum, confirmat. 3. S. Urbanus ſacra vafa ex argento fieri mandat. 4. Chriſtianorum ſepulchra confeſcrantur. 5. Litaniarum utus in O-
rientis Eccleſia frequentatur. 6. S. Felix pios quosdam ritus in templorum dedicatione præ-
ſcribit. 7. Eulogiæ ſive panes ſacratî ad finem Miſſæ in templis diſtribuuntur. 8. Anterus Mar-
tyrum res geſtas accuratè conſcribendas curat. 9. Publicæ, pluriumque annorum pœnæ hoc & ſu-
periore Seculo pœnitentibus irrogatæ. 10. Miſſæ ſacrificio, quod breviori temp. ris ſpatio peractû primò fuerat, à diverſis dein SS. Pontificibus va-
riæ preſcations ac caremoniæ adjectæ.

8. Quinam Ordines Religioſi inſtituti?

1. Vita Eremitica non tam inchoata, quàm il-

Illustrata & propagata est à S. Paulo Eremita. 2. S. Cyprianus Episcopus Carthagiensis, qui de disciplina & habitu Virginum librum scripsit, Regularium Sacerdotum Congregationem instituit.

9. *Quinam Seculum hoc doctrinâ & sanctitate potissimum illustrârunt?*

Præter Tertullianum & Origenem, qui post insignes prorsus ingenii partus, Ecclesiæ bono editos, in varios tandem rapti sunt errores, scripsere Clemens Alexandrinus; Minutius Felix, S. Cyprianus Episcopus Carthaginensis, S. Gregorius Thaumaturgus Episcopus Neocæsareensis. Inter Sancti Martyres excellere Laurentius, Mauritius cum Sociis, Sebastianus, Georgius, Barbara, Cæcilia, Apollonia, Agatha &c.

10. *Quæ miracula à variis Sanctis patrata?*

1. S. Gregorius Thaumaturgus præcibus suis mon-tem, templi ædificationi obstantem, loco movit.
2. S. Cypriano Sacris operante, mulier ad mensam Eucharisticam ausa indignè accedere, subita morte plectitur. S. Felix Nolanus, S. Agatha, S. Christina &c. multis miraculis claruere.

Seculum IV.

1. *Quinam Christi Vicarii Petri Cathedram tenuere?*

31. S. Marcellus ad ann. 410.

Reliquos vide in fine Opusculi.

2. *Qua commendatione supremo munere pastoritio sunt perfuncti?*

Omni ope atque opera connitendum iis fuit,
ut

ut grassantibus tunc hærelibus obfisterent, luposque Christi ovile quaquaversus infestantes, arcerent: id quod & viæ sanctitate & doctrina Apostolica egregiè præstiterè. S. Liberius Athanasii defensor, Arianaque hæresis oppugnator acerrimus, ab Imperatore Constantio ejicitur in exilium, ubi biennio post propter atrocissima crimina, ab hæreticis Athanasio afficta, hujus damnationi & ipse tandem subscripsit, & cum Arianis quibusdam Episcopis, Catholicos sese attutè simulantibus, communicavit. In expulsi porrò Liberii locum Felix Diaconus Catholicus Arianorum operâ intruditur primùm, dein nuntiata Liberii cum Arianis communicatione & subscripta ab eodem Athanasii damnatione à Catholicis quoque recipitur. Reposcentibus postea Romanis Liberius à Constantio restituitur, pulso Felice, qui Arianis & Constanti, tametsi illorum operâ ad Pontificatum sit evedtus fortiter se opposuit. S. Liberius porrò, omni cum Arianis communicatione abrupta, Religionem Catholicam, à qua numquã re ipsa desciverat, quoad vixit, strenuè propugnavit; S. Felix II. verò, quem alii nobiscum, quidd ab Arianis intrusus erat, è Pontificum Cathologo expungunt, ab Ecclesiæ gubernaculis, quæ triennio tenuerat, dejectus, vitam deinceps privatam & quietam egit, Martyribus à quibusdam annumeratus.

3. *Quis Ecclesiæ Status?*

Postquam horribilis illa tot persecutionum procella,

cella, imperante Constantino M. tandem deſa-
viri, Cæſarque hic Religioſiſſimus Eccleſiam ſpe-
tutandam iuſcepit, hæc variis hæreſibus, ex orco
emergentibus, vehementer exagitata eſt. At anim
tam parvum adverſus petram illam inexpugnabilem
prævalere hæ poterant, atque ethnicorum antea
Imperatorum furor. Quin potiùs Eccleſiæ ſplen-
dor & diſciplina per ſolemnes ritus ac cæremoni-
as à SS. Pontificibus ad excitandam Fidelium pie-
tatem introductas, promota plurimùm fuit. Et
verò vix unquam tot Episcopis ſanctiſſimis. Docto-
ribusque præſantiſſimis abundavit Eccleſia, atque
hoc ſeculo. Sapor Perſarum Rex, ſceleſtigue Im-
peratores Julianus Apoſtata, Conſtantius & Va-
lens, rei Catholicæ plurimùm incommodabant.

4. *Quæ Eccleſiæ incrementa?*

Postquam Conſtantine M. A. 312. non ſolùm
ampliſſimam Chriſtianæ Religionis amplectendæ
potestatem omnibus fecit, ſed Chriſto nomen ipſe
dedit, Fidelium numerus mirum quantum eſt au-
ctus. Longobardi cum Rege ſuo Agelmundo hoc
ſeculo veræ fidei luce colluſtrati fuère. Hunnos
Theotimus Scythæ, Iberos, Aſiæ populum cum Re-
ge Bacurio ancilla Catholica ad Chriſtum adduxit.

❧ *Quæ potiſſimùm hæreſes ſeculo, IV.
graſſabantur?*

1. Donatiſtæ præter alios errores docuère Ec-
cleſiam ubique terrarum extinctam eſſe præter-
quam in ſuo coetu, ſolosque juſtos, non item pec-
catores, Eccleſiæ membra eſſe. Sacrum chriſma

con-

conspuebant, & pedibus proterebant. Donatus Hæresiarcha, Episcopus Africanus a S. Melchiade Papa aliisque Episcopis damnatus, ad Imperatorem appellabat. 2. Arius Presbyter Alexandrinus Filium Divinum Patre minorem esse, nihilque extra Sacras literas fide divina credendum esse docuit, rejectis Ecclesiæ Traditionibus, decretisque Concilii Nicæni Oecumenici, cujus ac proinde univ. rsæ Ecclesiæ judicio suum hæresiarcha hic præferre non dubitavit. 3. Macedonii Episcopi Constantinopolitani præcipuus error fuit, Spiritū Sanctum non esse DEUM. 4. Eunomius tradidit, fid. m. solam line. operibus ad salutem sufficere, ac credenti nullum prorsus peccatum, quantumcunque enormis fuerit, à DEO imputatum iri. 5. Eutathius jejunia, ab Ecclesia præstituta, repudiabat. 6. Acrius non solum jejunia & festa ab Ecclesia indicta, sed preces intuper & sacrificia pro defunctis abrogata volebat, nullumque Episcopos inter & Presbyteros statuebat discrimen. 7. Helvidius Virginitatis hostis insensissimus. hanc Dei-paræ abjudicabat, nec majoris esse meriti aiebat, quàm conjugium. 8. Id ipsum docuit Jovinianus Monachus Romanus, qui insuper cibos omnes omnibus omni tempore permittendos esse contendebat: adhuc peccata omnia esse æqualia, gratiam in Baptismo acceptam non posse admitti, æqualem omnium in cælo fore mercedem &c. 9. Trisillianistæ ut sordes suas ex Manichæorum: Arianorum, & Gnosticorum lacunis hautas obtegerent

gerent, hoc veluti symbolo utebantur:

Jura, per jura, secretum prodire noli.

7. *Quæ celebrata Concilia?*

A. 325. in primo Concilio Oecumenico, Nicææ Bithyniæ habito, hæresis Ariana à tricenis decem & octo Patribus damnata, & vox *consubstantialis* Fidei symbolo inserta est ad eandem omnino Fidei cum Patre divino naturam & divinitatem vindicandam; dirempta quoque controversia de Pâschate celebrando. A. 381. Constantinopoli Concilium Oecumenicum secundum indictum est, ubi Macedoni præcipue hæresis Spiritus Sancto Divinitatem abrogare ausi, à centum quinquaginta Patribus condemnata est, ac verba quædam Nicæano symbolo adjecta. Quæ omnia Occidentalis quoque Ecclesiæ rata habuit, nisi quod Patriarchæ Constantinopolitano præximum à Papa locum Roma concedendum haud esse censuerit utque ad Innocentii III. tempora. Damnatae insuper pluribus in Conciliis *particularibus* hæreses Donati, Priscilliani & Joviniani. In Synodo A. 359 Arimini coacta, Fidei formulæ, ab Arianis vestrè simulateque concionatae, & in speciem Catholicæ, Patres subscripsere quidem; sed comperta dein fraude subscriptionem resciderunt. In Synodo Carthaginensi cælibatus. sive perpetua Clericorum continentia, quam eodem Concilio teste docuerunt Apostoli & ipsa servavit antiquitas, novis sanctionibus est confirmata.

7. *Qui ritus induciti aut obregati?*

1. S. Silvester altaria ex lapide *Corporalia* verò sive lintea sacra, quibus Christi corpus Missæ tempore imponitur, nonnisi ex lino confici jussit. 2. Catechumenis Missæ sacrificio ab *Introitu* ad Offertorium duntaxat interesse licebat; inde enim Diaconi voce dimittebantur. 3. Sacro epulo Christiani pluribus in locis quotidie; alicubi diebus duntaxat Dominicis reficiebantur. 4. Hoc & præcedentibus seculis Christi corpus modò sub dupli, modò sub una duntaxat specie pro temporis locique ratione sumi consueverat. Nec Eremitæ solum, sed & alii quoque Fideles præsertim persecutionum tempore vel diuturnæ navigationis, quin & alias panem Eucharisticum domum secum deportabant, urgente necessitate eundem sibi fracturi. Iphis quoque infantibus, suscepto Baptismi & Confirmationis Sacramento, gutta sacræ sanguinis instillabatur. 5. Catechumeni Sabbatho sancto & pridie Pentecostes solennibus ceremoniis Baptismum, moxque Confirmationis & Eucharistiæ sacramenta accepere. Quidam etiam Baptismum ad finem usque vitæ duntulerant, in quem tamen ab usum SS. Patres acriter sunt inveciti. 6. Constituti quoque à Synodo Nicæna Diocesibus limites. 7. Episcopi, qui in urbibus duntaxat commorabantur, concionibus populum, & catechismo pueros instituebant ipsi, bonaque Ecclesiæ administrabant, Sacerdotibus & egenis pro cujusque indigentia distribuenda. 8. Chorepiscopi

scopi Presbyteri erant, non Episcopi, qui in villis & pagis commissas sibi Ecclesias gubernabant. Ordinesque minores conferre poterant. His tamen quoddam in Episcoporum subinde jura involabant, surrogati postmodum sunt *Deiarii rurales*. 9. Saceris initiandi ordinum interstitia accuratè observabant. 10. Tempia non munda solum sed pretiosa quoque suppellectili erant instructa. 11. S. Damasus Papa ad cujuslibet psalmi finem addi jussit: *Gloria Patri* &c. 12. S. Paulus Eremita preces lapsulis, uti hodie globulis precatoriis solemus, dimetiebatur. 13. SS. Martyrum festi dies iis præcipuè in locis, ubi aut affectu martyrio, aut tumultuati fuere, magna quotannis solemnitate celebrabantur. 14. Prædie majorum solennitatum Christiani in ædæ sacra congregati noctem totâ sacros hymnos precesque alternando pervigilabant. 15. In Oriente Christiani singulis feriis quartis & sextis; Romæ verò & alibi feriis sextis & Sabbatho jejunabant. 16. Sacre peregrinationes frequenter in usu erant, nec sine abusu tamen, quem S. Gregorius Nyssenus reprehendit. 17. Anastasius sancit, ut in Missæ sacrificio ad Evangelium omnes starent. 18. Quatuor hisce seculis sequentibus, graviorum criminum v.g. adulteri reis, poenæ publicæ septem, decem, imò & quindecim annos ipsos subeuntæ erant, & quidem quadruplici in statione, donec ad sacram synaxim admitterentur. Prima statio erat *stentum*, qui laccis induti admittenda crimina dedebant in templi vestibulo, & in-

gredi-

gredi
auden
militi
bito,
Terti
tis Sa
pone
ritu p
banu
quic
Euch
pore
quon
humi
dicat
petim
minu
nere
Domi
flexis
men
dulge
per m
19. Q
tatus
deject
accede
Presby
Off. io
cebat

gradientium preces implerabant. Secunda erat
audientium, qui in postremam templi partem ad-
 missi, audito Evangelio, sermoneque post illud ha-
 bito, cum catechumenis discedere jubebantur.
 Tertia erat *prostratorum*, quibus in genua prostra-
 tis Sacerdotes varias inter preces manus im-
 ponebant, poenasque diversas injungebant. Quo
 ritu peracto ante *Offertorium* & ipsi foras mitte-
 bantur. Quarta erat *Consistentium*, quibus Missæ
 quidem toti interesse licebat; non item mensæ
 Eucharisticæ accumbere. Toto præterea hoc tē-
 pore pane sate & aqua victitare, ac jejunare, fre-
 quenti oratione crebris vigiliis, chameuniis sive
humidationibus, omniumque deliciarum ab-
 dicatione, & aliis corporis afflictationibus se per-
 petum exercere, nuptiis, conviviiis, balneis, ho-
 minum congressibus, armis item & militia absti-
 nere omnino debuerant. Cumque alii diebus
 Dominicis, ac tempore Paschali stantes orarent,
 flexis illi genibus preces fundebant &c. Hic ta-
 men poenarum rigor per varias potissimum *In-*
dulgentias sive Ecclesiæ condonationes magis sem-
 per magisque mitigatus est posterioribus seculis.
 19. Quod si Clericorum quispiam majoribus ini-
 tiatis Ordinibus deliquisset, dignitatis suæ gradu
 dejectus cum laicis ad sacram debebat Synaxim
 accedere, quæ Clericis aliis distribuebatur intra
Presbyterium. sive septa altaris, quo divinarum
 Officiorum tempore nulli laicorum ingredi li-
 cebat.

8. *Qui Ordines Religiosi instituit?*

Aureo hoc Constantini M. Seculo Monachi, qui prius dispersi ut plurimum habitabant, maximo jam numero unà degere cœpere. S. Antonius in Armenia, Scythia, Nitria, & Thebaide, S. Pachomius in Ægypto, S. Hilarion in Palæstina, S. Basilus in Græcia multa frequentiaque asceteria condidère. Basilii certè institutum longè lateque per totum Orientem propagatum est. Plurima quoque in Italia, Insulisque adjacentibus asceteria visebantur. Quin & in urbe orbis Domina crebra Virginum monasteria & Monachorū multitudinem innumerabilem floruisse auctor est S. Hieronymus, quem doctrina, institutione, & exemplo suo haud parū ad id contulisse constat. S. Ambrosius Mediolani, S. Eusebius Vercellis, S. Martinus Pictavii & Turonibus Monasteria cœnobaritarum & numero & pietate florentissima condidit. In Africa quoque S. Augustinus Religiosas utriusque sexus familias instituit, atque ad Apostolicæ vitæ doctrinæque disciplinam diligentissimè erudiit,

9. *Quam doctrina & sanctitate eminuere?*

S. Hilarius Episcopus Pictaviensis. S. Optatus Episcopus Milevitanus, S. Athanasius Patriarcha Alexandrinus, S. Ephrem Diaconus Eleffenus, S. Epiphanius Salaminæ Cypri Episcopus, S. Basilus M. Episcopus Cæsareensis, S. Gregorius Episcopus Nyssenus S. Basilii Frater, S. Gregorius Nazianzenus ob eximiam divinarum literarum scientiam

Theo-

Theologus dictus, S. Ambrosius Episcopus Mediolanen-
 sis, S. Joannes ob aureum eloquentiæ flum-
 en Chrysostomus cognominatus. Floruere quo-
 que exeunte hoc Seculo S. Hieronymus & S. Au-
 gustinus, quorum prior Jovinianum, Helvidium
 & Vigilantium hæresiarchas, posterior Donatistas,
 Manichæos, Pelagianos, Nestorianos & Eutychia-
 nos ore & calamo doctissime confutavit. San-
 ctitatis laude, ut plurimos alios taceam, claru-
 erunt S. Nicalus Episcopus Myrensis, S. Martinus Epi-
 scopus Turonensis, SS. Agnes, Lucia, Dorothea,
 Catharina, Ursula cum Sociis &c.

10. *Quæ miracula patrata?*

Complura horum SS. Athanasius, Ambrosius,
 Gregorius Nyssenus & Nazianzenus, Theodoretus
 aliique literis consignarunt. Prodigi-osa erat crux
 à Constantino M. in æere conspecta, uti & ignis
 è fundamentis magna vi erumpens, cum Judæi
 templum Hierosolymitanum, favente Juliano A-
 postata, instaurare tentarent.

Seculum V.

1. *Quo ordine supremi Ecclesiæ Pastores sibi
 successere?*

41. S. Innocentius ad ann. 417.

Reliquos vide in fine Opusculi.

2. *Qui vero supremo hoc munere sunt perfuncti?*

Insigni omnes sanctitatis juxta & doctrinæ lau-
 de rexere Ecclesiam, & contra exortas hæreses

C

fortis;

fortissimè propugnarunt. S. Leo M. divinæ suæ eloquentiæ vi & sanctitatis famâ Attilæ Hunnorum & Genserici Vandalorum Regis furorem mirificè cohibuit, avertitque

3. *Quis Ecclesiæ tunc Status?*

Tametsi sub ea tempora Anastasius Imperator Eutychianam, Reges Africæ, Italiæ & Hispaniæ Arianam hæresim acerrimè propugnabant; Angliæ verò, Burgundiæ, & Germaniæ Reges à Religione Christiana alienum prorsus animum gerebant; Ecclesia tamen ex Christi promissione stetit semper immota, stabitque, dum orbis stabit, nullis inferorum machinis expugnanda. In Persia ab A. 420. ad A. 450. Isdegerdes & Varanes, in Africa & Sicilia ab A. 437. ad A. 499. Gensericus ejusque filius Hunnericus sævissimas in Christianos quaestiones exercuere. Famosum porrè illud decretum *Univum*, quod Zeno Imperator Acacii Episcopi Constantinopolitani instinctu ad Eutychianos Ecclesiæ conciliandos edendum curavit, licet nullam disertè hæresim contineret, meritò tamen ab Orthodoxis rejectum est, tum quod Principes laici decernere de fidei dogmatis nil possint; tum quod jam tunc experientia eventusque docuerit, hæreticos cessione & indulgentiâ non meliores, sed deteriores potius audacioresque fieri.

4. *Quanta Ecclesiæ incrementa?*

Franci qui nuper è Germania in Galliam commigrarunt, Clodovæi Regis exemplo nomen Chri-

sto dedere. Burgundiones à S. Domitiano Episcopo Genevensi, Scoti à S. Palladio, Hiberni à S. Patritio. Norici à S. Severino Abbate Christo initiati fuere.

5. Quae potiores Seculi huius haereses ?

1. Vigilantius Presbyter invocationem cultumque Sanctorum & sacrarum Reliquiarum, Virginitatem item & coelibatum Sacerdotum acerrimè impugnabat. 2. Pelagius Monachus, præter alios errores docuit, hominem sine gratiæ divinæ adjutorio remissionem peccatorum obtinere, mandata DEI omnia observare, vitamq; æternam consequi posse. 3. Semipelagiani, sic dicti quòd partim cum, partim còtra Pelagianos sentiebāt, necessitatē quidē gratiæ admittebant, non tamen ad initium fidei & salutis. Præterea perseverantiam & electionem ad gloriam naturali hominum conatui & merito adscribebant: quin & infantes alios ante, alios post Baptismum extinguì aiebāt ob prævisa mala vel bona eorum opera, si supervicturi fuissent. 4. Nestorius, ex Monacho Alexandrino Episcopus Constantinopolitanus, duas in Christo personas admisit, divinam unam, alteram humanam; atque hinc negavit, Mariam DEI Matrem esse, dicique posse. 5. Eutyches Archimandrita, & Dioscorus Patriarcha Alexandrinus Christum non nisi ex unica constare natura dicebat. 6. Prædeterminationiani nec opera bona prædeterminatis prodesse, nec mala reprobatis obesse contentebant.

6. *Quæ Concilia celebrata?*

1. Ephesi A. 431. Concilium Oecumenicum tertium ducentorum & amplius Episcoporum contra Nestorium. 2. Chalcedone A. 451. Concilium Oecumenicum quartum sexcentorum & triginta Patrum contra Eutycherem & Dioscorum. 3. Carthagine plures Synodi contra Donatistas, 4. ibidem A. 416. Synodus trecentorum Episcoporum contra Pelagium, ejusque sectatores; Romæ verò & alibi alia Concilia celebrata fuere.

7. *Quævis induciti aut mutati?*

1. S. Zosimus Papa concessit, ut, quod antea in majoribus duntaxat Ecclesiis fieri consuevit, cærenus Paschalis singulis in parœciis consecraretur. 2. S. Simplicius bona Ecclesiastica dividi voluit quatuor in partes, quarum una Episcopo, altera Clero, tertia templi fabricæ, quarta pauperibus cederet. 3. S. Felix templa recens ædificata non nisi ab Episcopis consecranda esse statuit. 4. Nestorii, & Vigilantii hæresiarcharum impietate velut rapido quodam vento accensa magis inflammataque est Catholicorum in Virginem Deiparam pietas, cujus honoribus complura dedicata sunt templa Angelicæque idcirco salutationi additum: *Sancta Maria Mater Dei ora pro nobis &c.* 5. Nocturnæ Vigiliæ & cōprecationes ad SS. Martyrū sepulchra ob varios abusos abrogatæ quidem; recentū tamen *Vigilie* nomen ac jejunium in Sanctorum pervigiliis ad hoc usque tempus continuatum. 6. Mamertus Episcopus Viennensis in Gallia tri duanas

ante

ante Christi Ascensionem. Litaniis & supplicationes in Diocesi sua instituit, vel potius majore solemnitate continuandas curavit. Quem deinceps universalis Ecclesia recepit. 7. S. Martinus Episcopus Sanctos inter Confessores omnium primus fuit, quem Ecclesia publico solemnique cultu devenerata est: 8. Nomina eorum, qui ad hæreticorum vel paganorum castra transfugere, è saceris Diptychis omnino eradebantur 9 Quoniam prioribus seculis Eucharistia modò sub una, modò sub duplici specie sumi solebat. Gelasius Papa ad Manichæos, qui vinum à malo dæmone productum esse tradebant, hac ratione dignoscendos utramque jussit speciem sumi. Extincta dein hac hæresi, laici sub una ducebat panis specie Eucharistiam sumpsere, præsertim postquam Ecclesia multis gravibusque de causis ita faciendum esse decrevit.

8. *Quæ religiosa Congregationes institutæ?*

1. In Africa nova identidem cum virorum, tum mulierum condita sunt monasteria. 2. In Gallia S. Cassianus plura Massiliæ, S. Honoratus Abbas primum, dein Episcopus Arclatenfis Lirincense, alii alia instituere Cœnobia. 3. Constantinopoli Monachi Acœmetæ (non dormientes dicti) in Ecclesia DEI laudes diu noctuq; alternatis vicibus sine intermissione concinebant. 4. Celebre quoque Monasterium Agaunense in Valleha perennem psalmodiam induxit. Cœnobitæ porro ad Episcopatus aliasque dignitates translati, instituti sui leges & vestes retinebant.

9. *Quinam doctrina & sanctitate Ecclesiam præcipuè illustrârunt?*

S. Augustinus, cujus priore seculo meminim9;
S. Maximus Episcopus Taurinensis, S. Cyrillus Patriarcha Alexandrinus, S. Petrus Chrysologus Ravennatum Episcopus, S. Hilarius Episcopus Arelatensis, S. Prosper S. Augustini discipulus, Vincentius Lirinensis, Salvianus Presbyter Massiliensis &c.

Sanctitate fulgebant S. Alexius, S. Jacobus Inter-
ciscus, aliique Martyres innumeri in Perside & Africa, S. Severinus Noricorum Apostolus, S. Remigius, S. Pulcheria Augusta, Virginitatem cum matrimonio jungens S. Genovefa &c.

10. *Num defuere miracula?*

Handquaquam; nam longè plurima à S. Augustino, Victore Uticensi Episcopo, aliisque fide dignissimis & oculatis testibus recensentur. De puero illo Constantinopoli, imperante Theodosio in aëra sublato, auditoque trisagio: *Sancte Deus, Sancte fortis, Sancte & immortalis miserere nobis*, ad suos reverso, in opusculo III. meminimus. Grande quoque orbis miraculum erat Simeon ille ultra annos octoginta columnæ perpetuè insistentis, & qui eidem successit, Daniel Stylita.

Seculum VI.

1. *Qui i Seculū hujus Pontifices {Summi}?*

53. Hormisdas ad ann. 523.

Reliquos vide in fine opusculi.

2. *Qua*

2. *Qua laude supremi Pastores suas pascebant oviculas?*

Muneri quisque suo strenuè intenti erant, inter omnes tamen eminuit S. Gregorius M. qui sanctitatis, doctrinæ, rerumque gestarum famâ totum late orbem implevit. Vigilius in Pontificiam primùm sedem se ipse intrusit. Verùm ubi legitimis dein comitiis Pontifex renunciatus est, in alium mox virum mutatur, ex lupo Pastor ovilis Christi vigilantissimus.

3. *Quis Ecclesiæ Status?*

Disciplina Ecclesiastica pariter ac monastica magnopere viguit. Ac licèt augescente nimium quantum Christianorum numero, primus ille ardor sensim defervescebat; plurimi tamen omnis ordinis, conditionis, ac sexûs sublimem sanctitatis gradum attigère.

4. *Quæ Ecclesiæ incrementa?*

Quò majora Ecclesiæ in Oriente ob grassantes ibidem hæreses ac schismata detrimenta, eò ampliora in Occidente cepit incrementa. Ac primò quidem regnante Recaredo, S. Hermenegildi fratre, Hispania universa, abjurata hæresi Ariana, Catholica sacra suscepit. 2. Theodelinda Bavaricæ Dux pietissima Agilulphum conjugem, Longobardorum Regem cum subiectis populis ab Ariana impietate, ad religionem orthodoxam revocavit. 3. S. Augustinus ejusque socii ex S. Benedicti familia à S. Gregorio M. missi Anglos è Saxonia illuc priore seculo trajectos ad Christum adjungere.

5. *Quæ hæresum lolia pullularum?*

Potiores temporis hujus hæretici erant Euty-
chiani, in sectas propè innumeras, Chalcedonen-
si ones Concilio adversantes, divisi, qui & Ace-
phali *sive capite dicti*, quodd superioribus Ecclesia-
sticis subesse detrectarent. Ex his erant Agnòetæ,
Aphartodocetæ, Tritheitæ, Theopalchitæ &c. pri-
mi docebant, Christum ignorare extremum judi-
cii diem &c. secundi, Christi Corpus ante resur-
rectionem nec corruptioni, nec perpeffioni fuisse
subjectum; tertii, Ss. Trinitatem ex tribus consta-
re naturis; quarti (quorum auctor priore Seculo
erat Petrus sive Fullo) divinitatem ipsam cruci
fuisse affixam, qui error ansam dedit diuturnæ illi
controverfiæ: *Unus è Trinitate in carne passus est.*
Quam quæstionem, licet Catholicæ fidei haud
adversantem, Hormisdas ad novas & inutiles tri-
cas præcavendas, decidere noluit.

6. *Quæ Concilia coacta sunt?*

1. In quinto Concilio Oecumenico Constan-
tinopoli A. 553. præsentibus tribus Patriarchis &
centum sexaginta quinque Episcopis celebrato,
damnatus Origenes, & *tria Capitula*, hoc est, scri-
pta Theodori Episcopi Mopsuesteni, & Theodo-
reti Episcopi Cyrensis, atque Epistola Ibæ Episco-
pi Edessenæ. 2. In Synodo Arausicana II. conde-
mnati sunt Semipelagiani, sive *Massilienses*, sic
dicti, quodd hæresis hujus architecti, non pauci Mas-
silæ sedem fixerint.

7. *Qui*

7. *Qui ritus aliaque ad disciplinam Ecclesiasticam pertinentia introduci cæpta?*

1. S. Gregorius M. cantum Ecclesiasticum precesque horarias in eam formæ, qua Ecclesia hodie dum utitur, formam redegit; Missæ ritus quosdam precesque adjecit: quadraginta dierum jejuniis sacrorum cinerum asperisionem præmittendam esse statuit. 2. Episcopis ob graves lubinde causas permissum, ut *Coadjutorem* cum jure successionis sibi possent asciscere. 3. Idem Ecclesiæ suæ, nisi aliud fortè hujus aut utilitas, aut necessitas posceret, coram semper & in promptu adesse debuerant; Episcopatu verò cedendi copia nemini, nisi ex causis gravissimis, facta est. 4. Episcoporum causæ in conciliis *particularibus*, quibus Archiepiscopi præerant, dijudicari solebant; inde tamen ad Papam dabatur provocatio. 5. Nec Presbyteri ante annum tricesimum, nec Diaconi ante vicesimum quintum, initiabantur. Non rarò tamen pueri, qui ad munia Ecclesiastica idonei videbantur, clericali habitu induti, in Seminariis instituebantur: cæteri verò Clerici cum Episcopo suo iisdem in ædibus passim habitabant, erantque tam hi, quàm illi exempti prorsus à laici Magistratus jurisdictione. 6. Pelagius I. legem tulit, ut Clerici omnes, qui sacræ psalmodiæ non interessent, preces Canonicas jam inde ab Apostolorum temporibus statis diei noctisque horis decantari solitas, privatim persolverent; qua de re in Conciliorum æquè & Pontificum ordinationibus

crebra

crebra fit mentio. 7. Diaconissarum & nomen,
& officium hoc seculo abrogatum est.

8. *Quibus Ordinibus Religionis Ecclesia decorata
simul et firmata est?*

1. S. Patriarcha Benedictus in monte Cassino celeberrimi sui ordinis fundamenta jecit, quem toto late Occidente mirificè propagavit, sanctissimis legibus præscriptis. 2. In Hispania S. Isidorus Episcopus, & S. Fructuosus Abbas, in Gallia S. Casarius, Aurelianus, Ferreolus, Donatus Episcopi, & S. Abbas Columbanus peculiaribus vivendi legibus conscriptis, institutum monasticum magnopere promoverunt.

9. *Quinam doctrina & sanctitate celebriores?*

Præter jam memoratos Severinus Bédicus Consul Romanus, omnium disciplinarum, virtutumq; Christianarum laude præfulgens, S. Fulgentius, S. Gregorius Turonensis, S. Leander Hispalensis Episcopus &c.

S. Maurus Abbas, S. Medardus, S. Patritius Hiberniæ Apostolus, S. Clotildis & S. Radegundis Franciæ utraque Regina, S. Maria Ægyptiaca &c.

10. *Num DEUS miraculis quoque Ecclesiam
suam illustravit?*

Ex innumeris unum alterumque affero. 1. Sacrificante S. Gregorio M. panis Eucharisticus, quem mulieri de sacramenti hujus veritate ambigenti porrecturus erat, in carnem versus est. 2. Episcopi Orthodoxi, quibus Vandali lingvas usq; ab radicibus reseverant, disertè ut prius loqui

perre-

perrexere. Multis adhuc magnisque miraculis
claruere SS. Benedictus, Severinus, Leonardus,
Medardus, Brigida &c. Plura percensent S. Gre-
gorius M. S. Gregorius Turonensis, aliique.

Seculum VII.

1. Quæ Romanorum Pontificum successio?

66. Sabinianus ad ann. 606.

Reliquos vide in fine opusculi.

2. Quid de seculi hujus Pontificibus generatim di- scendum?

Magna omnes laude Ecclesiæ gubernacula te-
nuere. Honorio Pontifici cætera laudatissimo id
vitio jure vertitur: quod Sergii Patriarchæ Con-
stantinopol. Hæretici Monothelitæ artibus indu-
ctus, ejusdem errorem mox atque innotuit, palam
ac manifestè damnare neglexerit, ratus, nascentem
hanc hæresim indidlo utrinque silentio compesci
posse; cum tamen experientia teste, sectarii silen-
tium, quod à Catholicis servatum cupiunt, ipsi
minimè teneant, tantoque tunc nocentiùs, quan-
tò tectiùs virus suum spargant, quasi ipsiusmet
Apostolicæ sedis tolerantia tantum non appro-
batum id sit. Bonifacio III. Ecclesiæ præidente,
nomen Episcopi Oecumenici, seu universalis,
quod Patriarcha Constantinopolitanus contra jus
fasque sibi arrogaverat, solemnè ipse quoque Im-
peratoris Phocæ edicto vindicatum est soli Ponti-
fici Romano, tanquam Episcoporum Episcopo

omniumque Ecclesiæ Pastorum Pastori, cui Christus ipse oves suas omnes & agnos pascendos tradidit. S. Bonifacius IV. magnificum delubrum, Pantheon dictum, ajectis commentitiis Deorum simulacris Deiparæ, omniumque Martyrum honoribus dedicavit. S. Martinus Papa ab Imperatore Constante crudelissime vexatus est, quod Monothelitarum hæresi fortissimè se opposuerit.

3. Quis status Ecclesiæ?

Huic Chosroës Persarum Rex magnas clades intulit, in d. & Heraclius, postquam Monothelitarum hæresi implicitus, totus a se ipse degeneravit. Ejus nepos Constantinus Imperator dum memoratam modò hæresim totis viribus propagare nititur, se, remque Christianā pessumdedit. Quidam etiam Orientis Imperatores per vim jus sibi arrogaverant Papæ electionem assensu suo ratam habendi; sed Constantinus Pogonatus pristinam Ecclesiæ libertatem restituit; tametsi Exarchi, etiam contra Imperatoris mentem, jus illud prætersum aliquamdiu persequi sint ausi.

4. In quænam regiones missi Evangelii præcones?

Tametsi in Africa, quam Saraceni occupaverant, Fidei lumen extinctum est, id ipsum tamen in multis aliis provinciis exoriri cœpit. In Flandria S. Eligius, in Franconia S. Chilianus verbi divini ferentem sparsit. Batavos & Frisios cum Saxonia parte SS. Suibertus & Wulfranus ad Christum adauxere &c. Judæi in Oriente, Hispania &

Gallia

Gallia exilium, vel Baptisum eligere jubentur. Exeunte hoc seculo S. Rupertus, Wormaticensis antea Episcopus à Theodone III. Bavariæ Duce invitatus, sacro hunc fonte abluit. Idem sacram Oettingæ adiculam non in Germania tantum, sed apud exteras quoque nationes ob innumera miracula ad hoc usque tempus ibidem fieri solita celebrem Deiparæ honoribus dedicasse traditur.

5. *Quæ hæreses exortæ?*

1. A. 622. Machometes, Judæo quodam & Sergio Monacho adjutoribus, ex omnibus fermè sectis, ut omnes ad se pelliceret, suam conflatit sectam. Nam cum Sabellio negavit SS. Triados mysterium; Christo, quem Prophetam Sanctum ex Maria Virgine natum affirmavit, divinitatem abrogabat cum Carpocrate; cum Judæis & Ebionitis circumcisionem, crebras corporis lavationes, aliaque id genus ad salutem necessaria esse docuit; cum Anthropomorphitis Deum finxit corporeum; cum Tatianistis vini usum suis prohibuit &c. Atque his aliisque innumeris erroribus, fabulis, ineptiis Alcoranus totus, quantus est, hæret. Execranda porro hæc secta per totum fermè Orientem & Africam celerrimè propagari coepit. Neque id mirum; quippe veterator ille nequissimus reluctantes vi armorum; ceteros vero elcâ voluptatum, in quibus cum Epicuri de grege porcis lupremam hominis felicitate poluit, catervatim in suas pertraxit partes. 2. Monothe-

litz,

litæ, quorum duces erant Cyrus & Sergius Patriarchæ, ille Alexandrinus, hic Constantinopolitanus, quibus postea etiam Macarius Patriarcha Antiochenus accessit, nonnisi unicam in Christo voluntatem admittebant.

6. *Quæ habita Concilia?*

1. A. 680. Constantinopoli in Concilio Oecumenico VI. Monothelitæ damnati fuere. 2. A. 649 à S. Martino Papa centum & quinque Episcoporum Concilio Romæ coacto Monothelitarum hæresis condemnata: proscriptaque *Ecthesis* Heracii & *Typus* Constantis Imperatorum. *Ecthesis* sive *expeditio* à Sergio, *Typus* sive credendi *formula* quadam à Paulo, Patriarchis Constantinopolitanis dictorum Imperatorum nomine vulgabantur, quibus ad conciliandam seu potius turbandam Ecclesiæ pacem Catholici æque ac Monothelitæ tulere deinceps iussi sunt de una aut gemina in Christo voluntate. Alia insuper Concilia alibi cum ad proligandas hæreses, tum ad morum disciplinam restituendam celebrata fuere.

7. *Qui ritus industi?*

1. Sabinianus Campaniarum pulsus. S. Vitalianus Organa, aliaque instrumenta musica in templis adhibenda curavit. 3. Die Purificatæ Virginis sacra cerei consecrati, distributique: unde Festum seu *Missæ Luminum*. 4. A. 630. Romæ divino monitu Ara S. Sebastiani honoribus est erecta, sacraque ejus ipsa illuc translata ad propulsandam horribilem lucem, quæ exinde mox cessavit. 5. Exaltationis S. Crucis solemnitates post

Insignem illam Heraclii victoriam de Chosrôde reportatam multò illustrior haberi cœpit.

8. *Quo statu fuerat disciplina Monastica?*

Et si novus hoc seculo ordo religiosus fundatus non est, prius tamen instituti magis semper magisque propagari cœpere, præcipuè S. Benedicti familia, cui Principes quoque non pauci nomen dedere.

9. *Qui seculi hujus scriptores alique Sancti nominatiōes?*

S. Sophronius Patriarcha Hierosolymitanus & S. Maximus Abbas Martyr, gloriosi ambo Monachitarum debellatores, S. Isidorus Episcopus Hispalensis, S. Ildephonsus Archiepiscopus Toletanus &c.

S. Oswaldus Angliæ, S. Sigebertus Austrasiæ Rex, S. Emmeramus, S. Gertrudis Abatissa Nivelensis &c.

10. *Quæ miracula celebriora?*

Heraclius Imperator Christi Crucem ex hoste receptam nonnisi superbissimis vestibus humili cū habitu mutatis pristinum in locum reportare potuit. Multa porro magnæque miracula SS. Amandus, Columbanus, Gallus, Joannes Eleemosynarius &c. edidère, quæ in eorundem Sanctorū actis fusè recensentur. Nec pauca collegit Joannes Moschus, ævi hujus scriptor percelebris, qui in *Prato spirituali*, à Synodo VII. laudato memorat, Panem Eucharisticum Seleuciæ à Catholico heretici famulo domi in armario repositum, culmos

culmos postea & spicas emisisse, qui posam dein ostensus est Episcopo & populo, rei novitate prorsus attonitis.

Seculum VIII.

1. *Quinam Pontifices in Petri Cathedra sedere?*

86. Joannes VI. ad ann. 705.

Reliquos vide in fine opusculi.

2. *Ecquod horum Pontificum regimen?*

Magna omnes cura & solitudine rem Ecclesie administrabant. Gregorio II. Gregorio III. Zachariae, Stephano III. & Hadriano I. Exarchi, & Longobardorum Reges plurimum negotii facessi. vere. Contra quorum iniquas violentasque machinationes Carolus Martellus, Pipinus & Carolus M. eos itrenue defendebant.

3. *Qui erat Ecclesie status?*

Sicut fidei doctrina a Christo & Apostolis tradita inde ab Ecclesie exortu eadem semper sine ulla prorsus immutatione perstiterat; ita è contrario morum disciplina magnas identidem vicissitudines subiit. Atque hoc quidem seculo primus ille Christianorum fervor ac pietas haud parum remisit, Regento maximè vitio. Nam Graeci Imperatores plerique vel haeresi erant infecti, vel haeticorum fautores. In Gallia Reges ad Pipinum usque otio ut plurimum & voluptatibus diffuebant. Hispaniam universam, Witiza Rege ejusque successore in omnia se vitia effundentibus, Mauri inundarunt. In Italia Pontifices quò fortius constantiusque pro

DEO

DEO & Ecclesia stabant, ed acerbius indigniusque accipiebantur. Germania magnam partem densis idololatriæ tenebris immerfa jacuerat. Clerus ipso à primæva illa morum integritate & sanctitate magnopere desciverat, populo eorum, qui sacris æquè ac profanis præerant, exemplum, ut fit, imitante. At verò in Anglia Scotiaque Religio Catholica tantopere floruit, ut Sanctorum patriâ haud immeritò nominari potuerit.

4. *Quæ gentes ad verâ fidei notitiam adductæ?*

S. Bonifacius natione Anglus, à S. Gregorio II. missus, Germanos Christiana fide imbuit, qui dein à S. Zacharia Papa primus Moguntinensium Archiepiscopus A. 745. creatus, plures Germaniæ Episcopatus, quos inter Ratisbonensis, Eustadiensis, & Herbipolensis &c. annuente & confirmante Pontifice instituit, remque Christianam insigniter promovit, *Germaniæ Apostolus* meritò nuncupatus. S. Ludgerus porrò in Westphalia, S. Willibrordus in Frisia, S. Rupertus, & Corbinianus in Germania superiore, S. Humbertus in Brabantia quàm plurimos Ecclesiæ adjunxit Carolus M. Saxonēs victricibus armis suavi Christi jugo subjecit.

5. *Quæ hæreses exorta?*

A. 726. Leo Isauricus Imperator, ejusque filius Copronymus, Imperii juxta ac paternæ impietatis hæres cum Leone IV. impio pariter Copronymi filio bellum, quod jam olim Marcionitæ, Manichæi, alique hæretici sacris imaginibus indixere, totis viribus instaurarunt. A. 785, Felix Episcopus

pus Urgellitanus, & Elipandus Archiepiscopus Tolletanus Nestorii hæresim ab inferis revocârunt, dum Christum secundum naturam humanam non nisi adoptione Filium DEI esse asseverabant, ac proinde geminas ei personas seu hypostases affingebant.

6. Quibusnam in Conciliis memoratæ hæreses condemnatæ fuêre?

A. 787. Concilium Nicænum secundum, inter Oecumenica septimum, à trecentis quinquaginta Patribus contra Iconomachos celebratum est, ubi Iconoclastarum hæresis damnata, sacrarumque imaginum cultus vindicatus, Felicis porro atque Elipandi hæresis A. 792. in Ratisbonensi, ac biennio post in Francofordiensi Synodo damnata est. Complura alia Concilia alibi ad restituendâ morum disciplinam instituta fuêre.

7. Quil de sacris ritibus memorandum?

1. Lege cautum est, ne quis, nisi jejunos divinæ mensæ accumberet. 2. In defunctorum solamen ac subsidium perpetua sacra anniversaria, sodalitatesque institutæ. 3. *Officium parvum*, ut vocant, B. Mariæ introductum. 4. Caroli M. temporibus Sacerdotibus eadem die iteratò Sacris operari licuerat. 5. Mos distribuendi Eucharistiâ pueris, qui divino intererant sacrificio, antiquatus est.

8. Quis vitæ Monasticæ progressus?

Piorum liberalitate & munificentia plura in di-
es Monasteria condebantur, ed quodd res ibi di-
vina singulari pietatis studio, exemplo atque æ-
difica-

dificatione peragebatur. S. Bonifacius Germaniæ
 Apollolus A. 744. Fuldæ; S. Hildegardis verò Ca-
 roli M. Augusta conjux A. 777. Campiduni cele-
 berrimum Ord. S. Benedicti Cœnobium, quod dein
 utrumque Principis Abbatix dignitate condecora-
 tum est, condidit &c. Nec pauci principali e-
 tiam, regioque orti stemmate in monasteria se
 abdidit, perpetuam ibidem servitutem DEO ser-
 vituri. Contrà passim Monachi è cœnobis ad
 insulas, gravissimæ Ecclesiæ negotia ac munia
 evocabantur. Mulieribus non patebant aditus ad
 templa Monachorum, qui alias quoque ab exter-
 norum alloquio & consuetudine magnopere ab-
 horrebant. Unde S. Hidulphus Abbas Medanen-
 sis S. Spinulum jam vitâ functum à patrands de-
 inceps miraculis abstinere iussit, ut hac ratione ex-
 ternis omnis via præcluderetur Monachorum soli-
 tudinem obturbandi.

9. Quinam doctrinâ & miraculis claruere?

S. Germanus Patriarcha Constantinopolitanus,
 Venerabilis Beda, S. Joannes Damascenus cultûs sa-
 crarum imaginum propugnator acerrimus, S. Bo-
 nifacius Archiepiscopus Moguntinus, qui in Fri-
 sia martyrii laureâ decoratus est.

S. Richardus Anglorum Rex, S. Wilibaldi E-
 piscopi Eustettenfis, & S. Wunibaldi Abbatis, ac
 S. Walburgæ sacrarum Virginum Antistitæ parens
 &c. S. Rupertum, Bojarum Apostolum, nonnulli
 sub annum seculi hujus vicissimum è vita migrasse
 accuratiores tradunt historici.

10. *Quibus præcipuè miracula Religio Christiana confirmata est?*

1. Crucifixi imago Beryti à Judæis perfoſſa, largo ſanguine manavit. 2. S. Joanni Damalceno manus dextra amputata reſtituitur à Virgine Dei-para. 3. Concilium Nicænum II. miracula à S. Platone M. in liberandis captivis patrata ſuo confirmat teſtimonio. 4. S. Suibertus Episcopus, & S. Winocus Abbas multis inclaruère miraculis. 5. S. Ludgerus Episcopus Monasterienſis, & V. Beda xvi ſui miracula literis conſignârunt.

Seculum IX.

1. *Quinam hoc ſeculo Pontificatum geſſère?*

99. Stephanus V. ad ann. 817.

Reliquos vide in ſine Opusculi.

2. *Qua laude Pontifices iſti rexère Eccleſiam?*

Perinſigni, ſi Stephanum VII. excipias, qui poſtquam in ſedem Pontificiam ſe intruſerat, inſtigante potiſſimum Sergio Antipapa, formoſi cada-ver effoſſum, ac Pontificiis exutum inſignibus, in Tiberim projici juſſit. Hic dein è ſede, quam in-vaſerat, deturbatus, & in carcere ſtrangulatus eſt. Joannes VIII. quod à impiis Photii, ſedem Conſtantinopolitanam occupantis molitionibus conſtantia minùs virili ſe oppoſuerit, anſam fors de-dit fabellæ illi de Papa ſæmina; quod ineptiſſimum abſurdiſſimumque commentum evidentibus pridem argumentis, ipſoque adeo ſilentio ſcripto-
rum

rum omnium, maxime Græcorum, Romanæ Sedi id temporis summopere adversantium, satis superque confutatum est. Quidam Formosum inter & Stephanum VII. inrerierunt Bonifacium VI. qui post Formosi obitum A. 897. Romanam sedem invasit, tenuitque diebus quindecim.

3. *Quis Ecclesiæ status nono hoc seculo?*

Quàm studiosus tuendæ amplificandæque Ecclesiæ fuerat Carolus M. in Occidente, tam remissi erant in Oriente Imperatores Græci, qui proinde Imperatoriæ dignitate prorsus exciderunt. Caterum tamen si fidei doctrina ne minimum quidem detrimentum unquam ceperit, capereve potuerit, morum tamen disciplina, & eximiùs ille virtutum splendor, quo in primo Ecclesiæ exortu pusillus Christi grex tantopere inclaruit, crescente in dies Christianorum numero haud parùm defecerat.

4. *Quibusnam in regionibus promulgatum est Evangelium?*

S. Anscharius Episcopus Hamburgensis Svecos & Danos S. Cyrillus vero cum S. Methodio fratre suo germano Bulgaros, Moravos, & Bohemos &c. fidei Christianæ notitiâ imbuerunt.

5. *Quinam hæretici Ecclesiam oppugnant?*

1. Gottschalcus Monachus vagus & exlex affirmaverat, DEUM, sicut quosdam ad vitam, ita alios ad mortem æternam destinasse, homines ad peccandum impellere; nec velle omnes salvos fieri, sed eos duntaxat, qui salvantur. Christum pro electorum duntaxat salute mortem, oppetisse &c,

Quas hæreses Lutherus, Calvinus & Iansenius multis post seculis resuscitarunt. 2. Photius nobilitate, epibus, aulæ favore, profanaque maximè eruditione turgidus, & ad quidlibet audendum projectus, postquam A. 858. in Sedem Constantinopolitanam involaverat, fundamenta jecit luduoto illi Græcorum schismati. Utque veterator hic veritissimus nequitix suæ rationem obtenderet. Ecclesiam Romanam variorum errorū insimulare est ausus, atque inter alia eidem exprobrabat, quod illis Symboli verbis *qui ex Patre procedit*, interseruerit *Filiusque*: quod non feriâ quartâ, uti Ecclesia Græca, sed Sabbato suis jejunium imperet; quod Matrimonii Sacramentum vilipendar, Clericos à nuptiis arcendo &c. Aiebat insuper, per ipsam Imperii Romani Constantinopolim translationem urbis illius Patriarchæ præ Episcopo Romano primas datas, & adjudicatas fuisse &c. Ac licet schisma hoc, ab impio Photio excitatum, haud multò post sopitum fuerit; seculo tamen XI à Michæle Cæulario instauratum in haec usque diem perdurat.

6. *Quæ Concilia celebrata?*

1. In Synodo Oecumenica VIII. Constantinopoli A. 869. coacta, S. Ignarius Sedi Constantinopolitanæ, qua per summum nefas ab impio Photio deturbatus erat, restituitur, sacrarumque imaginum cuius concordibus denuò suffragiis approbatur. 2. Gortelchaleus à pluribus Conciliis hæresicos damnatus, scriptisque igni datis, in perpetu-

petu
ditu

1.
Greg
tu ce
fessio
tum
mon
ficie
idon

R
mag
tron
ria
ve
lesco
mag

2
S
scop
Apo
Edm
stan

1
ptor
dus
gett
Mo

petuam custodiam, ne porro nocere posset, traditus est.

7. *Quid de sacris ritibus dicendum?*

1. Dies Omnium Sanctorum honoribus sacer Gregorii IV. jussu ab universa Ecclesia solemniter celebrari cœpit. 2. Gravi morbo oppressi *confessione Sacramentali* peccata primum expiabant, tum *Extremæ Uctionis Sacramento* muniebantur, morboque ingravescente sacro demum viatico reficiebantur. 3. Jus viros ad Ecclesiastica munia idoneos nominandi laicis quoque fuit concessum.

8. *Quis disciplina monastica progressus?*

Regula S. Benedicti in Occidente magis semper magisque propagata est: nec viri solum & matronæ in Oriente æquè ac Occidente, in Monasteria sese abdidere, sed pueri quoque puellæq; suave disciplinæ monasticæ jugum portârunt *ob adolescentia sua*, floremque & primitias ætatis DEO magna animi alacritate consecrârunt.

9. *Quinam sanctitate & doctrinâ celebriores?*

Sanctitate præcelluere, S. Anscharius Archiepiscopus Hamburgensis, regionum Septentrionalium Apostolus, S. Fridericus Episcopus Trajectensis. S. Edmundus Angliæ Rex, S. Ignatius Patriarcha Constantinopolitanus &c.

Doctrinâ eminebat Alcuinus Caroli M. præceptor, dein Abbas S. Martini Turonensis, Eginhardus, qui à secretis fuit Carolo magno, cujus res gestas literis consignavit, Seligenstadiensis dein Monasterii conditor, & primus Abbas, Rabanus

Maurus Abbas Fuldenſis, ac poſtea Archiepiſcopus Moguntinus Paſchafius Radbertus Abbas Corbejenſis; quem hæretici quidam omnium primum fuiſſe qui doctrinam de tranſubſtantiatione, veraque Chriſti in Euchariftiæ Sacramento præſentia tradiderit, protervè, more ſuo, mentiuntur; cùm utrumque illud dogma inde ab Apoſtolorum temporibus ab Eccleſia orthodoxa divina ſemper fide creditum fuiſſe invictis omnino argumentis demonſtrari poſſit. Neque ulla id temporibus de ipſa dogmatis veritate, ſed de modo duntaxat loquendi, quo Paſchafius eſt uſus, qui nonnullis novus, ſed planè immeritò videbatur, controverſia erat.

10. *Quæ miracula patrata?*

1. Ramirus Hiſpaniæ Rex prodigioſam à Mauris victoriam reportavit S. Jacobi Apoſtoli auſpiciis, qui fervente prælio in aere candido infidens equo niveum vexillum rubræ crucis figurâ diſtinctum præferre conſpectus eſt. Quapropter Rex victor edito diplomate Hiſpaniam magno huic Evergetæ vectigalem fecit. 2. Caradignæ in Hiſpania pavementum, ſub quo tumulati jacent ducenti Monachi, à Saracenis ex odio fidei trucidati quotannis ſanguineo ſudore madere conſpicitur, quo die illuſtres hi pugiles martyrii laureâ coronati ſunt. 3. Ss. Anſcharius, Eulogius, Rembertus, aliique plures miraculis clarière.

Seculum X.

1. *Qui Seculi hujus Pontifices?*

118, Benedictus IV. ad ann. 903.

Reliquos vide in fine Opusculi.

2. *Quid de Pontificibus hisce commemorandum?*

Posteaquam Stephanus VII. priore seculo omnium primus Petri sedem vitæ improbitate infamaverat, ejus vestigiis seculo X. plures alii institere. Tanti mali hæc erat origo. Adalbertus Tusciæ Comes longè potentissimus, ejusque conjux Theodora, cum geminis filiabus Marozia & Theodora, immensæ ambitionis, ac prostitutæ impudiciæ mulieribus Romæ dominatum quasi & dictaturâ exercebant, Pontifices suarum partium, nulla doctrinæ morumque ratione habita, per vim intrudendo. Horum è numero erat Sergius III. ejus tamen principia non tam mala esse, quàm credit Baronius, nec pudendos fuisse progressus, nisi eos Marozix nobilis scorti amor infamasset, Papebrochius, vir in omni historia longè versatissimus testatur, aitque temerè quædam eidem impingi. Quin etiam inter Pontifices de Ecclesia bene meritos numerandum censet, esto suam ipse famam incontinentiæ maculâ inquinârit. Joannes X, tametsi vitæ prius esset minùs probatæ, atque artibus insuper & potentiâ Theodoræ in Petri sedem intrusus fuerit, Pontificatum tamen tredecim & amplius annis non malè administravit, vitæque antea maculas, tum poenis de se sumptis, tum

à Divi-

à Divina Nemesis influctis eluſle creditur. Namque à Gvidone Tufciæ Comite, inſtigante in primis Marozia conjuge de ſupremo dignitatis gradu in carcerem detrufus, nec multò poſt faucit, ut ajunt, cervicali occluſus, ſuffocatus eſt. Eadem Marozia adnitente intruſus eſt Joannes XI. quinque circiter & viginti annorum juvenis, Marozix & uti meretrix hæc perhibuit, Sergii III filiothoſus, cætera non malus, ſed nec laude dignus, qui à fratre ſuo Alberico Pontificatu deſectus, & in carcerem cum impia matre ſua abductus eſt, ubi & mortem oppetiit. Joannes XII. modò memorati Alberici Tufciæ Comitidis filius, vix duodeviginti annos natus, præpotenti ſuorum faciliene & armis in ſupremo dignitatis Eccleſiaſtica gradu eſt collocatus, id quod tolerari iriſquiſſimis illis temporibus debuit, ne Eccleſia ſchiſmate, maiorum omnium peſſimo, ſcinderetur. Ac licet hic Pontifex vitam duxerit Chriſti Vicario indignam, non pauca tamen crimina à perſonato illo Luitprando, aliisque, Leonis præſertim Antipapæ, quem Otho Imperator intrudendum curavit, partes ſequentibus, eidem afflicta fuiſſe conſtat. Chriſtophorus poſt aliquot menſium Pontificatû per vim occupatum, à Sergio III. in monaſterium detrufus eſt. ubi paulò poſt obiit. Hunc quidam à Pontificum albo expurgunt, uti & Landonem poſt aliquot pariter menſium Papatum vitâ ſunctum, cui illud probio veritur, quòd in perſonis & vix non armis in periculi ſua Theodora præcibus

cibus victus, Joannem à Bononiensi ad Ravennatensem Episcopatum transferri sit passus. Cæteris Pontificibus, muneri tuo graviter intentis, Comites Tulculani multum negotii facessiverunt, quibusdam exilio, aliis carcere, aliis etiam morte mulctatis, suo ut arbitrato sublegere possent Pontifices, tanto licet munere prorsus indignos. Calumniam porro Silvestro II. à Bennone hominum mendacissimo, impactam, & à juratis Pontificii nominis hostibus toties decantatam, satis superque refutant scriptores coevi, qui eximii omnes laudibus efferunt hunc Pontificem, virtute non minus, quam doctrina, ac Matheseos præcipuè peritia præstantem; unde à quibusdam magiæ insimulabatur. Tanta temporum illorum iniquitas dicam, an ignoratia fuerat. Antipapas demum, quotquot Ecclesiam unquam conturbârunt, ad calcem opusculi hujus ordine percernebimus. Hos inter Bonifacius VII. fuerat, qui sublato Benedicto VI. in Petri sedem A. 974. se intrusit, de qua post mensem dejectus, direptâ Basilicâ Vaticanâ, Constantinopolim aufugit, indeque A. 985. rediens, cum solium Pontificium post Joannis XIV. mortem mentes aliquos occupâset, repentina morte interiit.

3. *Quis Ecclesiæ status?*

Calamitosior longè, quàm unquam aliàs sub ethnicis, vel hæreticis Imperatoribus, aliisq; mundi monarchis; quò enim furiosius hi, Orco intigante, Ecclesiam oppugnabant, eò gloriosius hæc

de idololatria, & hæresi semper triumphabat. At postquam perverso hoc seculo infensissimus humani generis hostis, ipsos adeò Principes, qui orthodoxos se profitebantur, eò induxit, ut electionem Pontificum tyrannicè sibi arrogare sint ausi; quot non exinde orta sunt mala? Cum enim Pontifices in sanctam illam sedem per summum nefas intrassi, vitæ essent minùs probatæ, tam Clerus, quam populus probro sibi haud duxit, ad summi sacrorum Pontificis exemplum mores suos conformare. Hinc tanta rerum divinarum ignorantia simul & incuria: hinc sacrorum nundinatio: hinc sacrilegi concubitus, malaque alia pænè innumera. Nihilominus Ecclesia etiam contra hos Inferorum assultus, utut periculosissimos, non solum perstabat ex Christi promissione invocata semper & immobilis, sed novis etiam incrementis & accessionibus aucta est.

4. *Quanam incrementa illa?*

1. A. 965. Poloni cum Duce suo Miecislao, 2. A. 912. Normanni cum Rollone Cuce suo, 3. An. 958. Slavi, 4. A. 988. Russi Christo nomen dedere, 5. A. 949. Dani cum Rege suo Haraldo Ecclesiæ penitus se subjecere.

5. *Num hæreses quoque Ecclesiam infestârunt?*

Singulari DEI pro Ecclesia jugiter, etiam cum dormire videretur, excubantis providentia factum est, ut seculum hoc solum, & unicum nulla sit nova hæresi funestatum, nec factioso schismate, cui perversi quorundam Pontificum mores ansam

præ-

præbere poterant, secessio ab Ecclesia à quoquam fuerit attentata; cum quisque sanæ mentis clarè perspexisset, improbos antistitum mores integritati sanctitatisque doctrinæ nil quidquam posse officere.

6. *Num & Concilia celebrata?*

Cum nulla hoc seculo exorta sit hæresis, nullo tamen in finem Concilio Oecumenico opus erat; plures tamen Synodi *particulares* ad instaurandam morum disciplinam in Germania præsertim celebratæ fuerunt, Confluentiæ nempe, Treviris Erfordiæ, Ingelhemii, & Augustæ Vindelicorum.

7. *Quid de sacris ritibus memorandum?*

Joannes XIII. campanas solemnè consecratione sacro usui dedicare cœpit, cujusdam è Cœlitibus nomine imposito: Joannes XV. verò Romæ in Concilio Lateranensi A. 993. S. Udalricum Episcopum Augustanum ritu publico & solemnè edicteque etiam diplomate seu Bulla ut vocant, *Canonizationis*, quorum neutrum antea usitatum Sanctorum fastis adscripsit.

8. *Num disciplina Monastica etiam tunc viguit?*

1. Ineunte hoc seculo Ordo Cluniacensis, tot virorum sanctitate illustrium seminarium, à Barone Abbate in pago Cluniaco fundari cœptum, S. Benedicti disciplinam paulatim, ut fit, collapsentem, feliciter instauravit. 2. Eodem hoc seculo vergente S. Romualdus Abbas Ordinem Camaldulensium instituit, additis Regulæ S. Benedicti peculiaribus quibusdam statutis.

9. *Num*

9. *Num etiam ferreo hoc obscuroque seculo
fuere, qui sanctitate & doctrina incla-
ruerint?*

Imò vix aliud seculum tot Sanctis utriusq; se-
xus, regia etiam dignitate fulgentibus, illustratum
est. Nam ut taceam Orientis juxtà & Occidentis
Imperatores pientissimos, Sed quæ Apostolicæ ad-
ditiſſimos, Robertum item Gallix Regem, mira-
culis clarum, sanctitate eminuere Edvardus II. An-
gliæ, Olav9 Norvegiæ, Stephanos Hungariæ, Wen-
ceslaus Bohemiæ Rex. Henricus Bavarix Dux, po-
ſtea Imperator, cum Cun-gunde Virgineæ ſua con-
juge, Mathildis Othonis M. mater cum Editha. pr-
ma, & Adelhaide altera ejuldem conjuge, Bruno
Archiepiſcopus Coloniensis Othonis M. frater ger-
manus, Colomanus regio Scotorum ſanguine or-
tus, Editha Edgari Angliæ Regis ſoror, Virginum
ſacrarum Antiltita, Pelagius regiæ itidem ſtirpis
adoſceus, qui atrociffima ſubire tormenta ma-
luit, quàm intègritatis pudicitixque detrimentum
facere, Epifcopi item Adalbertus Pragenſis Ru-
thenorum Apoſtolus, Bernardus Hildeſienſis, Con-
radus Conſtantiensis, Dunſtanus Cantuariensis, He-
ribertus Coloniensis, Lamberrus Ultrajectenſis, Of-
waldus Vigornienſis, Siſenandus Compoſtellanus,
Udalricus Auguitanus, Wolfangus Ratiſbonenſis,
Elias & Quarinus Valleſiæ Comites & Epifcopi:
Romualdus ejusque diſcipuli Joannes, Benediſtus
& Bonifacio Imperatori Othoni III. ſanguine jun-
ct9, Pruſſorum & Slavorum Apoſtolus, Berno, O-
do,

do, A
ceſe
D
mien
meor
celle
mone
ptor

H
1. D
mita
ſtygi
Syno
figie
cont
3. SS
&c.
& F

1. Q

2. Q

M
excep

do, Ademarus, Majolus & Odilo Abbates Cluniacenses.

Doctrina celebriores fuere Regino Abbas Prumiensis, Leo Imperator, *Sapiens* cognominatus, Simeon Metaphrastes, SS. Odo & Odilo, Atto Vercellensis Episcopus, Luitprandus Episcopus Cremonensis. cujus historiam Germanus quidam scriptor anonymus continuasse videtur &c.

*10. Num-huc quoque seculum illustratum
est miraculis?*

Hæc nec isto, nec alio unquam seculo defuere.

1. Dynasta quidam dæmoniacus ex Othonis M comitatu Romæ solo vinculorum Petri contactu à stygio obsessore extemplo minumissus est.
2. In Synodo Vintoniensi Christi è cruce pendentis effigies ad S Dunstani preces pro Monachis probis contra improbos Clericos disertè loqui audita est.
3. SS. Udalricus, Conradus, Majolus, Nilus Abbas &c. claruere miraculis, quorum complura Regino & Frodoardus Abbas, aliique literis mandârunt.

Seculum XI.

1. *Quinam Pontifices Ecclesiæ gubernacula tenuere?*

142. Joannes XVII. ad ann. 1003.

Reliquos vide in fine Opusculi.

2. *Quid, de Pontificibus istis peculiari notatione dignum occurrit?*

Magna omnes laude Ecclesiam gubernârunt, excepto Benedicto IX. parentis sui Albertici Comitis

mitis Tusculani factione & tyrannide in sedem
 Apostolicam intruso, qui licet tunc duodecim, vel
 ex aliorum sententia decem & octo, aut viginti
 esset annorum, summoque sacerdotio ob mores
 perversos prorsus indignus, majoris tamen mali
 metu ab Ecclesia est receptus. Joannem tamen
 auctoritate ut creditur, & largitionibus Comitum
 Tusculanorum in Benedicti VIII. fratris sui ger-
 mani locum sic subrohatus, vitam mirificè ab o-
 mnibus laudatam duxisse *Stella* testatur. Joannes
 re ipsa XVI. appellatus est XVII. ea de causa ne
 edicta & bullæ Joannis XVI. Antipapæ nomine
 sparsæ, cum veri hujus Pontificis actis confunde-
 rentur. Gregorius VI. Joannes Gratianus antea
 dictus, Pontifex laudatissimus. falso à quibusdam
 Simonie accusatur; nam licet Benedictum IX.
 pactà pecuniæ summâ permoverit, ut Pontificatu
 se abdicaret, id tamen non alia egit mente, quam
 ut Ecclesia dignum exinde Pontificem liberè pos-
 set eligere. Nec alium Romani digniorem esse
 judicabant, quam Joannem hunc, qui Gregorii
 VI. nomine assumptus, postea in Synodo Sutrinâ
 Pontificatum pacis studio sponte cessit Clementi
 II. Saxoni, Bambergensi prius Episcopo, cui suc-
 cessit Damasus II. Bavarus, Episcopus antea Brix-
 nensis, & huic S. Leo IX. Aliata è Comitum Dags-
 burgicorum prosapia; indeque Victor II. Suevus
 è Comitum Calvensium stemmate Episcopus Ey-
 stettensis; post hunc verò Stephanus X. è Lotha-
 ringæ Ducibus, sanctitate & miraculis clarus. per-

Inde atque Alexander II. sanctissimus itidem Pontifex. Verum inter hos omnes & doctrina, & sanctitate, multis ante ac post mortem miraculis testata, eminuit S. Gregorius VII. Hildebrandus atque dictus, quem scriptores coevi summis efferunt laudibus, si Bennonem, à Guiberto Antipapa Cardinalem creatum, excipias, cujus impudentissima mendacia, & enormes calumnias tanquam oracula suscipiunt hæretici, hisque nihilo meliores pseudopolitici, qui *nec Deum timent, nec homines reverentur*, sed jura omnia divina æquè ac humana susque deque habent, dummodo iis placeant, quorum nutum præ divinis adeò mandatis, Religione & conscientia observant, adorantque.

3. *Quis status Ecclesiæ ?*

Hanc acerbissimè afflixit Henricus IV. non Imperator, hoc est *Advocatus & Defensor*, sed hostis Ecclesiæ infestissimus prorsus appellandus, utpote qui sacros ejus proventus, ipsamque adeò Christi patrimonium tum in luxum & luxuriam, tum in stipendia suorum militum, quos ad Ecclesiam oppugnandam conduxit, immani sacrilegio profudit; Sacerdotes & Episcopos effrenatæ suæ libidini, iteratæ perfidiæ, perjuriis, sacrilegiis, crudelitati planè inauditæ repugnantes aut conjecit in vincula, aut trucidavit, substitutis in eorum locum hominibus profligatissimis, qui vel plus pecuniæ repræsentabant, vel immaniore odio furoreque insectabantur Christi Vicarium. Verum his, aliisque pluribus machinationibus pravalere

haud poterant *inferorum Porta*, sed invicta prorsus tum alicorum Pontificum, tum præcipue S. Gregorii VII. instantis opportune, importune, arguentis, obsecrantis, increpantis etc. virtute & constantia rediuta Ecclesiastica disciplina, sacrilega Clericorum incontinentia, rerumque sacrarum nundinatio coërecta, jura, immunitasque Ecclesiastica strenue vindicta, impii Henrici affectu, consiliarii, scelerumque socii horribili morte à DEO mulctati, Henricus ipse ab omnibus tandem destitutus, Imperi quæ insignibus à suomet filio exutus, ac brevi post repentina morte ad DEI tribunal citatus est, cuius, utpote Ecclesiæ diris etiam tum devoti cadaver quicque ipsos annos insepultum horrore omnibus & execrationi fuit, dum è contrario sacrum S. Gregorii VII. corpus annis ab obitu quingentis integrum omnia & incorruptum est repertum, DEO Vicarii sui longè fidelissimi sanctitatem pluribus miraculis toti orbi testificante.

4. *Quibusnam regionibus Evangelii lux
oborta est?*

Universum Hungariæ Regnum S. Stephani Regis operâ planè Apostolicâ Christo, ejusque Ecclesiæ subjecit. 2. Religio orthodoxa sacris expeditionibus hæc seculo in Palæstinam susceptis, ibidem coepit resurgere.

5. *Quenam hæretici contra Ecclesiam in-
surrexere?*

1. Agmen ducit Berengarius Andegavenis Ecclesiæ Archidiaconus, Sacramentatorum antequam
gnanus,

gnatus, qui veram Christi in Eucharistia præsentiam primus negare ausus est: ad extremum tamen resipuit, moriensque suarum quidem noxarum veniam à Dei clementia sperare se dixit ob peractam ritè poenitentiam; vehementer tamen divinam formidare iustitiam ob peccata aliena, eosque præcipuè, quos perversâ suâ doctrinâ in hæresim induxisset. 1. Michaël-Cerularius Patriarcha Constantinopolitanus hominum superbissim⁹, dum Pontifice Romano, quem tamen solum Christus ipse supremum ovium suarum omnium pastorem constituit, inferior esse recusabat, impij Phœcii schisma & divortium cum Latina Ecclesia instauravit. Utque nequitie suæ tegumentum quaereret, varios eidem, sed immeritò prorsus, exprobravit errores, cum funesti illius schismatis potissima, si non unica causa fuerit superbia, hæresicon omnium mater, nutrix & gerula.

6. *Quid in Conciliis potissimè decretum est?*

1. Berengarii hæresis pluribus in Conciliis damnata est. 2. Plures itidem Synodi celebratae ad restituendam disciplinam Ecclesiasticam, exterminandam sacrorum venditionem, & sacrilegum concubinatum. 3. Jus eligendi Pontificem solis Cardinalibus assertum à Nicolao II. in Concilio Romano A. 1059.

7. *Qui ritus induciti?*

1. Poenitentia publicæ, eaque austeræ admodum ac diuturnæ, prioribus seculis ad expiandas neccas irrogari solita, in sacras subinde expeditiones pi-

asque peregrinationes commutatae fuere. 2. Insigne militum ad sacrum bellum Urbani II. auspiciis proficiscentium crux erat purpurea dextro humero allata. 3. *Corporalia*, ut vocant, sive sacra lintea restinguendis incendiis exoptato eventu fuere adhibita. 4. Solemnem omnium pia morte defunctorum memoriam die 2. Novembris à S. Otone Abbate Cluniacensi in suis primum monasteriis fieri coeptam, vel instauratam, universa dein Ecclesia faciendam curavit.

8. *Qui Ordinis Religiosi instituti ?*

1. S. Joannes Gualbertus, Nobilis Florentinus, Ordinem a Valle umbrosa, ubi primum Monasterium exstruxit, nuncupatum condidit. 2. S. Stephanus, Nobilis Galus, instituit Ordinem austere admodum disciplinae, cui Grandimontium, à Monachis post S. Stephani obitum divino monitu incoli coeptum, nomen hoc indidit. 3. S. Bruno Coloniae Agrippinae à parentibus genere ac virtute claris oriundus, cum sex sociis, in rupem altissimam & asperissimam, cui Carthusiae nomen, secedens, prima Ordinis sui funtamenta A. 1086 jecit. 4. Occasione ignis sacri in Gallia vehementer grassantis, à Gastone Nobili Gallo instituta est pia primum Congregatio, quae deinde in Ordinem Canonicorum Regularium S. Antonii coaluit, quorum officium est operam suam praedicti morbo laborantibus commodare. 5. S. Robertus Abbas Molismensis Ordinem, cui à Cistercio, solitario Burgundiae loco nomen, instituit, à S. deinde Bernardo miraculè propagatum.

9. *Quinam sanitate & doctrinâ floruerunt?*

S. Abo Floriacensis Abbas, S. Emericus S. Stephani Regis Hungariæ filius, S. Eduardus III. Angliæ Rex, S. Benno Episcopus Misnensis, S. Stanislaus Episcopus Cracoviensis, S. Canutus Daniæ Rex, S. Margarita Scotiæ Regina &c.

Doctrinâ excelluere S. Bruno Episcopus Herbitopolitanus, Conradi II. Imperatoris confargineus, Berno Abbas Augiæ divitis, quem insigni quoque virtute, miraq; eruditione illustravit B. Hermanus Contractus, e Comitum Veringentium profapia, auditor Antiphonæ *Salve Regina* &c. B. Petrus Damiani, Cardinalis, Episcopus Ostiensis, Lambertus Schafnaburgensis, Monasterii Hiltfeldensis, & Marianus Scotus Fuldensis Monachus, Paulus Bernriedensis Canonicus Regularis, Gerochus Præpositus Reicherspergensis in Bavaria, Bertholdus Presbyter Constantiensis, qui Hermani Contracti Chronicon continuavit &c.

10. *Quibus miraculis Ecclesia illustrata est?*

1. S. Stanislaus Episcopus Cracoviensis virum Petrum nomine triennio abhinc demortuum multis spectantibus ad vitam revocavit, tecumq; ad Regium tribunal deduxit, ut de agro, quem pro sua quondam Ecclesia ab ipso emerat, testimonium publicè diceret. 2. Ad S. Guntheri Anachoretæ preces pavo assatus repentinè avolat e mensa S. Stephani Hungariæ Regis. Miraculis celeberris fovere SS. Benno & Stanislaus Episcopi, S. Joannes Guakertus, & S. Stephanus, cujus crebra miracula

Grandimontii patrata cum ingentem hominum frequentiam attraxissent, Petrus Abbas amore sacrae locutudinis Sancto huic demisse supplicavit, imò & praecepit, patrands ut miraculis desisteret. Morem gessit Sanctus, quoad Petrus superstes fuit; hoc verò mortuo, novis illico maximisq; ut antea, prodigiis inclaruit. Plura xvi sui miracula recensent B. Petrus Damiani, Adamus-Bremensis, Gilbertus, aliique.

Seculum XII.

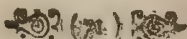
1. *Quo ordine Romani Pontifices sibi successero?*
 159. Paschalis II. ad ann. 1118.

Reliquos vide in fine Opusculi.

2. *Quid de hisce Pontificibus Historici memorant?*
 Seduli quisque pastoris munia strenuè obierat. Diuturna porro controversia Pontifices inter & Henricos IV. & V. de Ecclesiasticis Imperii Ordinibus in clientelam suscipiendis à Callisto II. composita tandem ac dirempta est. Eugenius III. S. Bernardi discipulus in summo illo dignitatis fastigio positus, nihil admodum de monastica disciplina asperitate remisit, miraculis post obitum clarus. Alexander III. laudatissimus itidem Pontifex, Imperatoris Friderici Aenobarbi, triumque ejusdem Antipaparum, qui infelici omnes morte perierè, moltionibus fortissimè se opposuit.

1. *Quis Ecclesia statum?*

Triplici hæc scissa est schismate. Primum excitavit Henricus V. Imperator, qui Gelasio II. legitimo Pontifice repudiato, Mauritium Burdunum intruden-

trudendum curavit, Gregori VIII. nomen sibi arrogantem. Secundi schismatis auctor fuit Petrus Leonis homo nequissimus, virtutissimusque origine Judæus, qui artibus pessimis, in S. Petri legitur, ique ejus successoris Innocentii II. sedem se ipse intravit, Anacleti II. nomen usurpans. Tertium schisma induxit, fovitque, Fridericus I. Imperator, qui æternos Antipapas, continentur subiectos, omnibus opibus viribusque adjuvit. Verum uti alias semper, ita hic quoque gloriose triumphavit Ecclesia, ac præcipuè quidem de Friderico I. Imperatore, qui ex præpotente Ecclesiæ oppugnatore in strenuum ejusdem oppugnatorem mutatus, ingenti cum exercitu in Palæstinam contendit, Hierosolymam recuperaturus. Plures hujusmodi expeditiones hoc seculo sunt susceptæ, eventus tamen minus prospero ob Christianorum maximè flagitia & discordias.

4. *Quæ rationes Christiana sacra susceperit?*

Pomeraniæ Ducatum S. Otho Episcopus Sambergensis & Comitum Andecensium Remmate sub annum 1109. Livoniam verò S. Meinardus Christo adjunxit primus gentis illius Episcopo A. 1186 inauguratus.

5. *Quæ hæreses contra solia progeminârunt?*

1. Petrus de Bruis & Henricus ex Monacho infamis. Apostata, Lutheri & Galvini prædicationi, rejiciebant Missæ sacrificium, cultum & invocationem Sanctorum, preces pro defunctis, baptismum puerulorum, traditiones Sanctorum, Patrum, concou-

menta &c. Petrus in Gallia infami rogo impositus
est, Henricus verò in perpetuum datus custodi-
ne plures corrumpere. 2. Waldenses a Petro
Waldone cive Lugdunensi nomen sortiti, damna-
bant cultum imaginum, confessionem auricula-
rem, extremam unctionem, Indulgentias, Purga-
torium &c. In hos Hæreticos, a pluribus con-
ciliis damnatos, gravissimis pœnis animadverte-
runt Imperator, Galliaq; & Aragonum Reges. 3a
Albigenses, viperea Waldensium progenies, no-
vos prioribus errores addebant, ridebantq; omnes
ritus ac ceremonias Ecclesiæ, quam speluncam
latronum, ac meretricem Babylonicam appel-
labant.

6. Quid in Conciliis actum?

Tria hoc seculo Concilia Oecumenica Romæ
in Lateranensi Basilica celebrata fuere. In primo,
cui amplius trecenti Episcopi interfuere, actum
de Sacerdotii & Imperii concordia ab Henrico
IV. & V. at quamdiu disturbata: de instauranda
item morum disciplina, sacroq; bello continu-
ando. In secundo damnati à mille ferè Episcopis
Petrobiani, & Arnaldus Brixientis, qui aliquot
pdiis annis vivus est exstus: rescissa quoque acta
omnia Anacleti Antipapæ &c. In tertio, cui tre-
centi aderant Episcopi: dñs devovebantur Wal-
denses hæretici in varias sectas divisi, multaque
alia salubriter sanciebantur. Præter tria hæc ge-
neralia, ad quinquaginta insuper Concilia parti-
cularia hoc seculo celebrata fuere tum contra
grassan-

grassantes hæreses, tum ad tollenda schismata, morumque corruptelas.

7. *Qui ritus recepti fuer?*

1. Illibata Virginis Deiparæ conceptio ab Ecclesia Lugdunensi A. 1136. solemni ritu celebrari cœpta. 2. Pœnitentiæ publicæ minus semper minusque frequentari, inque alia opera pia commutari solebant. 3. Mos, quo profani etiam homines meritorum religiosæ cujusdam familiæ participes fiebant, cœpit invalescere.

8. *Qui novæ Ordines Religiosi?*

Hoc seculo occasione sacrarum expeditionum tres Equitum Ordines insigniores cœperunt efflorescere, nempe 1. Melitensium sub annum 1104. cujus primus Magister fuit B. Gerardus. 2. Templariorum, a vicina templo Hierosolymitano habitatione nomen ducentium A. 1118. 3. Teutonicorum A. 1191. S. Norbertus A. 1120. Ordinem Canonicorum Regularium, cui à Præmonstrato, deserto olim Gallia loco nomen, instituit. De Ordinis porro Gvilielmitarum auctore variant scriptores.

9. *Quinam sanctitate & doctrina celebriores?*

S. Anselmus Episcopus Cantuariensis, S. Norbertus Tanchelmi hærescos exterminator, S. Bernardus Ordinis Cisterciensis totiusq. Ecclesiæ ingens lumen & columnen, Rupertus Abbas Tuitiensis Ord: S. Benedicti, Ven. Petrus Abbas Cluniacensis, Hugo & Richardus de S. Victore, uterq. Canonic: Reg: S. Augustini, Guerricus Abbas Cisterci.

Hertienf. Otho Epifcopus Frifingenfis, Petrus Lombardus Epifcop. Paris &c.

10. *Quibus miracula Religio orthodoxa confirmata eft?*

Ingens agrotantium multitudo guftatis panibus, quos S. Bernardus Crucis figno luftraverat, repente convaluit, uti ipfe palam prænunciârat. Complura alia miracula edidêre SS. Bernardus, Norbertus, Malachias, Ifiderus agricola &c. Literis verò confignârunt Petrus Abbas Cluniacenſis, Sigebertus Gemblacenſis &c.

Seculum XIII.

1. *Quinam Chrifti in terris Vicarii?*

175. Innocentius III. ad ann. 1216.

Reliquos vide in fine Opusculi.

2. *Qua laude hi fuum obere munus?*

Omnes ad commune Ecclefie bonum graviter intenti, vitæ erant probatiffimæ, confiantiaque in extirpandis hærefibus morumq; corruptelis prorfus invictæ. Innocentius III. ex Signæ Comitibus, Pontifex verè Optimus Maximus, à fupremis Chriftiani orbis capitibus maximè opere fufciperetur. Innocentius IV. virtute atque eruditione eximius, ad declinandas Friderici II. infidias in Galliam fe recipere coactus eft. Martinus re ipsa H. fed à pterisque, qui duos Marinos Pontifices cum Martino confundunt, IV. dictus, multis à morte miraculis claruit. S. Cæleſtinus V. Pontificatu

ficatus, quem quinque gelsit mensibus, sponte se
abdicavit, non Card. Benedicti Cajetani ejus postea
successoris instinctu, sed, uti testes omni excepto-
ne majores asseverant, amore sacrae solitudinis, cui
à puero assueverat. Bonifacium VIII. libertatis,
juriumq; Ecclesiasticorum assertorem ac vindicem
strenuissimum, quem idcirco Philippi IV. Gallie
Regis affectu & assentatores atrocissimis calumniis
prosecuntur, omnis sceleris suspicione absolunt
tum scriptores coevi. neutri parti obnoxii, tum
ejusdem Pontificis cadaver annis ab obitu trecentis
A. 1605. 15. Octobr. Româ, imò & Ecclesia univer-
sa applaudente omnis corruptionis expert inven-
tum, tum demum poenæ gravissimæ Philippo à
DEO ob Vizarium suum tam indignè habitum ir-
rogatæ, ut in opusculo IV. innuimus.

3. *Quis Ecclesiæ Status?*

Innocentio IV. quinque gravissimas, quibuscum
Ecclesia tunc conflictabatur, calamitates cum 5.
Christi vulneribus comparabat. Hæc inter prima
erat Græcorum schisma. 2. Hæreses per Galliam
potissimum grassantes. 3. Terræ sanctæ amissio.
4. Friderici II. Imperatoris Ecclesiam, cujus *Advo-
catus* ac *Defensor* ex officio esse debuerat, multi-
faciè vexantis violentia. 5. Tartarorum in terras
Christianorum irruptio. Atq; his aliisq; machi-
nis poene innumeris Ecclesiæ arx oppugnari qui-
dem, at expugnari nunquam potest. Hac spe fi-
duciaq; animatus Simon Monfortius A. 1213. cum
mille duntaxat peditibus, equitibusq; octingentis
ceci-

centum millium hæreticorum exercitum ad urbem Tolosiam penitus profligavit, ex suis nonnisi unico equite & octo pedibus desideratis.

4. *Quæ regiones ab idolorum cultu ad Religionem Christianam sunt traditæ?*

Viri Apostolici complures e religioſa S. Domini & S. Franciſci familia a Sede Apoſtolica in Græciam, Norwegiam, Bulgariam, Armeniam, Indiam, Ethiopiam, Tartariam miſi paganos plurimos Chriſtianis ſacris initiarunt. Honorius IV. Albanenſis etiam tum Epifcopus in Norwegia Chriſti Evangelium promulgavit. Prulliam Equites Teutoni ab ethnica ſuperſtitione purgârunt.

5. *Quas ſupplicias prioribus hæreticis.*

Orbis ſubmiſſe?

In Gallia potiffimum magnas animarum ſtrages edidit Albigenſium hæreſis, quam præ cæteris S. Dominicus miraculis & gladio ſpiritus, Monfortius verò, dux belli ſacri ab Innocentio III. indiçti, vi armorum exterminatum ibant. In Italia A. 1260. pia flagris ſe cadendi conſuetudo in ſuperſtitionem tandem, imò & hæreſim, plures dein regiones hoc & ſequenti ſeculo pervagata, degeneravit.

6. *Quid in Conciliis deſinitum eſt?*

Præter alias Synodos, quæ contra hæreſes, morumq; corruptelas pluribus in locis cogebantur, tria hoc quoque ſeculo Concilia Oecumenica celebrata fuere, nempe A. 1215. Lateranenſe IV. inter generalia XII. præſidente Innocentio III. ubi damnati Albigenſes, aliique hæretici: cùm que pri-

mus ille Christianorum fervor Confessionis & Eucharistiae Sacramenta frequentandi magis semper magisque refrigeraret, lege cautum est, ut quisque semel saltem quotannis de peccatis confiteatur, mensque Eucharistiae circa Festa Paschalia accumbat. A. 1245. in Concilio Lugdunensi I. & Generali XIII praeside Innocentio IV. Fridericus II. Imperator Ecclesiae communione repulsus, decretaque insuper est expeditio in terram sanctam ductore S. Ludovico Galliae Rege. A. 1274. in Lugdunensi II. Generali XIV praesidente itidem Papa Gregorio X. redintegrata Graecam inter & Latinam Ecclesiam concordia, quae tamen haud diu viguit: actum quoque de recuperanda Palaestina &c.

7. *Qui sacri ritus industi?*

1. Urbanus IV. 1264. solemnitatem SS. Corporis Christi quotannis in Ecclesia universa ritu solemniori celebrandam instituit, cui occasionem dedit cum ingens illud miraculum, quo species Sacramentales in sanguinem vertae, tum B. Juliana Virgo Deo dicata, quae hac de re jam ante divinitus edocta est. 2. Ad Virginem DEI Param Archangeli verbis consalutandam populus quotidiano aris campani pulsu excitatur. 3. S. Dominicus auctor est Rosarii, quod pietatis exercitium Deiparae acceptissimum, hominibus utilissimum. 4. Innocentius IV. Cardinales purpurei galeri insignibus condecoravit, ut memores essent fundendi, si quando opus foret, sanguinis quoque pro Ecclesiae bono. In Concilio Lugdunensi II. accuratè praescribi-

scribitur, quid in *Conclavi* pro eligendo Pontifice observandum. 6. Bonifacius VIII. tiaram Pontificiam duplici coronamento circumdat, cui postea tertium addidit Urbanus V. non ostentationis sed pietatis ergo. 7. Austera admodum jejunii lex posterioribus seculis plurimum mitigata est. Nam duodecim seculis precedentibus non solum à piscibus & lactiniis, sed à vino quoq; & oleo, ac condimentis, sale excepto, abstinendum erat, solaq; *Xerophagia* sive esus aridorum, & quidem toto verni jejunii tempore non nisi post sextam à meridie horam permissus erat. Hoc tamen seculo consuetudo invaluit, ut post horam tertiam pomeridianam corporibus eibus indulgeretur. 8. *Sacræ Inquisitionis Officium* contra hæreticam pravitatem S. Dominico, Albigenſium hæreticorum malleo, demandatur. Bonifacius VIII. annum *Jubileum* 1300. solemniori ritu celebrandum induxit. 10. Iis, qui sacro bello nomen dabant, *peculiares Indulgentiæ* sunt concessæ.

8. *Quæ Religioſæ Familie institutæ*

1. Ordinem SS. Trinitatis redemptionis captivorum à S. Joanne de Matha & S. Felice Valesio institutum Innocentius III. A. 1198. vel certe A. 1209. confirmavit. 2. S. Franciscus Aſſiſias A. 1208. Ordinis sui, dein ab Innocentio III. & Honorio III. approbati, fundamenta jecit. 3. Ordinem Prædicatorum auctore S. Dominico confirmavit Honorius III. A. 1216. 4. Carmelitis circa montem Carmelum dispersam degentibus B. liberty Patriarcha

Hierog.

Hierog.
scriph
Ordin
vorum
S. Ray
Rege
gine
A exa
A. 125
Augu
8 Cz
Silve
anach
orion
tem v
quene
est A.
S
Pra
Ato
pus
Cantu
S. Bon
bertus
Marg
Pra
minic
patriat
Uppl

Hierosolymitanus sub annum 1209. regulam com-
 scripsit, ab Honorio III A. 1226. approbatam. 3.
 Ordinis B. Mariæ de Mercede redeptionis capti-
 vorum auctor est S. Petrus Nolasus, -adjuteribus
 S. Raymundo Pennafortio & Jacobo I. Arragonum
 Rege. 6. Ordo Servorum B. Mariæ A. 1233. ori-
 ginem duxit à septem nobilibus Florentinis. 7.
 Alexander IV. plures Eremitarum congregationes
 A. 1256. in unum corpus & Ordinem redegit S.
 Augustini regulam sub uno capite profitentem.
 8. Cælestini Cælestinum V. Papam, Silvestrini B.
 Silvestrum Guzolinum, Eremitæ S. Pauli primi
 anachoretæ Eusebium Strigonio Hungariæ urbe
 oriundum, Religiosæ familiæ suæ ducē & paren-
 tem venerantur: hic tamen Ordo Paulinorum se-
 quenti primum seculo à Joanne XXII. confirmatus
 est A. 1328.

9. *Qui celebrationes Sancti, & Doctores?*

Præter Ordinum conditores jam memoratos S.
 Antonius Patavinus, S. Engelbertus Archiepiscopus
 Colonienfis, S. Edmundus Archiepiscopus
 Cantuariensis, S. Hyacinthus, S. Thomas Aquinas,
 S. Bonaventura, S. Ludovicus Galliarum Rex, B. Al-
 bertus M, S. Clara, S. Elisabetha, S. Hedvigis, S.
 Margarita Cortonenfis &c.

10. *Quibus miraculis orthodoxa Religio
 illustrata est?*

Præter plurima, maximaque miracula à SS. Do-
 minico, Francisco, Antonio, Hyacintho, aliisque
 patrata, atque à S. Bonaventura, Jacobo de Vetrico,

applicat Bibl. Conu. Reple 1275 et

aco, Thoma Cantipratano &c. Interis mandata, notissimum est illud de mulo tres ipsos dies impasto, non ad pabulum ab hæretico Bonovillo porrectū, sed ad Eucharistiam à S. Antonio Patavino monstratam accurrente, demissoq; eam capite ac flexis poplitibus adorante. Item de schedula, in quam S. Dominicus Fidei Catholicæ capita retulit, ab hæreticis Albigenisibus semel, iterum ac tertio in ignem conjecta, semperque illasa.

Seculum IX.

1. Qui Pontifices rexere Ecclesiam?

193. Benedictus XI. ad ann. 1304.

Reliquos vide in fine Opusculi.

2. Quid de his Pontificibus summarim dicendum?

Omnes doctrinâ zelôque animarum, plerique etiam vitæ sanctimoniam præstabant, quos inter Benedictus XI. [re ipsa X. cum Joannes Mincius, qui A. 1058. per menses aliquot Pontificatū, nomenq; Benedicti X. sibi arrogabat, Pseudopapa fuerit] pluribus à morte miraculis claruit. Clementi tamen V. vitio vertitur, quod Philippi IV. Galliarum Regis inductu sedem Pontificiam Româ Avenionem transtulerit, ubi annis amplius septuaginta, quos Itali cum captivitate Babylonica comparabant, Romani Pontifices quasi peregrè agebant, magno rei Christianæ, ipsiusq; adeo Galliarum detrimento. Statuerat quidem Urbanus V. sanctitate & miraculis clarus, sedem Pontificiam Romam trans-

transfere, sed morte præreptus id negotii Grego-
rio XI. successori suo, virtute pariter & doctrinâ
eximio, relinquere cogeatur. Huic ritè successit
Urbanus VI. Neapolitanus, qui, cum esset iustus,
temperantiæ, aliarumque virtutum, ac disciplinæ
potissimum Ecclesiasticæ observantissimus talesq;
prorsus esse vellet Cardinales suos omnes, horum
mores acrius liberiusq; redarguit. Unde exacer-
bati Cardinales præcipuè Gallicani, secessione fa-
cta, Antipapam creant, Clementem VII. dictum,
secumq; Avenionem deducunt, tamen Urbanum
VI. toto semestri coluerint ut verum Papam. At-
que hoc pacto schisma conflatum est omnium te-
rribilissimum quadraginta ferme annorum, Pontifici-
bus aliis Romæ, aliis Avenione sedentibus. Mor-
tuo Urbano VI. Romæ surrogatus Bonifacius IX.
Clementi verò Pseudopapæ Avenione suppositus
est Petrus de Luna, qui Benedicti XIII. nomen u-
surpans, triginta ipso annos in schismate obstina-
tè perstitit, eiq; immortalis est

3. *Quis Status Ecclesiæ?*

Cum Orcus omnib; suis machinis ad eam usq;
diem adhibitis nil quidquam profecisset, novos
longèq; vehementiores tentavit assultus excitando
schisma multo exitiosissimum, ex quo lites discor-
diæ, factiones, animorum dissensiones, malaque
innu-mera, & quod caput est, morum ac discipli-
næ Ecclesiasticæ corruptela ingens; ut proinde, si
humanæ rationis trunina rem examinemus, Eccle-
sia, uti antea læpius, ita hoc maximè tempore

everti debuisset, nisi ædificata esset *supra Petram* prorsus immobilem.

4. *Quæ gentes Christianis sacris initiatae?*

1. Jagello Lithvaniz Dux sacro fonte lustratus Lithvanos & Samogitas verbo & exemplo ad Christum perducit. 2. Bosnia cum Principe Stephano Christo subicitur, uti & regnum Congense in Africa.

5. *Quam lupi heretici insidiati potissimum sunt Christi ovili?*

Joannes Wicleffus Sacerdos Anglus, homo arrogans & ambitiosus, Vigornienſi Episcopatu non impetrato, in rabiem actus, virus suum in Christi Vicarium & Ecclesiam sub annum 1372. coepit evomere. Hæresiarcha hic, Lutheri & Calvini prodromus, impugnabat *transsubstantiationem*, veramque Christi in Eucharistia præsentiam, sacrosanctum Missæ sacrificium, hierarchiam Ecclesiasticam, liberum hominis arbitrium, invocationem Sanctorum, venerationem imaginum, indulgentias, vota monastica &c. Ejus ossa ex Concilii Constantiensis decreto refoſſa, exustaque sunt, cineribꝫ in profluentem abjectis:

6. *Quæ Concilia coacta?*

Præter *particularia*, generale XV. Viennæ Allobrogum præſidente Clemente V. A. 1311. celebratū est, ubi Beguardi, Beguini, Fraticelli, aliiq; hæretici condemnati, actumq; deinde de expeditione in terram sanctam. Extinctus item Ordo Templariorum, criminibus manifestis victorum, horumq;

rumq; Fortunæ Equitibus Melitenſibus partem maximam attributæ. Clementem porro V. Regem ꝑ Franciæ à Templariorum Magistro, dum rogo imponeretur, ad DEI tribunal citatos fuiſſe, fabula eſt.

7. Qui ſacri ritus introducti fuere?

1. Pompa ſolemnis, publicaꝑ supplicatio Feſto Theophoriæ ab univerſo orbe Chriſtiano DEO Euchariſtico adornanda decernitur in Concilio Vienneniſi. 2. Clemens VI. Jubilæum annis quinquagenis, Urbanus VI. verò ternis ac tricenis circumſcripſit &c.

8. Qui ſacrorum Ordinum conditores?

1. Ordinem Olivetanum inſtituit B. Bernardus Ptolemæus Nobilis Senenſis. 2. Ordinem verò Jeſuatorum B. Joannes Columbinus, à Clemente IX. poſtea extinctum. 3. S. Birgitta Vidua illuſtriſſimis orta natalibus initium fecit Ordini à S. Salvatore huncupato, Regula à Chriſto ipſo accepta, virisꝑ ſimul ac mulieribus data, quibus omnibus præleſet Antiſtita. 4. Ordinem Hieronymitarum à Petro Ferdinando inſtitutum Gregorius XI. A. 1373. confirmavit. Eremitæ S. Hieronymi B. Petrum Gambacurtam fundatorem venerantur.

9. Quinam doctriâ & miraculis eminuerunt?

Sanctitate S. Ivo, pauperum Advocatus, S. Nicolaus Tolentinus, S. Agnes de Monte Policiano, S. Elzearius Comes, S. Rochus, S. Eliſabeth, Lutiſtanæ Regina, S. Catharina Senenſis, S. Birgitta, S. Catharina Svecica, S. Birgittæ filia &c.

Doctrinā præstabant Joannes Duns Scotus, Nicolaus de Lyra, Joannes Taulerus, Gregorius Ariminensis, Franciscus Petrarcha Ruysbrokii &c.

10. *Quæ edita miracula ?*

1. Amstelodami An. 1345. Eucharistia in ignem projecta totam noctem omnino illæsa permansit, quam exinde in templum translata magna omnes veneratione prosequébantur. 2. Prope Cracoviam Hostiæ consecratæ à sacrilegis templi spoliatoribus in paludem projectæ cœlesti luce diu noctuq; circumfulsere. Ad cujus rei perennem meriam Casimirus II. Poloniæ Rex magnificam ibidem basilicam excitandam curavit A. 1347. S. Ivo, S. Nicolaus Tolentinus, S. Rochus, qui pestifera lue infectos solo crucis signo confestim persanabat, multiq; alii claruere miraculis, quorum complura B. Raymundus Capuanus, Joannes Vilanus &c. in acta retulere.

Seculum XV.

1. *Quo ordine Romani Pontifices successere ?*

203. Innocentius VII. ad ann. 1406.

Reliquos vide in fine Opusculi.

2. *Quid de his generatim commemorandum ?*

Innocentius VII. doctrina non minus quam vitæ integritate præstabat, uti & ejusdem successor Gregorius XII. qui Pontificatu cessurum se recepit, si id ipsum Petrus de Luna sive Benedictus XIII. Antipapa præstitisset. Verum cum hic alias

ex aliis moras neſteret, præſenti ſui juris dignita-
tisq; ad mortem uſque retinentiſſimus, ac proinde
ambo pro Papa ſe gererent, utriusque partis Car-
dinales Concilio Piſis coacti, exauſtoratis Gre-
gorio & Benediſto, novum creant Pontificem Ale-
xandrum V. eo ſaſtigio, vitaq; diuturniore longè
digniſſimum, cui poſt mentes decem vitâ ſuſcto
ſuffectus eſt Ludovici Sicilia Regis commendati-
one Joannes XXIII, bell, quàm Pontificatui ge-
rendo aptior. Hic urgente potiſſimùm Sigilmū-
do Caſare Concilium Conſtantiens ſe indixit, ubi
communi omnium lætitiâ & acclamatione electo
eſt Martinus V. doctrina & virtute inſignis, poſt-
quam Joanni XXIII. è fuga retracto, & Benediſto
XIII. Pontificatus, quo Gregorius XII. ſe ſponte
abdicabat, eſt abrogatus, Martinus porrò V. ejus-
que ſucceſſores magna eum laude rexere Eccleſi-
am. Alexandrum tamen VI alii deterioris, alii
contra melioris notæ Pontificibus annum rant.
Ante initum Pontificatum, in juventute vitam
minùs caſtam duxiſſe, conſtat inter omnes. Sed
& illud certum, non pauca ei vitia ab obſectato-
ribus, quos inter primas fert Sannazarius, afficta
fuiſſe. Neque tamen omnia, quæ de Alexandro
VI. paſſim in vulgus ſparguntur, inconſultè ac te-
merè conſicta eſſe dixerim. Eundem non veneno,
ut pleriq; opinantur, ſed febrî ex impuro infecto-
que aère contracta, die ſeptimo, quàm coepit de-
cumbere, Sacramentis Confeſſionis, Communionis
& extremæ Unctionis ritè munitum deceſſiſſe,
E. Joan-

Joannes Brocardi, testis auritus & oculatus, asseverat.

3. *Num optanda tandem pax & tranquillitas Ecclesiæ reddita?*

Electo Martino V. schisma penitus sublatum fuisset, nisi Alphonsus Aragoniæ Rex Petri Lunensis partes suscipere perrexisset, quo è vivis anno antipapatus tricesimo, Christi 1424. erepto à duobus reliquis ejus factionis Cardinalibus Antipapa, Clemens VIII. & ab hoc novi mox Cardinales sunt creati. Hi tamen unà cum pseudopapa quarto post anno Martino V. se submisère. Hinc nonnulli memoratum schisma quinquaginta ipsos annos durasse perhibent. Ultimum, quo Ecclesia scindebatur, schisma excitatum est à Concilio basileensi, ubi A. 1439. ab Episcopis septem, unoq; Cardinale Gallo & aliquot Theologis exautoratus Eugenius IV. Pontifex laudatissimus, ejusque in locum suppositus Amadeus Sabaudia olim Dux, Felix V. appellatus, qui tamen post Eugenii IV. obitum sponte abdicavit. Jam inde à tempore illo nullus porro Pseudopapa supremum sibi Sacerdotium arrogare est ausus.

4. *Quæ Ecclesiæ incrementa?*

1. Mauris ex tota Hispania ejectis, pristinus Ecclesiæ illi splendor est redditus. 2. In Concilio Florentino redintegrata quidem Græcæ cum Latina Ecclesiæ concordia, quæ tamen diuturna non fuit, Constantinopolitanis mox ad genium suum reversis, qui cum sive Christi ejusq; Vicarii jugum

detre-

detrectassent, inde ab A. 1453. quo à Machomete II. capta Constantinopolis, in hanc usque diem durissimum Turcicæ servitutis jugum subire coguntur.

5. *Qui pseudoprophetæ ab Orco emissi?*

Horum primipilus erat Joannes Hus, Sacerdos Bohemus, invidiâ, æmulatione, fastuq; turgens, qui Waldensium & Wicleffi hæreses recoxit, novisq; condivit erroribus adjutore Hieronymo Pragensi & Petro Dresdensi, ob hæresim exulare jussio. Hic cum Christi sanguinem sub vini quoq; specie à Laicis sumendum esse docuisset, in errorem induxit longè plurimos. vini quam sanguinis Christi appetentiores, utpote quem sub unica panis specie orthodoxi, rebelles contra Ecclesiæ filii sub neutra sumunt, sed Christum totum ejusq; gratiâ prorsus amittunt; *quandoquidem, S. Augustino teste, neque fides, neque Sacramenta ullis, nisi in Ecclesiæ unitate persistentibus, sunt salutaria.* Hæresiararcha Hussius, DEO Ecclesiæ, & Cæsari relictis A. 1415. annoq; sequenti Hieronymus Pragensis Constantiæ vivus est combustus. Quæ porò testaril fide, pro more suo, & contumeliosè de fide publica Hussio à Cæsare data violataq;, de ore item anserem Hussiticum post annos centum subsequuturo, passim sparsere in vulgus, germani, hoc est synceræ & antiquæ fidei scriptores pridem confutârunt.

6. *Quæ celebrata Concilia?*

1. Oecumenicum XVI. A. 1438.. Ferrariæ in-

choatum quidem, sed peste ibidem grassante Florentiam, unde & appellationem traxit, translatus est. Prædicit huic ipse Pontifex Eugenius IV. præsentibus centum quinquaginta Episcopis cum Patriarcha Constantinopol. & Imperatore Græco Joanne Palæologo. ubi orthodoxa Ecclesiæ Latinæ doctrina contra Græcorum errores denuò confirmata est. 2. In Concilio Constantiensi damnatæ Wickliffi & Hussii hæreses; non tamen, uti Galli quidam opinantur, definitum est, Concilium esse supra-Papam: nam decreta Sessionis IV. & V, non nisi de Papa dubio, deq; tempore schismatis, quod plures pro Papa se gerunt, intelligenda esse præteriq; doctores existimant, atq; à Martino V. ea duntaxat, quæ ad fidei dogmata pertinent rata fuisse habita. 3. Concilium Basileense ritè quidem inchoatum sed perperâ continuatum nunquam approbavit Ecclesia. 4. Concilium Pisanum fueritne legitimum an læcū, adhuc sub judice lis est.

7. *Qui novi ritus vel consuetudines receptæ?*

1. Paulus II. & Sixtus IV. Jubilæum quinto & vicesimo quovis anno celebrandum indixit. 2. Paulus item II. Cardinalibus vestes purpureas attribuit. 3. Callistus III. Festum Transfigurationis Domini ob insignem de Machomete II. A. 1455. ad Belgradum reportatam victoriam solemniori deinceps ritu celebrandum curavit. 4. Idem Pontifex constituit, ut populus meridie quoque aris campani pulsu admonitus, Virginem Deiparam quotidie salutaret, quam dein constitutionem A-

lexan-

lexan-
data
& l

1.
condi
firmā
dini,
1474
Mari
lia F
Brab
in D
ligio
terra

S.
mūm
ti M
mini
& op
tres
inde
tius
Joan
Flore
S. C
Fran
Colet

Alexander VI. renovavit. 5. Pactiones, quas *Concordata Germaniæ* vocant, initæ inter Nicolaum V. & Imperatorem Fridericum A. 1448.

8. *Qui Ordines instituit?*

1. Ordinem Minimorum à S. Francisco de Paula conditum, Sixtus IV. aliq; exinde Pontifices confirmarunt. 2. Augustinianorum discalceatorum Ordini, à Sixto IV. approbato, Baptista Poggius A. 1474. initium dedit. 3. Ordo Annuntiarum B. Mariæ institutus est à B. Joanna Ludovici XI. Galliciæ Regis filia. 4. Philippus Bonus Burgundiæ & Brabantia Dux Ordinem Equestrem Velleris aurei in Deiparæ Virginis & S. Andreæ honorè, ad religionis orthodoxæ incrementum, recuperandasq; terras à Turcis ereptas, instituit A. 1430.

9. *Qui sanctitate ex doctrina præstabant?*

S. Vincentius Ferreriq, qui à confussionibus primum erat Antipapæ Benedicto XIII. & Sacri Palatii Magister ab eodem creatus, sed perspecta hominis ambitiosi pertinaciâ, eundem deseruit, imò & oppugnavit: S. Bernardinus Senensis, quem Fratres Minores de *Observantia* à *Conventualibus* exinde distincti, veluti parentem colunt: S. Laurentius Justinianus primus Venetiarum Patriarcha, S. Joannes Capistranus, S. Antoninus Archiepiscopus Florentinus, S. Didacus, S. Joannes a S. Facundo, S. Casimirus Polonia Regis filius, S. Lidvina, S. Francisca Romana S. Catharina Bononiensis, B. Coleta, quæ S. Claræ Ordinem instauravit &c.

Virtute item & doctrinâ eminuere Joannes Gersonius Cancellarius Parisiensis, Alphonsus Tottat9 Episcopus Abulensis, Dionysius Carthusianus, Thomas Kempensis, Joannes Picus, Mirandulanus &c.

10. *Num & miraculis Ecclesia claruit?*

Longè plurimis, quibus plena sunt acta Sanctorum tum aliorum, tum præcipuè S. Vincentii Ferrerii, S. Bernardini Senensis, S. Joannis Capistrani, S. Francisci de Paula, qui à nautis rejectus Siciliæ fretum strato super aquas pallio cum socio trajecit &c.

Seculum XVI.

1. *Quinam Christi in terris Vicarii?*

216. Pius III. ad ann. 1503.

Reliquos vide in fine opusculi.

2. *Quid de hisce Pontificibus strictim memorandū?*

Pius III. septimo & vicesimo quàm electus est die, publico omnium luctu decessit. Julius II. excelsi animi Pontifex Cæsarem Borgiam ad arces & oppida, quæ Ecclesiæ vi eripuit, reddenda compulit, Gallosq; totâ Italiâ exegit. Hic Ann. 1506. fundamenta jecit magnificentissimæ Basilicæ Vaticanæ, inter miracula orbis meritò numerandæ: eumq; Cardinales nonnulli Galliæ Regis instigando conciliabulum Pisis cõdegissent, ad hoc disturbandum Synodum in Basilica Lateranensi A. 1512. celebrandam indixit. Leonem X. ipse adeo Lutherus ob insignem morum innocentiam, vitamq;

incul-

inculpata cum agno, cum Daniele Propheta & Ezechiele comparabat. At verò ut primum hæresiarchæ illius errores edito diplomate condemnavit Leo, subita metamorphosi ex agno in lupum, ex Angelo in diabulum, è Christi Vicario laudatissimo in Antichristum & Atheum est transmutatus. Atq; hæc sola unica demum causa est, cur cæteros quoq; Pontifices, ut magna omnes laude rexerint Ecclesiam, infami appellatione notent hæretici, quia nempe Pastores illi vigilantissimi, quibus Christus ipse oves suas omnes & agnos pascendos tradidit, hos lupos gregem Christianum foede dilaniantes arcere, oviculasq; miserè seductas ad opima & salutifera pascua, unumq; illud ovile reducere omni ope ac viribus conitebantur.

3. *Quis Status Ecclesiæ?*

Hæc, si aliàs unquam, hoc præcipuè seculo schismate longè atrocissimo, discissa, innumerisq; afflictæ calamitatibus fuit. Auctor tantorum malorum præcipuus erat Lutherus, qui licet vitæ, doctrinæq; fuerit multò perversissimæ, atq; adeò reformatione & correctione præ aliis omnibus indiguisset, universam tamen Christi Ecclesiam reformare, seu potius horrendum in modum deformare aggressus est, fidei morumq; dogmata à Christo & Apostolis tradita, totiusq; Ecclesiæ judicio pridè approbata convellèdo penitus, doctrinamq; Evangelio prorsus contrariam introducendo. Hæresiarchæ hujus vestigiis alii subinde atq; alii conjunguntur.

jusdem furfuris novatores certatim institère, qui licet inter se maximopere dissenserint, & aliud aliud hæreseos insinularit, in id unum tamen conspiravere omnes, ut DEI Ecclesiam everterent. At itetit hæc tot inter assultus non modò immota, sed inde à tempore illo, quo hæretici isti velut artus gangranà infecti, à reliquo corpore abscindi, & tanquam noxii stolones à vite, quam Christus plantaverat, amputari cœpere, flatius longè refloruit. *vineæ illa elæta*, fructusq; uberiores protulit. Mirâ proin Numinis providentiâ factum est, ut per ipsam adeò hæresim, velut ignem, aridos palmites ac sarmenta corripientem & absumentē, Religio vera auri instar probata, & à scoria spurioq; metallo secreta, ac depurgata fuerit.

4. *Num hoc quoque seculo Ecclesia Christi
aucta & dilatata est?*

Omnino; nam dum Lutherus aliq; apostata & satanæ emissarii in extremo propè Europæ angulo non paucos à veritatis tramite, fideq; & obsequio, quod Christi Vicario præstare omnes debent, impiè ac perfidiosè abduxissent, in Asia, Africa, & America à *Missionariis* Apostolicis multæ hominū myriades Christianis sacris initiatæ Romano Pontifici se submisere. Atq; ut Syros, Æthiopes. Coptos, aliosq; plurimos omittam, ab extremo usque Oriente Japoniæ Principes, missa solemnī legatione, Christi Vicario sacramentum Romæ dixerunt. Sed & in Europa, præter alios (quos inter Philippus, Edvardus & Jacobus Marchiones Baden-

ses &c.) Joannes Saxoniae Elector, qui solus è septemviris cum quatuor Principibus & duabus Imperii urbibus A. 1530. Confessionem Augustanam, ab Imperatore, cæterisque Imperii Ordinibus rejectam, subscripserat, biennio post ad sanctæ Matris Ecclesiæ gremium rediit, ac Lutherum cum ejus sectis proferibis, errores exitiales, in quos & se & subjectum sibi populum fraudulenter inductum fuisse fatetur, funditus extirpari, veramque & orthodoxam Religionem tantam semper testamque conservari jussit, uti in Opusculo quarto *de Electoratu Saxonico* memoratum est. Variis quoque cuniculis & anfractibus hæresis penetrare tentabat in Bavariam, quod à nonnullis etiam optimatibus clanculum invitata est. Sed aditum omnem præcluserunt Religiosissimorum Bavariæ Ducum, tum Petri Canisii, & Pauli Hoffai Soc: Jesu Sacerdotum indefessa planè cura & vigilantia, quos idcirco magnanimus ille & sapientissimus Bavariæ Dux Albertus V. encomio, geminis Apostolorum Principibus ab Ecclesia tribui solito, condecoravit, hæc sæpius verba iterando: *Petrus Canisius, & Paulus Hoffæus, ipsi nos docuerunt legem tuam Domine.*

5. *Quinam hæretici DEO & Ecclesiæ bel-*

lum intulere?

Primus classicum cecinit Lutherus hæresiarcha ex omnibus flagitiis concretus, uti vel ex solis libris, à perditissimo hoc tenebrione in lucem protrusis, sole meridiano claris apparet. Hic horrenda animarum strage per Germaniam plagasque Borea-

Boreales edita, mox complures alios commilitones ad similia audenda exemplo suo provocavit, quos inter Zwinglius Helvetiam, Calvinus Galliam miserandum in modum devastavit. Ille nil nisi Catholicorum sanguinem sitiens, cum iisdem acie congressus & vitam & victoriam, contra ac suis prædixerat, amisit, meritasque perfidiæ & impietatis suæ pœnas dedit: hic Genève horrendos inter cruciatus, execrationes & blasphemias, demonumque invocationem, impiam animam evomit, DEO & hominibus exosus. Longum nimis ac molestum foret recensere cæteros omnes errorum magistros, è quibus 1. Melanchthon Coryphæus erat *mollium*, 2. Flaccus Illyricus *viridorum* Lutheranorum, 3. Joannes Brentius Ubiquistarum, 4. Nicolaus Pelargus & Münzerus Anabaptistarum, in plures iterum sectas divisorum, 5. Michaël Servetus Antitrinitariorum, 6. Lælius Socinus, ejusque patrueis Faustus Socinianorum &c. qui omnes corruptissimò hoc, rudissimoque seculo præscabantur in turbido. Ac ne hamum mitterent sine esca, Principibus laicis opima Sacerdotiorum spolia hominibus perpetuò Castimoniz votò obstrictis sacrilegos concubitus, omnibus omnè vivendi licentiam permisere, sicque multa animarum millia in massam suam, æternumque pertrahere exitium. Henricus VIII. Angliæ Rex, cum ob repudiata legitima conjugem, & Annam Bolenam nefandis nuptiis sibi copulatam ab Ecclesiæ commutatione seclulus famet, se Papam & Hierarcham

etiam ipse renunciavit. Inde Anglia, tot'olim San-
ctorum patria, omnium ferme hærescon recepta-
culum fieri cœpit.

6. Quæ celebrata fuere Concilia?

1. Lateranense V. inter Oecumenica XVII. An.
1512. à Julio II. inchoatum, subq; Leone X. A. 1517
ad exitum perductum, ubi præter alia expeditio
contra Turcas decreta est. Sed heu! immanior
longè hostis ipso hoc anno Ecclesiæ, sacriq; Ro-
mani Imperii pacem disturbare ingressus est, Lu-
therus nempe, DEO, Ecclesiæ & Cæsari rebellis
transfuga, qui eò impietatis ac furoris processit,
ut palam asseverare sit ausus, pugnare contra Tur-
cas, internecinos illos Christiani nominis hostes,
nil esse aliud, quàm DEO ipsi arma inferre. Un-
de Christianos omnes enixè obtestatus est, ne con-
tra Turcas ullo modo arma capefferent, hocq; in
bellum ne tantillum quidem contribuerent; sed
expeditione contra Turcas usq; eò supersederent,
quoad Papæ nomen & potestas sub cœlo vigerit,

2. Concilium Oecumenicum XVIII. à Paulo III.
indictum, cœptumq; Tridenti A. 1545. & sub Ju-
lio III. ac Pio IV. continuatum, optatò tandem
exitu A. 1563. terminatum est, & ab eodem Pio IV.
confirmatum. Huic præsidebant Pontificis loco
Cardinales quinque, ac præter Cardinalem Lo-
tharingum & Medrutium aderant Patriarchæ tres,
Archiepiscopi 33. Episcopi 235. Abbates 7. Præpo-
siti generales Ordinum Religiosorum octo, cum
Theologis amplius 146, Damnatu Lutherus, Cal-

vinus

vinus, aliiq; hæretici, multa; ad instaurandam disciplinam Ecclesiasticam utilissimè decreta. Complures insuper Synodi *particulares*, cum ad exterminandas hæreses, tum ad mores corrigendos tum ad Concilii Tridentini decreta executioni mandanda coacti fuerunt. Seditarii tamen, ut fucum facerent orbi Catholico, ad Concilium Oecumenicum identide appellabant, malebant tamen Lutherum aliquem, aut Calvinum, aut Zwinglium &c. qui ob vitæ enormibus & infandis sceleribus infamem ne ad profanum quidem tribunal ut testes idonei admitti poterat, omnium fidei Controversiarum iudice, veræ religionis & sanctitatis Magistrum usq; ad cælum, ipsemet Christo teste, adeo aperte & impeditæ ducem sibi deligere, quam ad Ecclesiæ universæ in Concilio Oecumenico congregatæ iudicium certum omnino & indubitatum; nisi Christum ipsum mendacii velint arguere, se conformare

Præter Synodos jam memoratas, plures alii conventus & consultationes sine auctoritate tamen & approbatione magistratus Ecclesiastici, frequentabantur occasione schismatis à novatoribus illis excitati.

Ac primò quidem simul ac Lutherus An. 1517 errores suos disseminare coepit, mox a Leone X. Romam ad causam dicendam citatus est. Sed intercessit Fridericus Saxonie Elector, obtinuitq; ut Lutherus facti sui rationem reddere liceret Augusti Vindeligorum coram Cardinali Cajetano

hunc

hunc, uti antea Leonem, versipellis hæresiarcha;
nequiter delusit, utriq; in speciem se omnino sub-
mittens, cum revera super universam Christi Ec-
clesiam insolentissimè sese efferret, & huc atque
illuc tergiversando, nunc à Cardinale ad Pontifi-
cem, moxq; ab hoc ad futurum Concilium ap-
pellaret, animo semper obstinato ad morem nec
huic, nec illi unquam gerendum.

II. A. 1519. in celebri illa disputatione Lipsien-
si Lutherus à Joanne Eckio Academiæ Ingolstadian-
sis Professore eas in angustias est redactus, ut di-
sceptationem his tandem verbis abruperit: *Res
hæc capta non est propter Deum, nec propter Deum
finietur.* Hæresiarchæ porro hujus doctrina & ab
Academiis, & à Papa Leone X. damrata est ut
hæretica, & à Carolo V. Imperatore infami rogo
addicta. Lutherus contrà & diploma Pontificium,
& *Corpus*, ut vocant, *Juris Canonici* Witterbergæ
publicè combussit has inter execrationes, & diras:
*Quia tu conturbasti Sanctum Domini, idè te contur-
bet ignis æternus!* ajde homo perditissimus ac
profigatissimus liberos complures horrendis in De-
um ac Cœlites blasphemis, immanibus in Princi-
pes sacros æquè ac profanos conviciis & contu-
meliis, innumeris mendaciis, calumniis, antilo-
giis, jocis scurrilibus, dictis spurcissimis, obsce-
nissimis &c. oppletos vulgare non destitit.

III. A. 1521. in Comitibus Wormatiensibus Caro-
lus V. Imperator, summi Pontificis sententiam ex-
secuturus, subscribentibus cæteris Imperii Ordini-
bus,

bus, Lutherum, u. pote non *hominem, sed diabolum ipsum sub hominis specie, qui ad humani generis perniciem hæresum pridem rejectarum sordes & purgamenta in unam quasi congeisset sentinam, & sub Evangelicæ professus nomine omnem Evangelicam pacem & charitatem penitus pessundare molitur* &c. proscripsit, ejusq; tanquam pernicissimi hæretici libros pen. feros publico igne aboleri jussit. Hunc tamen Hæresiarcham ab Ecclesia & Imperio proscriptum Fridericus Saxonæ Elector à personatis militibus in arcem Wartenburgensem clàm abducendum curavit, ubi novem amplius menses delitescens perliberè iter est habitus. Lutheri interim sectatoribus ubique tumultuantibus, ducemq; & Coryphæum suum Cæsaris jussu contra datam fidem publicam ex itinere clàm interceptum ac trucidatum fuisse calumniantib9. Lutherus porro in asylo suo Wartenburgensi minas omnes & fulmina Papæ juxta ac Cæsaris ridens, nec Deum, nec homines pensi habens, non pauca, æternis condenda tenebris, elucubrav. diabolo magistro, ex cuj9 disciplina & institutione *Missam, sacrosanctum illud & unicum novæ legis sacrificium, se abrogasse, ultrò ipse factus, imò & gloriatus est.*

IV Cum in binis conventibus A. 1523. & A. 1524. Norimbergæ celebratis Legatus Pontificius vehementer instaret, novitii ut ei ores abolerentur, responsam non aliud tulit, quàm causam hanc in Concilio generali disceptandam esse. Interim

mali

mali contagio latius in dies serpebat. Cùmque
Leonardus Koppen Lutheri iussu novem moniales
quas inter Catharinā de Bore, è parthenone Ni-
micensi ipsa die Parasceves Wittembergam secum
avexisset, Lutherus sacrilegum raptum oratione
panegyrica celebrare, & cum Christo, animas ex
inferis educente comparare est ausus quin etiam,
ut sacrilegium sacrilegio cumularet, Monachus
Monialem, Catharinā de Bore, infame illud scor-
tum in concubinam, quoad vixit, sibi ascivit. Cu-
jus facti, capitali supplicio digni, immanitate ipsi-
aded Lutherani summopere offendeabantur.

V A. 15,9. Confessionem Augustanam, ex va-
riis hæretum pridem damnatarum centonibus,
fraudibus, mendaciis, & calumniis contutam &
Cæsar, & Imperii Ordines pleriq; omnes tanquam
*doctrinam factiosam, perniciosam, & jam olim re-
probatam* condemnarunt, ut Melanchthon ipse
quæ Confessionem illam cudebat, iterumq; ac sæ-
pius recudebat, hunc in modum dolenter conque-
ritur: *In Comitiis Augustanus tristi & atroci sen-
tentia damnati sumus.* Quem tamen Lutherus per
litteras his verbis solabatur: *Si vim evaserimus, pa-
ce obtenta, postea dolos, mendacia & lapsus nostros
facile emendabimus.* Horum veteratorum dolis ac
mendaciis fraudulenter circumventum se fuisse
ferò quidem (paulo nempe ante mortem) sed se-
rè doluit Joannes Saxonie Elector. tantus exinde
Lutheri, Confessionisq; Augustanæ osor & hostis,
quantus nuper fautor ac patronus erat. De ori-

gine porrò *Protestantium*, fœdere Smaſcaldico, formula Religionis *Interim*, Transactione Paſſi-
vienſi, pace Religioſa &c. in opusculo III. parte IV
cap. IV. mentio facta eſt.

VI. A. 1525. Bodenæ Helvetiæ urbe Joannes Fa-
ber Conſtantienſis Episcopî Vicarius Generalis, Jo-
annes Ekins; & Thomas Murnerus contra Oeco-
lampadium, Hallerum & Studerium [nam Zwin-
glius diſputationem detrectabat] congreſſi, craſſi-
ſimos ſectæ Zwinglianz errores tam evidentibus
argumentis conſutârunt, ut duodecim *Cantonum*
legati uno omnes conſenſu eam rejecerint. Soli
Tigurini Zwinglio, impio illi & ſangvinario Hæ-
reſiarchæ adhæſeraat, quos A. 1528. ſecuti Berna-
tes ferventes olim Catholici, tum Baſileenſes, Sca-
phuſiani, Sangallenſes &c.

5. *Qua piæ conſuetudines, aliæque ordinationes?*

1. Paulus IV. magnæ ſanctitatis & doctrinæ Pon-
tifex, fidei morumq; integritati conſulturus, ~~ti-~~
brorum prohibitorum Indicem promulgavit. 2.
S. Pius V. ob eximiam vitæ ſanctitatem, nec mi-
norem doctrinam, omnium acclamatione divini-
tus electus, conſtituit, ut ad Miſſæ finem S. Joan-
nis Evangelium, pro quo illud S. Lucæ: *Loquente*
Jeſu ad turbas &c. licebat antea ſubſtituere, ab o-
mnibus deinceps Sacerdotibus diceretur. Ex quo
tempore magorum, ſagarum, incuborum, lemurū
&c. infectationes plurimùm ſunt reſpreſſæ. 3. Idem
Pontifex ſanctiſſimus Feſtum B.V. Mariæ de Victo-
ria, ſive Roſarii, prima Octobris Dominicâ quot

annis celebrandum instituit ad perenne monu-
 mentum victoriæ celeberrimæ de Turcis non tam
 armis, quàm fufis ad DEUM precibus, ad Naupa-
 ctum A. 1571. reportatæ, quam eâ ipsâ, quâ obten-
 ta est, horâ divinitus cognovit. 4. Gregorius XIII.
 Pontifex verè Optimus Maximus, deq; Christiana
 republica univerfa quam optimè meritus, inter
 alia opera præclara prorsus, tantoq; digna Ponti-
 fice, etiam Calendarium emendandum curavit,
 expunctis mense Octobri A. 1582. diebus decem,
 translatoq; æquinoctio verno ab undecimo ad vi-
 cesimum Martii diem, à Concilii Nicæni Patribus
 præstitutum. Ac licet emendatio hæc orbi Chri-
 stiano universo non utilis tantum, sed omnino
 necessaria fuerit; maluerè tamen Novatores *sylo*
vezeri, hoc est, inveteratæ suæ pervicaciæ contu-
 maciter inharere, & in errore hoc, utut satis su-
 perq; cognito (perinde nempe atq; in hæresi sua)
 obstinatè perseverare, quàm cum Papa sentire; qui
 tamen hac in re nil nisi communem omnium u-
 tilitatem ac necessitatem, ipsiusq; aded Nicænæ
 Synodi ordinationem spectabat; quoad tandem
 A. 1700. quando Calendarium utrumq; diebus un-
 decima discrepare jam coepit, pleriq; omnes Calen-
 darium Gregorianum recepère, licet non sine no-
 va, eaque frivola prorsus exceptione, ab omnibus,
 rerum intelligentibus, merito explodenda. 5. So-
 dalitates Marianæ Romæ A. 1563. à Joanne Leonio
 in Scholas Societat: JESU introductæ sunt insigni
 prorsus juventutis & aliorum bono. 6. Triduo

Bacchanalium in templis Soc: JESU 40. horarum
comprecatio ingenti animarum lucro institui cœ-
pta est.

8. *Qui Ordines Religiosi recens conditi?*

Dum communis & implacabilis humani gene-
ris hostis per Lucherum, Calvinum, Zwinglium,
aliosq; fœderatos disciplinam, & vota Monastica
penitus abolere parat, DEUS plures hoc seculo
religiosas familias, tanquam legiones recentibus
armis, viribusq; instructas, militanti Ecclesiæ sup-
petias misit, quæ horrendam animarum stragem,
damnaque, à fœdifragis illis religiōis & Christia-
næ militiæ desertoribus illata, relarcirent. Has
inter 1. confirmatus est à Clemente VII. A. 1524.
Ordo Clericorum Regularium, quem S. Cajetanus
& Petrus Cárafa Episcopus primum Theatinus,
(unde *Theatini* cognominati) dein Papa Paulus IV.
dictus, condidère. 2. Ordo Minorum S. Franci-
sci Capucinorum inde approbatus A. 1528 à Cle-
mente VII. uti & 3. Ordo Minorum S. Francisci
de strictiori Observantia, quos & *Recollectos* vo-
cant A. 1532 nec non 4. Congregatio Clericorum
Regularium S. Pauli, qui & *Basabiti* dicuntur
A. 1533. 5. Paulus III. A. 1540. confirmavit Socie-
tatem JESU à S. Ignatio de Loyola institutam. 6.
S. Pius V. A. 1568. Congregationem Clericorum
Regularium S. Majoli sive de Somaſcha, cujus au-
ctor 8. Hieronymus Æmilianus, item 7. A. 1571.
Ordinem Fratrum hospitalitatis a S. Joanne de Deo
fundatum approbavit. 8. Gregorius XIII. A. 1575.

Con-

Cong
stituta
dicat
ad pr
xtus
nitra
stricti
sterci
tione
næ c
9
S.
de D
la Ne
S. Sta
gia, S
Borro
Nerit
S. Pal
in Jap
comi
Relig
alios,
ſia ho
1.
ab an
foder
Judæ
mis

Congregationem *Utatara* à S. Philippo Nerio institutam, & 9. A. 1580. Ordinem Carmelitarum discalceatorum a S. Theresia & S. Joanne à Cruce ad pristinam S. Alberti regulam reductum. 10. Sixtus V. A. 1585. Congregationem Clericorum ministrantium infirmis, & 11. A. 1586. Fulientem strictioris observantiae Monachorum Ordinis Cisterciensis, 12. Clemens VIII A. 1592. Congregationem Clericorum Regularium doctrinae Christianae confirmavit.

9. Qui Sancti celebriores Ecclesiam illustrarunt?

S. Franciscus de Paula, S. Cajetanus, S. Joannes de Deo, S. Franciscus Xaverius, S. Thomas de Villa Nova, S. Ignatius Loyola, S. Petrus de Alcantara, S. Stanislaus Kostka, S. Pius V. S. Franciscus Borgia, S. Ludovicus Bertrandus, S. Theresia, S. Carolus Borromaeus, S. Felix de Cantalicio, S. Philippus Nerius, S. Aloysius Gonzaga, S. Joannes à Cruce, S. Paschalis Baylon, sex & viginti Martyres, qui in Japonia ab ethnicis, & undeviginti, qui Gorcomii Hollandiae urbe ab Haereticis orthodoxae Religionis causâ occisi fuere, praeter complures alios, sanctitate & miraculis claros, quibus Ecclesia honores coelestes necdum decrevit,

10. Quae miracula vulgatiora?

1. In Polonia sacrosancta hostia, quam Judaeus ab ancilla Christiana emptam iteratis ictibus perfoderat, copiosum sanguinem fudit; quo circa Judaeus cum ancilla Regis Sigismundi jussu flammis est absumptus. 2. Imago Christi Crucifixi

lapidibus appetita, sanguinem pariter reddidit, ejus facinoris auctor Moguntia supremo affectus supplicio est. Quot porro, quantaque miracula vel solus S. Xaverius (ut Sanctos alios silentio præteream) patrârit, testis est, orbis universus.

Seculum XVII.

1. Quinam summo functi sunt sacerdotio?

233. Leo XI. ad ann. 1605.

Reliquos vidè in fine Opusculi.

2. Qua laude bi omnes Ecclesiæ gubernacula tenuêre?

Cum Lutherus cæteri; apostatae eo impietatis progressi fuissent, ut ipsum aded JESU Christi in terris Vicarium Antichristum appellare sint ausi, DEUS, ut immanem hanc hæreticorum calumniam factis ipso refelleret, orbi; universo manifestas eorum fraudes, technas & mendacia ob oculos poneret, jam inde à Lutheri apostasia ad hoc usque tempus eos sibi vicarios delegit, in quibus ne conjurati quidem Pontificii nominis hostes haberent; quod jure possent reprehendere.

3. Quis status Ecclesiæ?

Tot licet errorum ac hæresum spinis passim progerminantibus, morum tamen disciplina & scientiæ, Rosarum instar, pulcherius in dies cœperunt reflorescere. Instaurata quippe ubiq; Catholicorum pietas, templorum nitor, rituum Ecclesiasticorum decentior & accuratior usus, institutionum Christianarum, Concionum & sacra-

mento-

mentorum frequentia &c. Quæ porro, quantaq;
detrimenta Religio orthodoxa ex tricennali bello,
secutaq; exinde pacificatione Westphalica accepe-
rit, in Opusculo III. stricim attigimus.

4. *Qua ratione Religio orthodoxa propagata est?*

1. In America propè innumeri à Millionariis,
Apostolicis ad Christi ovile sunt adducti. 2. Nec
minor animarum messis collecta in Indis, & va-
stissimo frequentissimoq; Sinarum Imperio, quò
Soc: JESU Missionarii post diuturna, annorum
nempe ampliùs quadraginta, longeq; difficillima,
& ineluctabilia propè obstacula labore incredibili
summisq; vitæ periculis ægerrimè tandem perru-
pta aditum sibi compararunt, multis hominum
millibus annuatim ad Ecclesiam Catholicam ag-
gregatis, quos inter Constantinus fuerat, legitimus
Imperii Sinici hæres, ejusq; Mater Helena Impera-
trix, & Anna avia, cùm Maria Imperatoris Junlie
uxore: Imperatoris item Sinensis nepos, aliq;
Regni illius procures &c.

In Japonia ineunte hoc seculo quadraginta
Christianorum millia numerabantur, qui miranda
prorsus virtutù plane heroicarù dedere specimina.
Sed heu! tantas & res, & spes interverterunt Holladi,
qui postquam & ipsi appulère in has terras, quò
Catholici immensis pridem sumptibus periculisq;
trajecti, glaciem quasi fregère, Christiana inde
Religio penitus profligata est. In Africa Monar-
cha Monomotapæ cum conjugè & filio, aliisque
pluribus; tres item Regum diversorum filii nati

maxi-

maximi &c Religionem Catholicam sunt amplexi. In Europa Rex Christianissimus Ludovicus XIV. A. 1655. solenni edicto Calvinianos ad Religionē orthodoxam, à qua majores ipsorum perhuciosē defecerant, redire, ac plecto Evangelii præcones natoto regno julit excedere. Reducta quæque ad Ecclesiam orthodoxam Bohemia, Moravia, Palatinus Superior, Ducatus Neoburgicus &c. Austria item, Carinthia, Styria, Carniola &c. ejectis inde errorum magistris, ab omni hæresi depurgata. Ex Regis porro & Principalibus Europæ familiis in salutis semitam, à qua progenitores fraudulentè sunt abducti, Deo duce atque auspice rediere Carolus II. ejusq; frater Jacobus II. Angliæ uterque Rex, Christina, Sveciæ Regina, quæ in ætate, fortunaque florentissima factò plane heroico in omne ævum memorando A. 1654. regno amplexio sponte abdicato, Romam exinde commigravit, ubi ab ipso summo Pontifice Alexandro VII. S. Confirmationis Sacramento initiata, anno demum 1689. cœlestis Regni possessionem adiit. Tota præterea Domus Electoralis Palatina Neoburgica, & Sulzbacensis, uti & Hassio Rhénofeldensis, Joannes itē Fridericus Dux Haunoveranus, & Fridericus Augustus Saxonix Elector cum pluribus aliis Ducibz, Principibus, Comitibus &c. ad avita sacra sunt reversi.

5. *Quæ novæ hæreses hoc seculo sunt exortæ?*

1. Præter plures alias sectas ē Lutherana & Calviniana hæresi in Britannia præsertim & Hollandia

de prognatas, hæc enim Jansenianam in orbem in-
 vexit Cornelius Jansenius, non Flander ille, Can-
 davenſium Episcopus, celeberrimus sacrarum literarum
 interpres. A. 1576. vitæ functus, sed Hollandus, è
 Doctore Theologo Iprensis Episcopus, A. 1638 pe-
 stifera luc extinctus. Hic de gratia Christi &
 libera hominis voluntate librum elucubravit, *Au-*
gustinus inscriptum; à cujus tamen doctrina tam
 longè abest, quàm propè accedit ad Calvinum,
 qui & ipse cum Wicleffo, Luthero, aliisque hære-
 ticiſ gloriarî ausus est, Augustinum totum à se
 stare. Quapropter librum illum à Jansenii pri-
 mùm obitu, typis vulgatum, perque Belgium &
 Galliam, undique dispersum, Batavi Calviniani
 mox in linguam vernaculam traduxêre, palam
 professi, nihil eo aptius ad confirmanda Calvinii
 dogmata inveniri posse, nec dubium esse, quin, si
 Catholici omnes Jansenii doctrinam reciperent,
 duæ Ecclesiæ, Calviniana nempe, & Romana, in
 unam sint coalituræ. Merito proinde monstrosus
 ac pestilens hic partus, ut primùm in Belgio lu-
 cem aspexerat, mox Romæ ab Urbano VIII. A.
 1641. edita Constitutione *In eminenti* &c. proſcrip-
 tus & ad tenebras est damnatus, utpote Michæelis
 Baji Theologi Lovaniensis errores, à Pio V. & Gre-
 gorio XIII. damnatos pridem sepultosque reſusci-
 rans. Innocentius X. quinque dein propositiones
 è Jansenii *Augustino* excerptas An. 1653. sole-
 mni Constitutione damnavit ut hæreticas. Quam
 sententiam Alexander VII. A. 1656. aliique exinde

Ponti-

Pontifices editis diplomatis ratam habuere. 2. Michâel Molinos, Sacerdos Hispanus, Quietistarum coryphæus simulatæ sanctitatis larvâ errores suos foedissimos diu nequissimè obtexerat; sed patefacta tandem hypocrisis, Romæ A. 1687. coram sacro Senatu immensaq; populi frequentia nefanda sua dogmata publicè retractavit, in perpetuâ exinde custodiam traditus ab Innocentio XI. eximiae sanctitatis Pontifice. 3. Sub annum 1638. nova exorta est secta *Pietistarum*, qui, cum non Spiritum Sanctum, veræ virtutis ac pietatis magistrâ per os Ecclesiæ loquentem, sed spiritum suum privatum, hoc est, cœcū, erroneū, fanaticū, ducem sequantur, mirū non est, eos per avia & devia temerè & inconsultè ferri, ac toto cœlo errare, totq; ferè *Pietistarū* esse sententias, quot capita.

6 *Quid de Conciliis memorandum?*

Post Concilium Tridentinum longe celeberrimum, plura quidem *particularia*, ac nullum exinde generale est celebratum, neque ad id ulla adhuc urgebat necessitas. Et verò quid aliud Romana est curia, tot perpetim Cardinalibus & Episcopis frequens, nisi continua quodammodò Synodus? cæterum non modo ab Latina, verum etiam ab Ecclesia Græca, quamvis schismatica, & Latinæ pariter adversante, penitus reprobata est Lutherana & Calviniana doctrina: cum enim Lutherani A. 76. & 77. prioris seculi Jeremiam Patriarchâ Constantinopolitanum, quem *Sanctissimum & Oecumenicum* &c. appellabant, com-

muni-

municata Confessione Augustana per literas & legatos ad consilia & arma adversus Ecclesiam Romanam consocianda iteratò instantissimè sollicitassent, Patriarcha triplici libello manifestos sectæ novitiæ errores confutavit, ostenditque Ecclesiam orthodoxam fide induhitata semper credidisse septem Sacramenta, Confessionem auricularem, Transubstantionem, sacrosanctæ Missæ sacrificiū, in quo pro vivis & defunctis supplicetur, DEI Patreque & omnium Sanctorum patrocinium imploretur &c. Nec minùs Calvinianos spes sua frustrata est; nam cum Batavi adniteute supremo militiæ Turcicæ præfecto, quem pecuniâ & largitionibus corruperant, Cyrillum Calvinianæ sectæ factorem in sedem Constantinopolitanam intrudendum curassent, ejus postea successor Parthenius, universaque Græcorum Episcoporum Synodus A. 1642. Constantinopoli coacta hæresim Calvinianam omnibus diris devovit.

7. *Quæ pie consuetudines introductæ ?*

1. Perpetua quadraginta horarum comprecatio Romæ in singulis deinceps templis à Clemente VIII. instituta est. 2. Communio generalis sive menstruus populi ad sacram Synaxim concursus sub Paulo V. frequentari cœptus. 3. Urbanus VIII. in codice præcū horariarum hymnos, aliaque meliorem in formam redigenda curavit. Idem purpuratos Ecclesiæ Patres *Eminentissimi* titulo condecorari voluit ac distingvi.

8. *Quæ religioſæ familiæ inſtitutæ?*

1. *Ordinem Clericorum Regularium Piarum Scholarum*, à Venerabili Joſepho Calafantio fundatum, Gregorius XV. A. 1621 confirmavit. Horum munus eſt pueros pauperes primis literarum elementis imbuere. 2. S. Franciſcus Saleſius *Ordinem Monialium* à Viſitatione B. Virginis nuncupatum A. 1610. condidit. 3. *Congregationi Urfularum* priori jam ſeculo inſtitutæ, & à pluribus Pontificibus laudatæ, Urbanus VIII. A. 1633. ſolemnia religionis vota nuncupare permiliſit, ſcholaſq; aperire, ubi puellæ ſine miſervali erudirentur. 4. *Monialium ſive Canonillarum Regularium S. Auguſtini Congregationem* Dominæ noſtræ à B. Petro Foreſio inſtitutam, Paulus V. A. 1614. approbavit &c.

9. *Quam poſt vitæ curriculum hoc ſeculo cum ſanctitatis & miraculorum fama emenſum, Sanctorum exinde, aut Beatorum factis ſalemni ritu fuere adſcripti?*

Sancti, Franciſcus Saleſius Epicoſopus Geneveſis, Turibius Archiepicoſopus Limentis in Peruvia, Andreas Avellinus, Franciſcus Solanus, Maria Magdalena de Pazziſ, & Roſa Limana. Beati, Joannes de Prado, Fidelis Sigmaringanus, & Hyacintha Mareſcota, Joannes Franciſcus Regiſ, Petrus Foreſius. Ut nihil dicam de pluribus aliis, quorum virtutes & miracula Roma etiam nunc ſumma, qua ſolet, circumſpectione & accuratone ad pondus Sanctuari examinat.

7. Quæ miracula patrata?

Ex pluribus unum alterumq; recensere juvat.
 7. Cùm Faverniaci, quod Burgundia Comitatus
 oppidum A. 1608. die 25. Maji, in quem Domini-
 ca Pentecostes tunc inciderat, in æde *Abbatiali*,
 B. V. Mariæ sacra, noctu scintilla è cereo exci-
 dens, tapetes & proxima quæque, igni longè la-
 tèque diffuso ablumpisset, ecce tibi sacrosancta
 Hostia unà cum hierotheca medias inter flammæ
 non modò illæsa, verùm etiam, collapsis omnibus
 faleris, trium & triginta circiter horarum (patio
 in aère suspensa, prorsusque immota perstitit, o-
 mnibus, qui cùm ad obtinendas Indulgentias Pon-
 tificias, tum ad grande hoc miraculum spectan-
 dum catervatim undique confluxerant, stupore at-
 tonitis? dum tandem die tertio Pentecostes sub ho-
 ram decimâ, cùm Sacerdos, sacris operans, peracta
 consecratione, Hostiam populo adorandam pio
 more ostendisset, memorata quoque hierotheca,
 ex aère sensim delapsa, sacro linteo insedit cum
 ingenti omnium, quotquot aderant, pietatis sen-
 su. Rei porrò totius seriem Archiepiscopus Bi-
 fontinus Ferdinandus. de Longuy, causâ titè co-
 gnitâ, typis vulgavit, missoq; Romam ad Pontifi-
 cem nuncio, Urbem, & orbem orthodoxum mi-
 sta lætitiæ admiratione complevit. 2. Neapoii A.
 1634. Marcellus Mastrillus Soc: JESU Sacerdos è
 lethifero contusi cranii vulnere ope S. Francisci
 Xaverii repente convaluit. Cujus, uni & plurium
 miraculorum exinde consecutorum fama non so-
 lum

lum Italiam pervasit universam, sed & Hispaniâ, Lusitaniam, Indiam & Japoniam, ubi Macellus gloriosum martyrium, pluribus pariter prodigiis illustratum, fortissimè subiit &c.

Seculum XVIII.

1. *Quinam Christi Vicarii ad hoc usque tempus Petri sedem tenuêre?*

244. Clemens XI. ad 1721.	247. Clemens XII. ad 1740
245. Innocent. XIII. 1724	248. Benedictus XIV.
246. Bened: XIII. 1730.	<i>Vivat feliciter.</i>

2. *Quid de hisce Pontificibus memorandum?*

Clemens XI. virtutis & doctrinæ famâ celebratissimus Pontifex, temporibus longè difficillimis & turbulentissimis insigni sanè prudentia, circumspectione, animique magnitudine ad Ecclesiæ gubernacula sedit annos amplius viginti, quibus septuaginta omnino Cardinales creavit. Innocentius XIII. dum Petri naviculam feliciter pergit gubernare, anno Pontificatûs tertio ad æternitatis portum appellit. Benedicti XIII. multiplicia virtutum lectissimarum exempla & monumenta in recenti omnium memoria etiamnum insident.

3. *Quis Ecclesiæ status?*

Jansenistæ, Quesnello duce turbas innumeras gravissimasq, in Gallia maximè, ac Belgio excitaverunt. His tamen adversantium Inferorum procellis adeò merse non est Petri navicula, ut alius etiam suscolleretur, naufragii semper secura.

Hac

Hac quippe occasione per celebrem illam Con-
stitutionem *Unigenitus*, qua centum & una Quo-
nelli propositiones à Clemente XI. A. 1713. sunt
damnatae, orthodoxae Ecclesiae doctrina de divinae
praesertim gratiae auxiliis & libera hominis vo-
luntate magis est dilucidata, occulta Jansenistarum
artes, technae, fraudes, insidiae patefactae: detracta
pietatis larva, detectaq; palam turpitudine, ut ne
fallaci porro specie deciperentur incauti: veri ger-
maniq; Ecclesiae filii ab adulterinis & suppositis,
Catholici à pseudo-catholicis, fidei clientes à per-
fidis, iisque intestinis, ac proin nocentioribus ho-
stibus distincti, sejunctiq;: excitati demum Ortho-
doxi ad arma capessenda, & perduelles istos gla-
dio spiritus ad internecionem usq; persequendos &c.

4. *Quae Ecclesiae propagatio?*

In America, uti & in India, Armenia &c. in-
defesso Missionariorum ex Europa identidem suc-
cedentium labore & industria Religio orthodoxa
majora in dies capit incrementa: Ac licet Missio
Sinensis, nuper florentissima, jam propè expirā-
rit; non pauci tamen sunt ex prima quoq; Nobi-
litate, qui malint extrema quæq; perpeti, quam Re-
ligioni Catholicae nuncium remittere. Ex sola
certè stirpe Imperatoria *Sunu* Christiani amplius
sexaginta, & alius septuagenario major, ejusdem
pariter cum hodierno Monarcha Sinico protapia,
hujusque & filii, & nepotes, & propinqui A. 1724.
Religionis causâ universas Aulae delicias cum gra-
vissimis exilii ærumois læto omnes animo com-

H mutâ.

mutarunt. Patriarchæ quoque tres, Alexandrinus, Damascenus & Alepensis, abjuratis Græcorum schismaticorum erroribus, Clementi XI. tanquam Christi in terris Vicario, & Ecclesiæ capiti sese plenissime subjecerunt. In Europa ad Ecclesiæ Catholicæ gremium & avitam religionem rediêre è Ducali Brunsvico-Guelpherbytana Domo Elisabetha Christina, Augustissima Imperatrix, hujusq; Serenissimus Avus Antonius Ulricus Dux &c. Ex Electorali Domo Saxonica Fridericus Augustus, Princeps hæreditarius; Mauritius item Adolphus Saxo-Zeizius. Ex Ducali Domo Wûrtembergensi Carolus Alexander, Sylvius Fridericus cum conjugè Eleonora Carolina, Christianus Ulricus, aliique viri Principes complures.

5. *Quæ novæ hæreses grassantur ?*

Baji, Janseniiq; erroribus ac contonibus pridem rejectis, novos cœpit assuere Paschasius Quesnelus, Oratorii primum Berulliani in Gallia Presbyter, dein *Prior Ordinis Janseniani* ita enim factionem suam, quam in Abbatis, Prioratus, Collegia, Domos Hospitiæ, Eremos &c. partiuntur, vocare solent hi similes, Ordinumq; Religiosorum irritos & contemptores. *Ordo* hujus, non à Christi Vicario, sed à satana (uti nomen ipsum JANSENISTA, SATAN-IN-EIS, indicat) confirmati, *fundator* erat Jansenius, pestilentissimus S. Augustini corruptor: *Abbas* Joannes Vergerius sive Sancyranus, Angelici Doctoris contemptor, dein Antonius Arnaldus, qui Ecclesiâ *bicarpitem*

in

in fanatico suo cerebro architectatus est: *Prior*, quem dixi, *Quesnellus*. Hic & moderatorum suorum, & Regis jussa respuens, poenarum metu è Gallia A. 1685. secessit in Belgium, ubi, ut noceret securius assumpta laica veste, plurimos libellos infames, quorum aliqui etiam carnificis manu sunt exusti, furtivis typis evulgavit, donec A. 1703 tenebrio hic, ejusq; socii *Gerberonus* & *Brigodig* Bruxellis cum omnibus chartis, unde non pauca iniquitatis mysteria patefacta sunt, è latebris suis protracti, & ab Archiepiscopo Mechliniensi traditi sunt in custodiam: è qua tamen *Quesnellus* suorum opera elapsus, in Hollandiam profugit, tutissimum Jansenistarum asylum, illic fugitivus hic miles, quasi in insidiis latens, cum suis commilitonibus & foederatis tum Religiosos, eos potissimum, quos impiis suis molitionibus maximè adversari noverat, tum etiam Episcopos, ac Cardinales, ipsumq; adeo Christi Vicarium novis identidem machinis & armis, in Jansenianæ impietatis officina recens procusis, oppugnare non destitit. Cui ultrò suppetias tulere non solum multi hypocritæ & pseudocatholici, imò & Religiosarum quarundam familiarum alumni; sed & Lutherani & Calviniani, quos inter & Jansenistas, ipsomet *Quesnello* teste, *super materia de gratia non est amplius solidum dissidium*; postquam nempe Janseniani ad Calvinianos omnino accesserunt in materia de gratia, uti *Petrus Juricux Calvinista* libro de Spiritu *Arnaldi* apertè fateatur. Ac ne *Ques-*

Haec *Quesnellus* melius

nellus cum affectis perviciaciâ & perduellionis spiritu cederet Lutherò, Pelagianis, cæterisq; hæreticis, horum præclaro scilicet, raroq; exemplo à Clemente XI. ejusq; Constitutione desiontiva & decretoria scientia, cui universa DEI Ecclesia subscripsit, ad Concilium, hoc est, ab Ecclesia universa ad Ecclesiam provocate est ausus. Verùm hic ipse paulò pòst, nempe A. 1719 ad DEI tribunal, ubi provocatio locum non habet, est evocatus. Melius longè temporibusq; rebus suis consuluit Cardinalis Noallius Archiepiscopus Parisiensis, dum A. 1728. publicè palinodiam cecinit, revocavitque, quidquid ej9 antea nomine vulgatù est contra Constitutionem *Unigenitus*, quam mente sincerissima recepit, utque id ipsum facerent oviculæ, curæ ipsius commissæ, pastoralis mandato sanxit. Accessit edictum regium, in curia Parisiensi A. 1730. solemniter promulgatum, & in acta relatum, quo Rex Christianissimus Ludovicus XV. Constitutionem *Unigenitus* ab omnibus & singulis sine ulla exceptione ac tergiversatione recipi jussit, poenis gravissimis in prævaricatores statutis.

6. *Quæ Concilia celebrata?*

1. Concilium Romanum An. 1725. præsidente Benedicto XIII. ubi damnati denuò Jansenii & Quesnelli errores, assertaq; Constitutio *Unigenitus*.
 2. Concilium Avenionense anno eodem. 3. A. 1726. Concilium Firmanum. A. 1727. Concilium Ebra-dunense, ubi Episcopus Sanitiensis, ex Appellanti-um factione, damnatus, & in monasterium est de-
 trusus.

7. *Quæ*

7. *Qui ritus introducti?*

1. Clemens XI. Solemnitatem SS. Rosarii ob insignes victorias A 1716. & 1717. Deiparæ patrocinio de Turcis reportatas ad universam Ecclesiam extendit. 2. Innocentius XIII. Festum SS. Nominis JESU secundâ post Epiphaniam Dominicâ ab universâ itidem Ecclesia celebrandum edixit. 3. S. Josephi Christi nutritii, cultum magnopere amplificavit Clemens XI, & Benedictus XIII. &c.

8. *Quid de Religiosis familiis memorandum?*

1. Congregationem Fratrum, quos Bethlehemitas vocant, ab Innocentio XI. A 1687. approbatam, Clemens XI. A. 1707. Ordinum Mendicantium privilegiis auxit. 2. Congregatio Benedictino-Polonica confirmata est A. 1709. à Clemente XI. perinde ac Benedictino-Bavarica A. 1684. ab Innocentio XI. & ab hujus antecessoribus Benedictino-Helvetica &c. 3. Antiquissimum Ordinem Equestrem Constantinianum S. Georgii, à Francisco Farnesio Parmæ & Placentiæ Duce restitutum, confirmavit itidem Clemens XI. A. 1718. Instituti præterea alii Ordines Equestres, videlicet S. Rupertii à Joanne Ernesto Archiepiscopo Salisburgensi A. 1701. *Amoris proximi* A. 1708. ab Elisabetha Christina, Romanorum hodie Imperatrice Augustissima. Deiparæ sine labe conceptæ & S. Georgii Martyris à Carolo Alberto Electore Bavarico, qui Ordinem hunc Equestrem, olim celeberrimum, instauravit A. 1729.

9. *Quinam ad hoc usque tempus cum sanctimonie fama decessere?*

Venerabiles, F. Nicolaus de Lombardis Ordinis Minor. 1709. Josephus Cardinalis Thomasius Theatin. 1713. P. Franciscus de Hieronymo Soci. JESU 1716. P. Antonius Balducci Societ. JESU 1717. F. Angelus Carmelita 1721. ut complures alios sanctitate & miraculis claros, qui eodem hoc tempore in coelestem patriam commigrârunt, silentio præteream. Augustissima quoque Romanorum Imperatrix Eleonora Magdalena Theresia, quæ A. 1720. ad coeleste regnum translata, virtutum plane heroicarum splendore universum orbem Christianû illustravit &c.

10. *Quid de miraculis commemorandum restat?*

A. 1725. Parisiis Festo Theophoriæ in ipsa solenni supplicatione Anna de la Fosse post preces ardentissimas ad Christum sub speciebus Eucharisticis verè latentem cum fiducia fusas, à morbo insaniabili confestim liberata est. Quod miraculum, examinatis ritè testibus plurimîs, juridicaq; disquisitione accuratissimè instituta, tam Parisiis, quam alibi iteratis typis vulgatum, non minori solatio fuit & gaudio Catholicis, quàm pudori & ignominie Acatholicis: uti & miraculum illud ubique jam terrarum celebratissimum, Romæ in Basilica Vaticana ad S. Petri Itatuam eodem anno 1725. editum. cujusmodi ab eodem Apostolo jam olim Hierosolymis ad *Speciosam* portâ templi per-petratum novimus ex Actis Apostolorum cap. 3.

His,

nia
ne-
SU
17.
ne-
ore
ra-
m-
20,
ne-
nū.
le-
ces
ri-
to,
cu-
aq;
is,
ori
ori
ud
in
no
em
er-
3

Observationes

*Denique cujusq; seculi paragraphis sum-
matim respondentes.*

§ 1.

De continua Pontificum successione.

1. Num successionis hic Ordo certus omnino est, & expeditus?

Quod ad rem ipsam attinet, nulli dubium,
H₄ imò

imò seculis omnibus cognitum & exploratum est, S. Petrum p^o. Successores suos in hanc usque horam semper vivere, semperque victurum esse; quamvis de tempore, ordine & nomine Pontificū quorundam discrepent Scriptores. Sic Petrus ex Baroni sententia, imperante Claudio Romam venit A. Chr. 45 & A. 69 martirium subiit Pontificatus anno 24. Linus verò Martyr occubuit A. 80. Cletus, quem non pauci ante Clementem ponunt, A. 93. Clemens A. 102. Anacletus sive Evaristus 121. Alexander 131. Sixtus 142. Telesphorus 154. Hyginus 158. Pius 167. Anicetus 175. Soter 179. Eleutherius 194. Victor 203. Zephyrinus 221. Callistus 225. Abi chronologiam Baroniā singulorum, quae s modò recensui 17. Pontificum binis; nos verò ex Papebrochio, Antonii Pagii & aliorum computatione plur has etiam annis anticipamus.

2. *Ecquam successione hujus notitia affertur.
ut litarem?*

S. Augustinus in Epistola ad Generosum novem & triginta à S. Petro ad suam usque ætatem recenset Pontifices, indeq; Ecclesiam Catholicam nunquam defeciss, nec Pontificum successionem interruptam fuisse demonstrat. Pari ratione & nos ostendimus, in hodiernam usque diem Ecclesiam semper stetit firmā atq; immobilem, cum nullo unquam tempore capite visibili, à quo Christi vice regebatur, fuerit destituta. Quid quòd Pontifices, continua serie sibi succedentes totidem sint testes locupletissimi, qui doctrinam Catholicam

eam inde ab Apostolorum temporibus ad nos usque per manus quali transmittunt?

3. *Nonne tot Antipapæ memoratam successionem interrumpere?*

Haudquaquam; nam intrusos hujusmodi Pseudopapas Ecclesia nunquam recepit, agnovitq; , sed eos duntaxat, qui Antipapis oppositi erant. Neq; diuturnior electionis procrastinatio interruptit successionem; secus enim electio ne unum quidem diem comperendiarum p. flet.

4. *A quibus eligitur Pontifex?*

1. Primis Ecclesiæ nascentis temporibus eligebatur à Clero & populo Romano. Hic tamen non ferebat suffragium, sed vitæ duntaxat morumq; testimonium. 2. A solo Clero, excluso populo, ad confusionem devitandam. 3. Subinde Imperatores quoque ad avertendos tumultus & schismata præcavenda suam interponebant auctoritatem, non quidem ut crearent ipsi, sed approbarent duntaxat Pontificem ritè electum. 4. Ab anno 1143. post Innocentii II. obitum soli Cardinales eligunt Pontificem, & quidem ex Alexandri III. præscripto ita, ut ille ritè ac secundum canones electus censeatur, in quem dux ex tribus (v.g. 40. ex 60.) Cardinalium præsentium partes consenserint.

5. *Num intrusi quoque & improbi Pontifices veri erant Christi Vicarii?*

Pontifices quantumvis intrusi, quos Ecclesia ad schisma evitandum recipit agnoscitque, hac ipsa
acce-

acceptatione & agnitione quæ est altera, veraque & absoluta electio, legitimi fiunt Christi Vicarii. Improbi porro Pontifices, quorum è tanto numero vix septem, octove reperias (cùm tamen in ipso duodecem Apostolorum Collegio repertus sit bipedum nequissimus) haud dubiè veri fuerunt Christi Vicarii. Quibus proinde non minùs, quàm sanctissimis quibusque Pontificibus obtemperandum, est ex Christi præcepto Matth. 23. *Super Cathedram Moysi sederunt Scribæ & Pharisei. Omnia ergo quæcunque dixerint vobis, servate & facite: secundum opera verò eorum nolite facere.*

§ II.

De vita, & moribus Pontificum.

1. *Num verisimile est, quod heterodoxi quidam perhibent, ducentos ipsos annos Pontifices sceleratos præfuisse Ecclesiæ?*

Hæc quisquis effutire audet, vel in historia Ecclesiastica, omnino peregrinus est, vel non nisi mendacibus rumusculis, libellisq; famosis animum intendat, necesse est. Atque esto, Seculo X. & XI. Pontifices quosdam, quinque fortassis ex tanto numero, eosq; ipsos tyrannicè, aut malis artibus intrusos, sacram Sedem infestasse, an non eo ipso tempore, ferreo, licèt, ac plumbeo, pleriq; omnes vitæ erant admodum probatæ? Imò ausim dicere, si scelera omnia, etiam per calumniam Pontificibus afficta, in unum congerantur cumulum, per eam quæ lanè minuta videri posse, si cum enor-

mibus

mibus innumerisque vel unius Lutheri hominis perditissimi & profligatissimi flagitiis comparentur. Quis enim unquam Pontificum in LUTUM, Deiq; Matrem sanctissimam, ac Cœlites blasphemore debachari ausus est. uti Lutherus? Quis crassissimis mendaciis, manifestis antilegiis & contradictionibus, eblicœnismis lardibus atque illuvie omnia sua scripta conpurcavit? Quis supra omnes Sanctos Patres, supra mille Augustinos & Cyprianos, intolentiâ & arrogantia inaudita se extulit? Quis unquam Pontificum Principes, Duces, Reges, Imperatorem ipsum, sacrum æquè ac profanum magistratum atrocissimis conviciis, probris, contumeliis, maledictis procacissimè effusectatus? Quis ipsa sacra Biblia, quis symbolum Apostolorum adulterare deprehensus est? Quis Pontificum diaboli aut convictor fuit, aut discipulus, uti se fuisse palàm etiam gloriabatur Lutherus? Quis unquam Pontificum eò malitiæ pervenit, ut contra juratam DEO fidem & castimoniam perpetuo solemniq; voto promissam non dubitaret virginem ejusdem voti religione LEO, pariter obstrictam incestis sibi nuptiis copulare, & in sacrilego hoc nefundoq; concubinato ad extremum usque halitum perseverare, aliosq; verbo & exemplo ad eadem flagitia pellicere & adherari? Quis unquam potestatem fecit, fidem DEO hominibusq; datam impunè violandi, Sacerdotia, bonaq; Ecclesiæ, atque adeò Christi ipsius patrimonium sacrilegè diripiendi ac profanandi. Remo-

publi-

publicam Christianam tot tantisque turbis, seditionibus, perduellionibus, bellis cruentis & internecinis, malisq: innumeris vexandi & affligendi, totque animarum millia in æternum secum exitium pertrahendi &c. uti hæc aliaq; plurima Lutherum fuisse ausum testis est orbis universus?

2. *Cur Acath. hci tantopere exaggerant paucorum quorundam Pontificum vitia; tot verò aliorum, imò plerorumque omnium virtutes, laudesque eximias vel silent omnino, vel nonnisi parciſſimè attingunt?*

Cùm Heterodoxorum & vita & doctrina vitæ & doctrinæ Christi, hujusq; Vicariorum è diametro sit contraria, si hos laudarent, se ipsi damnerent. At verò dum Pontifices, plerosq; ambitiosos, feroces, arrogantes imperiosos, totiusque orbis dominatum affectantes, contumeliosissimè traducunt, sacrilegam suam defectionem, perduellionem, contumaciam & infanda flagitia quadantenus obtegere se posse autumant.

3. *Num Pontifices improbi detrimentum aliquot attulere Ecclesiæ?*

Turbare hi quidem Ecclesiam poterant, at nequiquam pervertere. Quin ex hoc ipso luculentè apparet, non hominum sagacitate, industria, virtute & probitate, sed DEI unius sapientiâ & providentiâ Ecclesiam perpetuò gubernari. Sicut ergo Petri navicula inter decumanas atrocissimarum persecutionum procellas perstabat illæsa prorsus & incolumis, ita imperito quantumvis ac
imbro.

improbo navarcho ad clavum sedente, rectum nihilominus certumq; semper tenebat cursum, nec ad ullos errorum aut hæresum scopulos unquam allita est, naufragii omnis æternum secura. Hinc nullus unquam Pontificum dogma ullum, priscæ orthodoxæq; fidei contrarium, Ecclesiæ credendum proposuit: nec quisquam tempore illo, quo Pontifices minùs probi regebant Ecclesiam, ab hac idcirco defecit; cum exploratum esset omnibus, *obediendum esse Præpositis non tantùm bonis & modestis, sed etiam dyscolis* Quid igitur causæ est, quod hodierni novatores Christi Vicariis omni laudè honoreq; dignissimis non modò non obtemperent, verùm etiam, quod prioribus illis Sæculis nemo est ausus, *summum DEI Sacerdotem* Antichristum appellare, horrendisq; maledictis insectari non cessent; cum tamen ipse gentium Doctor religioni sibi duxerit, quod impio illi Synagogæ jam reprobatae Pontifici etiam per ignorantiam malè sit precatus? Act. 23. v. 5.

4. *Num omnes has calumnias & convicia excogitarunt hæretici?*

Non pauca ex mendacissimi illius Bennonis, quem Antipapa Guibertus Cardinalè dixit, pseudohistoria & Sigeberti Gemblacensis chronico solent exscribere. Ambo hi Henrici IV. contra Romanos Pontifices, quibus erant intensissimi, partes secuti, calumnias, & maledicta innumera in viros illos sanctissimos, rectiq; & æqui servantissimos conjiciebant. Hildebrandum certè, postea

Gre-

Gregorium VII. dictum, magnanimum illū, vē-
rēque sanctam Pontificem, quem Religionis or-
thodoxe ac Sacerdotii hostes per immanem calu-
mnia*m inferni titiōem* appellant, æquales illorū
temporū, Beppone & Sigeberto, unoque aut
altero ejusdem farinae excepto, maximis omnes
laudibus efferunt. Utq; Scriptores alios com-
plures, sanctitate etiam & miræalis conspicuos,
taceam. Lamberius schæfnaaburgensis sanctum hunc
Pontificem sic vindicat: *Apud omnes sanū ali-*
quid sapientes luce clariū constabat, falsa esse quæ
dicuntur. Nā & Papa tam eximie, tamque
Apostolicè vitam instituebat; ut nec minimam si-
nistri rumoris maculam conversationis ejus subli-
mitas admitteret. Signa etiam, & prodigia, quæ
per orationes Papæ frequentius fiebant, & zelus ejus
ferventissimus pro DEO & Ecclesiasticis legibus sa-
tis eum contra venenatas detractorum linguas com-
muniabant. Idem porro Lamberius refert, quo
facto S. Gregorius VII. postquā n. Canusii Hen-
ricū IV. anathematis vinculo solvisset, sacris ex-
inde operatus, sacrosanctæ hostiæ partem, ad in-
nocentiam suā Cæsari, omnibusq; adstantibus
probandam, gravissimas inter contestationes sum-
pserit, hortatusq; sit Imperatorem ad residuam
SS. Hostiæ partem pari cum contestatione sumen-
dam, qui tamen, utpote non unius sibi sceleris
consciū, horrendi hujus examinis alcā subire
neutiquam est ausus.

§ III.

De Ecclesiæ statu.

Quo pacto Ecclesia tot inter calamitates & persecutiones atrocissimas in hanc usque horam perdurare potuit?

Id nonnisi solius DEI sapientiâ potentiaq; fieri potuisse palam est. Hinc cum reliquæ mundi Monarchiæ, utut potentissimæ, pridem ita conciderint, ut de iisdem vix nomen amplius supersit, solum tamen Christi regnum, quod est Ecclesia, stabile firmumq; adhuc perstat. Ad hoc oppugnandum satanas in aciem eduxit. 1. Judæos. internecinos Christi hostes. 2. Reges & Imperatores, quâ ethnicos, quâ hæreticos & schismaticos, quâ pseudopoliticos. 3. Ipsos aded Pontifices in sanctam Sedem violenter intrulos. 4. Tot hæreticorum, schismaticorum, Religionisq; desertorum succenturiatas copias, novis identidem armis è stygio armamentario depromptis instructas. 5. Tot degeneres, malèque morigeros Ecclesiæ filios, sive pseudocatholicos &c. Verùm omnibus his copiis, tanto armorum apparatu instructis, tot tantisque oppugnationibus, impressionibus, machinamenti stratagematis, cuniculis &c. prævalere haud potuere, nec ullo unquam tempore prævalerent *inferi portæ*, uti Christus ipse certos nos facit *Matth. 16. v. 18.*

2. *Num ulla unquam doctrina fidei mutatio in Ecclesia Catholica facta est?*

Ne minima quidem; uti ex universa Historia Ecclesiastica, Conciliorum decretis sanctorumque Patrum monumentis perspicuum ac manifestum est. Inpudentissimè proin mentiantur hederodoxi illi, qui contra totius antiquitatis fidem rudi plebeculæ persuadere nituntur, Confessionem auricularem, *Transsubstantiationem*, extremam Unionem, Clericorum coelibatum, quadraginta-dierum jejunium, Indulgentiās, Purgatorium, cultum, & invocationem Sanctorum, aliāque fidei Catholicæ dogmata vel à Pontificibus, vel Conciliis excogitata fuisse; cum cærtum omnino & indubitatum sit, hæc omnia inde ab Ecclesiæ exordio in hunc usque diem credita semper fuisse & observata. Nihil igitur Ecclesia Catholica, quod ad fidei dogmata attinet, ex pristino splendore quidquam remisit; sed Solis instar tot jam seculis *manet immutabilis*: dum interim hæresis Lunæ in morem vel mensis unius spatio aliam identidem atque aliam induit formam: Id quod manifestè apparet ex novitiis Sectariorum pseudodogmatis, nominatim ex Confessione Augustana, quæ cum patentibus mendaciis, calumniis, antilogiis &c. scateat, mirum non est, eam cudi toties ac recudi, poliri ac repoliri ac interpolari, & in aliam identidem formam transfundi debuisse.

3. *Num æquè immutabilis fuit morum disciplina?*

Hæc magnas haud dubiè vicissitudines subiit.

Ac

Ac primorum quidem Christianorum vivendi ratio sancta ferme erat, & inculcata. At fervor hic procedente tempore haud parum remissus; qui tamen cum à tot piis, sanctisque Pontificibus, tum ab aliis viris Apostolicis resuscitatus identidem fuit, & inflammatus. Unde semper in Ecclesia existère, atque hodieum existunt non pauci, qui primorum Christianorum virtutem & sanctitatem strenuè æmulantur.

§ IV.

De Ecclesiæ incremento & propagatione.

1. Quid de hac sentiendum?

Homines mundo despectos pauperes & ignobiles idololatriam, quæ tam altas ubique radices egerat, potentissimis mundi Monarchis omni opè uniusque obluctantibus, eradicare, ac Religionem, sensibus & carni usque aded repugnantem invenire potuisse, non humanæ industriæ, sed divinæ opus. potentia fuerit necesse est, quæ per vias mundi prudentiæ ac sagacitati inaccessas prorsus & incognitas imò in speciem contrarias, ad promissam sibi metam certissimè novit pertingere.

2. An æquè prodigiosa erat Lutherana aut Calviniana sectæ propagatio?

Si hæc inter miracula numeranda est, longè profectò mirabilior fuit propagatio sectæ Arianae & Machometanae, utpote quæ multò plura amplioraque regna & provincias rapidissimi torrentis subministrat celerrimè inundavit. Et quale hoc tandem

Ac I mira-

miraculum, seculo illo rudissimo & corruptissimo tot ventris & gulæ mancipia, Baccho & Veneri ex asse devota, præeunte, & classicum canente petulantium Sacerdotum ac Cœnobarum grege, ad hæsiſſe doctrinæ, carni ac sensibus tantopere blandienti, viam iteranti ad omnem scelerum licentiam, cœlumque pollicenti vix non dormienti? Quid quod Lutheri & Calvini pseudo Evangelium perinde atque hæresis Ariana & Machometis Alcoranus, non nisi turbis, seditionibus, perduellionibus, proditiõibus, mendaciis, fraudibus, calumniis, violenta piorum oppressione, sacri æquæ ac profani magistratus contemptu & oppugnatione, bellis, cædibus, rapinis, incendiis templorum, monasteriorum, Episcopatum spoliatione & profanatione, jurisque divini & humani conculcatione &c. fuerit propagatum? Quod si Lutherus, Calvinus, alique novatores proposuissent doctrinam, sensibus inimicam, carni ac depravatæ naturæ omnino contrariam, si ad bonorum operum studium, continentiam, obedientiam, jejunia, corporis afflictationes, voluptatum, honorum, divitiarum, rerumque terrenarum contemptum verbo & exemplo viam prævissent, totasque nihilominus nationes à vitiis inveteratis ad excellentem vitæ sanctitatē traduxissent, tunc enim verò miraculum omnes clamare possemus, & exclamare: *A Domino factum est istud, & est mirabile in oculis nostris!*

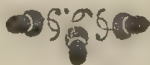
3. Nullumne fuis, qui secta Lutherana sese op-
poneret?

Opposuit se imprimis Carolus V. Imperator Religiosissimus, alique Principes Catholici, qui vehementer urgebant tum Lutheri proscriptione, publico Comitiorum Wormatiensium decreto pridem sancitam, tum bonorum Ecclesiasticorum restitutionem. Sed obstiterunt *Protestantes*, qui postquam Franciscum Galliarum, & Henricum Anglorum Regem, ipsumque adeo Solimannum Turcarum tyrannum adversus Imperatorem Catolium in cassum sollicitarunt, collecto exinde centum ferè millium exercitu bello eundem drepente lacelliverunt, primo haud dubie impetu oppressuri, nisi pro Carolo excubasset exercituum Dominus. Hujus proin nutu & auspiciis dissipatus est formidabilis ille exercitus, præcipaque factionis duces, Saxonie Elector & Halsie Landgravius, ad Mühlbergam capti, Septemviratu in Mauritium ex Albertina ortum prosapia transato. Hic ipse tamen, inito postea cum Henrico II. Gallie Rege foedere, Imperatorem, de se optimè meritum, imparatum prorsus, nihilque hujusmodi de fidissimò, ut credebat, amico & cliente suspicantem, ex improvìso aggreditur, ægerrimeque fugà elapsum ad interiora usque Tyrolis persequitur. Quid jam in arena consilii caperet Cæsar cum Ferdinando fratre? Gallus tres nobilissimos Episcopatus cum pluribus Lotharingie & Belgii urbibus eripuerat: Turcæ ipsi in Christianæ Reipubl. per-

niciem evocati, classe ingenti appulerant in Italiam: Albertus Brandenburgicus implacabili Catholicæ Religionis exscindendæ cupiditate flagrans, ope Gallorum flammâ ferroque omnia devastavit. Igitur intestinorum æquè & externorum hostium violentiâ, extremaque necessitate adactus Ferdinandus Romanorum Rex deplorandam Catholicis, totique Ecclesiæ *transactorem*, ut vocant, Passaviensem profusis lacrymis subsignare cogitur. Antecedum malorum finis; nam & hoc sequenti seculo *Protestantes* in bello præcipuè tricennali, Gallico ære & milite adjecti, irreparabilem Ecclesiæ orthodoxæque Religioni cladem intulêre, uti in Opusculo III. meminimus.

4. *Num Ecclesia Catholica inde ab exortu suo aucta semper, an potius imminuta est?*

Auctam semper fuisse, inde patet, quòd, sicubi Ecclesiâ exoriente hæresi, velut amne rapace a violente perdere quid videatur, mox alibi sua damna alluvionibus, novæque terræ accessione cum fœnore etiam compenlet. Unde quod ad Septentrionem extremumque Europæ angulum Clero, Religiosisque familiis atque Ecclesiæ Catholicæ subtraxerat hæresis, DEUS abundè resarcienda ad Meridiem, Orientem & Occidentem, tot centenis animarum milibus ad Ecclesiam Christiquè ovile adductis.

Qui
tamen
contum
sma qu
hæresis
contra
ideirco
errone
que pr
d.
d
On
hujus
ritas,
salute
nisi u
de SS.
postol
pestile
que a
logi F
tarun
DEU
Idcir
fides,
gultu

§ V.

De Hæresibus.

1. *Quis dicendus hæreticus?*

Qui Christianum quidem se profitetur, dogma tamen quoddam Religioni Catholicæ contrarium contumaciter tenet. Ac licet omnis hæresis schisma quoque sit; non tamen vicissim schisma est hæresis. Sic non omnes, qui Antipapis quondam contra legitimos Pontifices adhæserant, hæretici idcirco erant, nisi, quod plerumque fieri amat, erroneum insuper dogma obstinate tenuerint, teque proinde à toto Ecclesiæ corpore segregarint.

2. *An ergo hæreticus est, qui vel in unico fidei articulo ab Ecclesia Catholica dissentit?*

Omnino; toto proin cælo aberrant temporis hujus pseudopolitici, quos & Libertinos, Adiaphoristas, Syncretistas & Amphidoxos vocant, qui ad salutem consequendam nil aliud opus esse ajunt, nisi ut honestè quis vivat, simulq; potissimos de SS. Trinitate & Christo articulos, Symbolo Apostolorum comprehensos credat. Errorem hunc pestilentissimum, divinis literis, SS. Patribus, totique antiquitati & sanæ rationi contrarium Theologi Polemici invictis pridem argumentis confutârunt. Et certè quemadmodum nonnisi unus est DEUS, ita nonnisi una pariter fides esse potest. Idcirco ubi plures sunt fides, jam incipit nulla esse fides, uti jam olim S. Hilarius ad Constantium Augustum scripsit. Verbo; *Quicumque vult salvus*

esse, ante omnia oris est, ut teneat Catholicam fidem, quam nisi quisque integram inviolatamq; servaverit, absque dubio in aeternum peribit. Et quanta hæc temeritas dicam, an vecordia, viam incertam prorsus intutamq; præferre certæ, omniumque judicio securæ, Religioni nempe Catholicæ, quam non solum Catholici omnes, sed ipsimet Apatholici rectè ad cælum nos ducere haud diffidentur, quæque tot insuper, ac tam manifestis signis notisque unice vera esse evidenter demonstratur, dum è diverso sectas contrarias, nullo hujusmodi signo conspicuas, Catholici uno omnes ore condemnant, neminemq; extra Ecclesiam Catholicam salutem consequi posse persvasissimum habent? Hoc argumento convictus Henricus IV. Galliarum Rex, abjurata Calvinii hæresi, cum Ecclesia Catholica se conjunxit. Quin Beza ipse, quantumvis Calvinianus, Catholicis ad se invitentibus, deque vera salutis via sollicitis, auctor fuit, ut in Religione Catholica permenerent; sic enim de salute sua minimè periclitaturos, & Melanchthoni matri suæ grandævæ serio percontanti, utra Religio, Catholicane, an Lutherana vera esset, planè apertèque falsus est, hanc novam gratissimam, illam antiquam securissimam esse & certissimam. Atque hæc ipsa, credo, causa est, quod imminente jam morte, nemo unquam ab Ecclesia Romana desciverit; cum tamen ad hanc transierint heterodoxorum non pauci, iter æternitatis jamjam ingressi, quos inter Joannes Saxoniarum Elector, alique complures.

3. Undenam tot hæreses & schismata sunt exorta?

Non aliunde, inquit S. Cyprianus, quàm quòd Sacerdoti DEI non obtemperatur, nec unus in Ecclesia Sacerdos, aut Judex vice Christi cogitatur. Unde enim schismata & hæreses abortiæ sunt & oriuntur, nisi dum Episcopus, qui unus est, & Ecclesiæ præest, superba quorundam præsumptione contemnitur, & homo dignatione DEI honoratus ab indignis hominibus judicatur? Quis enim hic est superbia tumor, quæ arrogantia animi, quæ mentis instatio, ad cognitionem suam præpositos & Sacerdotes vocare? Ita S. Cyprianus.

4. Qui, qualesque omnibus temporibus erant hæresum schismatumque authores?

Hos gentium Doctor 2. Tim. 3. sic describit: Erunt homines se ipsos amantes, cupidi, elati, superbi, blasphemi, parentibus non obediens, ingrati, scelesti, sine affectione, sine pace, criminales, incontinentes, immites, sine benignitate, proditores, protervi, tumidi & voluptatum amatores magis quàm DEI: habentes speciem quidem pietatis, virtutem autem ejus abnegantes. Talis erat Lutherus, talis Zwinglius, talis Calvinus, aliique hæresiarum, & eorum sectatores.

5. Quo pacto hæreses pleræque disseminatae fuere?

1. Specioso ut plurimum obtentu reformandæ Ecclesiæ, cujus tamen doctrina dogmatica, utpote eadem semper & immutabilis, nulla unquam emenda-

mendatione & correctione indiguit. Morum verò disciplina ab egregiis scilicet his reformatoribus adeò reformata non est, ut horrendis potius corruptelis deformata fuerit ac depravata. Et verò quis ad restituendam merum disciplinam à DEO missos esse credat homines ob infanda flagitia publice infames, DEO & Ecclesiæ rebelles, ferro & rogo dignos, quorum immanem arrogantiam, fastum, intolentiam, pervicaciam, ambitionem, rabiem plus quàm diabolicam, petulantiam, impudentiam, obscœnitatem, impudicitiam, perduellionem, impietatem, maledicentiam, blasphemias, enormia mendacia, calumnias atrocissimas vel soli libri ab iisdem conscripti orbi universo ob oculos ponunt?

2. Hæresiarchæ plerique literas divinas suis obtendunt erroribus; cùm tamen ne unicum quidem dogma, Ecclesiæ Catholicæ contrarium, ipsismet sacræ Scripturæ verbis, sed suis duntaxat interpretationibus fallacissimis ac perversissimis possint astruere. Et tamen sacrilegi isti bibliomastiges rudi & imperitæ plebeculæ suæ pseudoglossemata pro puro puto Evangelio ac verbo DEI venditant, majorque mendacissimis his sycophantis adhibetur fides, quàm tot Conciliis Oecumenicis tot SS. Patribus, Spiritu DEI cœlestique sapientia plenis, imò Ecclesiæ universæ, omnis veritatis Magistræ.

3. Novatores plerique, ut glaucoma objiciant populo, speciosum sibi nomen imponunt. Sic qui-

quidam ex antiquis hæreticis *Gnosticorum* sive *Intelligentium*, alii *Apostolicorum*, alii *Catharorum*, alii *Angelicorum* nomen sibi arrogabant. Pariratione hodierni Sæctarii partim *Reformati*, partim *Evangelici* dici volunt; cùm tamen doctrinã teneant *Evangelio* prorsus contrariam, nec alio nomine dici possint *Evangelici*, quàm Scipiones illi Romani, qui cognominati sunt *Africani*, quia vastarunt *Africam*.

6. *Quodnam discrimen Catholicam inter & Acatholicam doctrinam?*

1. Doctrina Catholica clara, aperta & simplex; acatholica verò obscura, captiosa, an bigua, fucata & inanibus verborum phaleris variisq; diabolicæ nequitix tegumentis involuta est. 2. Doctrina Catholica pacem parit & concordiam; acatholica lites, discordias, dissensiones, tumultus, factiones, rerumque omnium conversionem, & perturbationem &c. 3. Catholica ad sanctum sui odiũ, submissionis, obedientix, sui despicientix, & Evangelicæ perfectionis studium impellit; acatholica verò prorsus contrarium docet. 4. Doctrina Catholica, utpote à Spiritu sancto profecta, in primo sui exortu perfecta mox erat & consummata, ita ut ne minima quidem immutatione, correctione, aut instauratione unquam indiguerit; contrà acatholica, utpote non à DEO, sed à patre mendaciorum diabolo inventa, mutari identidem & interpolari, recudi, repoliri, & reconcinnari debuit, uti manifeste constat vel ex sola Confessione

sione Augustana, quæ cum in Comitibus Augustanis A. 1530. Caroli V. Imperatoris, omniumque Imperii Ordinum conspectum primò subisset, non nisi habitu commutato & ab ipsa adeò Ecclesia Romano-Catholica mutuato comparere, & in faciem summi illius Monarchæ, omniumque Imperii Procerum protervè impudenterque mentiri ausa est, *se in NULLO fidei articulo dissentire ab Ecclesia Catholica sive Romana; cum tota dissensio sit de paucis quibusdam abusibus.* Nam si ita est, quo igitur jure tot tamque funestas tragœdias excitârunt *Confessionistæ*? Quo jure tot tantisque turbis, dissidiis, factionibus, seditionibus, bellis civilibus, sacrorum profanatione & populatione non solum inclytam Germaniam, sed Ecclesiam DEI universam infestârunt, lacerâruntque, irreparabili tot millium animarum exitio? Num ergo propter paucos quosdam abusos licet secessionem facere ab Ecclesia universali, fidem DEO, hominibusq; datam impunè violare, in Christi Vicarium, in supremum civium omnium Pastorem & Hierarcham non modò ausu sacrilego insurgere, verùm etiam velut Antichristum ipsum odio plus quàm Vatiniano persequi, religionem avitam à majoribus tanta pietate, fide & constantia semper cultam proscribere penitus, & errores cum novos, tum Ecclesiæ totius judicio pridè damnatos sub ementita Evangelicæ veritatis larva introducere; in bona Ecclesiæ, Christiq; patrimonium per vim ac summam injuriam involare, Catholicos antiquis-

sima.

Atque tot seculorum possessione exturbare, Turcas
 aliosque Ecclesie & Imperii hostes in patriam ex-
 cidium evocare, arma cum iis ac foedera contra
 Imperatorem legitimum suum Dominum & Ca-
 tholicos Imperii Ordines jungere, hosque ad pa-
 tra DEO, Ecclesie, & Religioni contraria luti-
 gnanda vi armorum adigere, jura deum, pleraque
 omnia sacra & profana convelle &c. & hac a-
 liaque innumera tantum propter paucos quosdam
 abusum.

§ VI. De Conciliis.

1. *Quem in firmitate cogi solent Concilia Oecumenica*
 Ad quaestiones de Religione controversas co-
 gnoscendas, dirimendasque, refellendos ac co-
 munnandos haereticorum errores, morumque disci-
 plinam restituendam.

2. *Penes quem potestas est indicendi & convo-
 candi Concilia Oecumenica?*

Penes solum Papam, tanquam Ecclesie caput,
 Christique in terris Vicarium, qui Conciliis hu-
 jusmodi vel ipse per sese, vel per Legatos prae-
 sedat necesse est; secus enim Concilium foret ace-
 phalum, nulliusque auctoritatis uti ex perpetua
 Ecclesie praxi usuque manifestum est.

3. *Cur Concilium generale legitime congregatum*
in decidendis Fidei dogmatibus certa omnino
& indubitata auctoritate est?

Quia universam DEI Ecclesiam repraesentat. Si
 proin-

proinde hujusmodi Concilium errare posset, universa erraret Ecclesia; quod tamen diuersis Christi verbis & promissionibus manifestè repugnat, dum *portas inferi* adversus Ecclesiam nunquam praevalituras pollicitus est: praevalerent autem, si in definiendis Fidei dogmatibus errare posset Ecclesia; neque hæc *columna* amplius foret, ac *firmamentum veritatis*, uti ab Apostolo 1. Tim. 3. v. 15. appellatur.

4. *Cur Protestantes identidem ad Concilium appellârunt?*

Eventus docuit, id non alio eos animo fecisse, quàm ut sectam suam novis interea coitionibus, & factionibus magis stabilirent: ac præcipuè ne bona Ecclesiæ Christi ablata restituere juberentur. Pergebant hi interim sacra & profana rapinis violare, modisque indignissimis vexare Catholicos. Qui, cum injustè ablata repeterent, atq; injuriam postularent heterodoxos, hi religionis scilicet libertatem obtendere, atque ad futurum Concilium, quod palàm quidem flagitabant, occultis verò, consiliis penitus detrectabant, Catholicos ablegare solebant. Coactum igitur tandem aliquando post perrupta difficillima obitacula Concilium Oecumenicum.

5. *Num Protestantes quæque comparuere?*

Invitati hi iterum ac sæpius fuere, factâ liberâ rimâ disputandi, & ultrò citroq; commeandi copiâ; sed incassum omnia. Nam perinde atque olim Arianî Concilium Nicænum 1. & alii alia,

Conci-

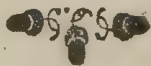

Concilia legitime coacta fuisse negabant; ita & Protestantes sexcenta querebant effugia & diverticula: quin eò arrogantia & intolerantia sunt progressi, ut se & Christi Vicarii & totius Concilii Oecumenici Iudices constituere, uniusque flagitiosissimi ac mendacissimi apostatae somnia vanissima certissimo & indubitato prorsus Ecclesiae totius iudicio praeferre non dubitarent.

6. *Nonne heterodoxi omnes solius Scripturae iudicio stare se velle profitentur?*

Vetus hæc ac veteratiora fraus est omnium hæreticorum, qui ipsius adeò S. Scripturae pallio errores suos foeditissimè obtegere nituntur, magistri sui diaboli exemplo. Quemadmodum enim hic Christum ipsum; ita illi Christi sectatores circumvenire tentant, identidem vociferando: *Scriptum est enim*; imò hanc unicam Fidei suae regulam statuendo: *Nihil credendum, nisi in sacris expressum Bibliis*. Sed vos jam appello, quotquot estis, A-catholici! Imò ad Scripturam, solum & unicum vestrum Iudicem ipsos provoco. Edicite! Quo libro, quo capite, quo versu scriptum est: *Nihil credendum, nisi in sacris expressum Bibliis*? Ibi lego 2. Thess. 2. v. 14. *Tenete traditiones, quas didicistis, sive per sermonem, sive per epistolam nostram*. Item Matth. 18. v. 17. *Si autem Ecclesiam non audierit, sit tibi sicut ethnicus, &c.* Hæc, pluraque huiusmodi lego in Scriptura: at verò fundamenti illius, cui totam pseudo-Evangeliū vestri fabricam superstruitis, ne vestigium quidem in univēsis Bibli-

Bibliis usquam invenio. Quæro insuper ex vobis, ubinam scriptum sit, et hanc, quam appellatis Scripturam esse divinam? 2. ritè fuisse versam. 3. esse penitus incorruptam. 4. & præcipuè hunc esse verum ejusdem Scripturæ sensum, quem Lutherus aliquis, aut Zwinglius; aut Calvinus inde erant; falsum, verò illum quem Ecclesia Dñi universa, in Concilio Oecuménico legitime congregata, quem summi Pontifices, Christi Vicarii, quæ sancti Patres & Ecclesiæ Doctores unò omnes ore asserunt? Ad hæc scire pervelim, ubinam *scriptum sit*, Pascha die Dominica; & hanc ipsam Sabbati loco esse celebrandam? Vesci item licere *suffragiis & sanguine*? baptizatos ab hæreticis non esse de-nuò baptizandos &c? Quæ atq; complura cum S. Scriptura nusquam denuntiat, palam est; ab hac sententiam decretoriam ferri non posse, sed vel ab Ecclesia universa in Concilio Oecuménico congregata, vel ab illius capite, pro quo Christus ipse rogavit Luc. 22. v. 32. *ut non deficiat fides ejus*; summo nempe Pontifice, legitimo Petri successore. Quod si solius Scripturæ judicio standum; cur Luthérani, Zwingliani, Calvini, Anabaptistæ; aliq̃ue hæretici in tot diversissimas abeunt sententias, tamen eodem omnes Bibliorum nitantur testimonio?

§ VII.

De ritibus Ecclesiasticis.

1. *Cur tot ritibus ac cœremoniis utitur Ecclesia?*

1. Exteroi hi ritus signa sunt, testimonia & exercitia cultus interioris, quem Deus imprimis exigit. 2. His velut adminiculis ac Religionis incitamentis pietas, fervor & attentio populi Christiani mirum quantum firmatur excitaturque. 3. His fovetur & augetur dignitas majestasque divinorum mysteriorum; inde enim quotquot rei intersunt divinæ, admonentur, nihil hîc profanum, sed arcana quædam, & divinis plena mysteriis geri quæ singularem exigant reverentiam. 4. His tandem conservatur disciplina Ecclesiastica & publica tranquillitas; fitque, ut omnia honestè, ac decenti quodam ordine, prout Apostolus jubet 1. Cor. 14. v. 40. peragantur.

2. *An non memorata cœremonia speciem quandam superstitionis præ se ferunt?*

Æquè parùm atque prisce legis cœremoniæ longè plurimæ ac diversissimæ, quas Deus ipse populo Israëlítico observandas præscripsit, & Moyles retulit in librum Leviticum, Hæbreorum ritualè.

3. *Num & sectarii sacros quosdam ritus etiam nunc observant?*

Cùm hi careant sacerdotio, & sacrificio, ac Sacramentis, excepto Baptismo, quem hominum quilibet rationis particeps, cujuscunque religionis, conditionis ac sexus administrare potest, mirum non

non est, ritus quoque sacros ab iisdem dudum
fuisse antiquatos: acut Protestantes dacentis ab-
hinc annis in Confessione Augustana A. 1530. Ca-
rolo V. oblata, coram Imperatore omnibusq; Im-
perii Ordinibus solemniter sint contestati: *Falsò
accusantur Ecclesie n stræ, quòd Missam aboleant ;
retinetur enim Missa apud nos & summa reverentia
celebratur. Servantur & testate ceremonie fere
omnes &c.* Id quod in ejusdem Confessionis A-
pologia iteratò profiteatur his verbis : *Fiunt enim
apud nos Missæ singulis Dominicis, & aliis Festis :
& servantur usitæ ceremonie publicæ, ordo lecti-
onum, orationum, vestitus, & alia similia.* Item in
libro Concordiæ: *Ceremonie similes usitatis ser-
vantur; tantum numerus Missarum est, dissimilis.*
Quam sanctè autem ac verè isthæc allèverentur,
noverint illi, qui heterodoxis in viti degunt. Et
tamen memoratos modò ritos, tam crassis aper-
tisq; mendacis refertos, pro n lei symbolis habet
Protestantes.

§ VIII. De Religiosis Familiis.

I. *Quem in finem he institutæ fuerunt ?*

Ut Christiani illi, qui ad majorem vite sancti-
moniam aspirant, Evangelicam paupertatem, ca-
stitatem, & obedientiam amplectentib, se totos
Dei possent obsequio adlicere, rerum caducarum
cura omni abjecta. Que vivendi ratio sicut Chri-
stum ipsam auctorem habet ac ducem, in seq; ab-

Eccle-

Ecclesia
um scop
Christi
zitimant
2. Ca

Cum
pension
sacroru
ostendi
finem v
varietas
emolun
in acie
doque
suetud

3. C
1. C
Deus
Ecclesi
gnatio
etiam
pitales
tatis, p
afflict
quòd
vent,
non p
soeder

Ecclesia sumpfit exordium; ita ob sublimem suum scopum, & efficacissima salutis perfectionisq; Christianæ subsidia commendanda summopere & æstimanda est.

2. *Cur tot, tamque diversa sunt Ordinum Religiosorum statuta?*

Cum diversæ sint hominum vires, studia, propensiones, ingenia, corporis animiq; dotes, Deus sacrorum Ordinum conditoribus diversas pariter ostendit vias, quibus eò expeditius certiusque ad finem ultimum perveniri possit. Hæc ipsa porro varietas Ordinum singulari ornamento juxta & emolumento est Ecclesiæ militanti, perinde atque in acie legiones, armis, vestibus, apparatu, modoque & arte pugnandi magnopere inter sese distinctæ,

3. *Cur Lutherus, Calvinus, alique hæretici tanto feruntur odio in familias Religiosas?*

1. Quia hæ subsidiariæ quasi cohortes sunt, quas Deus singulis propè seculis coduxit, ut laboranti Ecclesiæ adversus hæreticorum potissimum oppugnationes suppetias irent. 2. Cum hæretici omnes etiam illi ipsi, qui *Evangelici* appellari volunt, capitales & internecini sint hostes *Evangelicæ* castitatis, paupertatis, & obedientiæ, inedia item & afflictionum corporis &c. nemo, credo, mirabitur, quòd & institutum ipsum, & qui eidem se devotent, tantopere aversentur. Adde, hæresiarchas non paucos à Religiosis castris ad Luciferi ejusq; fœderatorum vexilla transfugisse.

§ IX.
De Sanctis.

1. *Suntne in Ecclesia Catholica sancti quidam?*

Id ne Lutherani quidem inficias eunt; nam in Apologia Confessionis Augustanæ & majore Catechismo Lutheri Bernardum, Franciscum, Bonaventuram vitam piam sanctamque duxisse ultrò fatentur: atqui hi ipsi & Catholici erant, & Religiosæ familiæ alumni.

2. *Mum & Sectariorum aliqui inter Sanctos numerari possunt?*

Minimè omnium; nam quo pacto sancti esse possunt, qui 1. non solùm Evangelica, ut diximus, flocci pendunt consilia, sed ne divinas quidem leges observant; imò observari posse negant? 2. Qui opera bona, Pœnitentiæ Sacramentum, aliq; perfectionis & sanctitatis adminicula è medio tollunt. 3. Qui Deum faciunt peccati auctorem. 4. Qui hominis mentem libera spoliant voluntate? 5. Qui Deum ipsum in suo spernunt Vicario? 6. Qui Ecclesiam non audiunt, ac proinde ex Christi effato sunt sicut *Ethnici & Publicani*? 7. Quorum duces & magistri non modò non fuerunt sancti, sed apostatæ perditissimi, ac profligatissimi, nullig prorsus fidei ac Religionis? 8. Quorum sectatores abjurato Papatu, ipsomet Luthero, & Calvino teste, non tantùm non facti sunt meliores, sed longè etiam deteriores, utpote multò liberius ac licentius in omnem scelerum libidinem effussi, nec ab uno dunta-

*duntaxat, uti prius in Papatu, sed à septem jam
diabulis, fatente Luthero, obiecti. Si hæc in ipso
adèd magnæ illius, ut vocant, reformationis exor-
dio, ubi major plerumquæ exiit fervor; quid de
annis demum posterioribus sentiendum?*

3. *An non inter A catholicos quoque sunt, qui
vitam ducant longè honestiorem, quàm
multi Catholicorum?*

Fuère olim inter ethnicos quoque, qui in spe-
ciem, vitam ducebant longè honestiorem, quàm
multi Sectariorum: num idcirco sancti erant?
Quod plurimi Catholicorum sint improbi, in cau-
sa est perversa illorum voluntas, non doctrina
Catholica, cui si vitam ac mores conformarent,
sancti profectò essent omnes. At cum Sectariorum
doctrina sit evidenter falsa, blasphema, impia,
Evangelio contraria; viam iterans ad omnem
scelerum licentiam; præcipuaque sanctitatis admi-
nicula è medio tollens, qui huiusmodi tenent
doctrinam; sancti esse non possunt. Unde ne u-
nicum quidem Sanctum inter suos numerant.

4. *At numerant Martyres?*

Siqui Sectariorum tormenta mortemque ipsam
pertulere, æquè parùm sunt Martyres, ac cives
perduelles, milites transfugæ, aut patriæ prodito-
res &c. qui idcirco morte mulctantur. Non enim
pœna, sed causa Martyrem facit, S. Augustino teste.

5. *Quodnam Catholicos inter & A catholicos
Doctores idcirco?*

Id ex eorundem scriptis luculenter apparet.

Libris certè vel à solo Luthero, ut alios taceam, editis, vix quidquam arrogantius, petulantius, scurrilius, obsecratus, impudentius, perversius, in DEUM ac cœlites, sacrum item profanumque magistratum contumeliosius &c. usquam legeris. Contraria omnia inventes in SS. Augustini, Ambrosii, Gregorii, cæterorumq; Patrum & Ecclesiæ Doctorum libris ac monumentis.

§ X. De Miraculis.

1. *Semperne Ecclesia miraculis inclaruit?*

Hæc nemo prudens in dubium vocaverit, ob tot tanque indubitata seculorum omnium monumenta, virorumq; sanctitate & doctrina præstantium testimonia. Et sicut imprudentis est, nimiumq; creduli, fidem illico habere narrationi cui vis, ab ipsis interdum heterodoxis, ut sic authentica quoque miracula in suspicionem adducant, consistat; ita miraculis ab Ecclesia tanta, qua major excogitari non potest, circumspeditione & acuratione examinatis, probatisque fidem velle arrogare summa profectò imprudentia foret, atque temeritas. Sanctum certè Xaverium multa magnaq; patrâsse miracula, vel ipsi heterodoxi scriptores ultrò fatentur.

2. *Num apud sectarios quoq; sunt miracula?*

Nullum in hanc usque horam ostentare; ac ne verisimiliter quidem confingere & cōminisci potuere; quamvis id sæpius tentârunt, at sinistro
sem-

semper eventu, summoque suo dedecore & ignominia. Sic Lutherus Cacodæmonem ex puella obsessa ejecturus, in summas adductus est angustias; & Calvinus simulatè mortuum resuscitaturus, revera mortuum deprehendit.

Juvat hætenus dicta concludere his S. Augustini verbis: *Multa sunt alia, quæ in Ecclesia Catholica gremio me justissime teneant. Tenet conspectus populorum atque gentium; tenet auctoritas miraculis inchoata, spe nutrita, charitate autem, vetustate firmata; tenet ab ipsa Sede Petri Apostoli, cui pascebas oves suas post resurrectionem suam Dominus commendavit, usque ad præsentem Episcopatum successio Sacerdotum, tenet præsertim ipsam catholicæ nomen &c.* Nihil simile sectæ habent aliæ, quod quemque jure possit allicere ac tenere.

Id demum observari velim, A catholicos conqueri minimè posse de acerbiorè forsan Scriptorum Catholicorum stylo. Nam ut taceam enormem prorsus maledicentiam, qua Lutherus, Calvinus, alique hæresiarchæ in sacrum æquè ac profanum magistratum atrocissimè debacchati sunt, hodie dum sectarii non cessant immanibus passim conviciis & maledictis contumeliosissimè prolcindere Ecclesiam Catholicam, Romanosq; Pontifices, ut sic despectos omnibus & invilos reddant. At verò si Catholicorum quispiam eorum fraudes, mendacia, calumnias, hæresim, sectæq; falsitatem evidentibus demonstrat argumentis, mox tenquam pacis violatorem in crimen & jus vocant ii ipsi,

Kz . . . . . qui

qui Catholicos velut *abominandos idololatrias, ar-
tolatras, affectas Antichristi, meretricis Babiloniæ
spurijs abortus &c.* passim traducunt, & quotquot
abjurata hæresi, ad Religionem Catholicam, à qua
ipforum progenitores fraudulenter fuere abducti,
Deo duce & auspice revertuntur hos *apostasas*, hos
religionis desertores & transfugas appellare audent.

Faxit Deus, ut omnes ac singuli, ii imprimis, qui
non tam suâ malitiâ, quàm infelici nascendi cōditi-
one extra Ecclesiâ Catholicâ, ac proinde extra Chri-
sti ovile degunt, oculos tandē aliquando aperiant, &
ad Religionē avitam, quam nostri æquē & illorum
maiores tot seculis constantiâ verē Germanâ coluē-
re, regrediantur, fraternamq; illâ conjunctiōē &
concordiam, annis abhinc ducentis horrendo illo
schismate fœdē scissam & dilaceratâ postliminio re-
ducant! Quàm exoptata Ecclesiæ universæ, quàm
patriæ toti; Romano Imperio salutifera, quàm uti-
lis & quæstiuosa quotidiano foret cōmercio hæc pri-
scæ illius concordix redintegratio! Cessaret tunc
protinus omnis simulas, dissidentia, discordia, ri-
xæ, jurgia, animorum exulceratio, & alienatio, tot-
que ac tam diurnis calamitatibus succederet per-
petua verēq; Christiana pax, amor & concordia, sin-
cera, qualis inter fratres necessitudo & familiaritas,
suavis animorum consociatio, jucundaque
voluntatum conspiratio.

Omnia ad Majorem DEI Gloriam,
Uniusque, Sanctæ, Catholicæ, & Apostolicæ Ec-
clesiæ incrementum. Ta-

Tabula Chronologica

Summorum Pontificum &c.

* *Antipapas denotat.*

Seculum primum.

Series Pontificum.	scilicet usque ad	Concilia Antipapæ, hæreses &c.
S. Petrus	65	Concil. Hierosol. præsidente S. Petro. Simon magus in prætendenda Ecclesiæ reformatione, repudiando libero hominis arbitrio, bonis operibus, Sacerdotû celibatu &c. magister hominiorum hæreticorum Menandriani, Cerinthiani, Ebionitæ, Nicolaitæ &c.
S. Linus	67	
S. Clemens	77	
S. Cletus	83	
S. Anacletus	95	
S. Evaristus.	108	

Seculum Secundum

S. Alexander	116	Saturninus, Basilides, Carpocrates, Gnostici, Valentinus, Chiliasia Cerdo, Marcion, Montanus Phryx, unde Cataphryges, Encratitæ Tatiani secta-
S. Sixtus	126	
S. Telesphorus	137	
S. Hyginus	141	
S. Pius	151	

Series Pontificum.	sedit usq; ad	Concilia Antipapæ, hæreses &c.
S. Anicetus	161	sectatores, Prædicus A-
S. Soter	170	damitarum parens, A-
S. Eleutherius	185	quila Ebionita, & Theo-
S. Victor	197	dotion Marcionita, in-
S. Zephyrinus	217	fidus uterque Bibliorum
		interpres, Lucianus ex
		Xsti desertore atheo &c.

Seculum Tertium.

S. Calistus	222	*Novatianus primus An-
S. Urbanus	220	tipapa contra S. Corne-
S. Pontianus	235	lium. Tertullianistæ, O-
S. Anterus	236	rigenistæ, Novatiani, qui
S. Fabianus	250	& Cathari sive Puri. Re-
S. Cornelius	252	baptizantes, Angelici, A-
S. Lucius	253	postolici, Sabelliani, Pau-
S. Stephanus	257	lianistæ Pauli Samosata-
S. Sixtus II	258	teni sectatores, Mani-
S. Dionysius	269	chæi, quorum auctor
S. Felix	274	Manes, qui se Spiritum
S. Eutychianus	283	Sanctum Paracletum à
S. Cajus	296	Christo promissum pro-
S. Marcellinus	304	fessus, hæreses, Cerdoni-
		anorum, Marcionitarum,
		Carpocratianorum, Gno-
		sticorum, aliorumque
		præcedentium, instau-
		rabat &c.

Seculum Quartum.

Series Pontificum.	sedit usq; ad	Concilia, Antipapæ, hæreses &c.
S. Marcellus	310	Concil. gen. I. Nicæn. 325.
S. Eusebius	319	Concil. gen. II. Constanti-
S. Melchiades	314	nop. 381.
S. Silvester	335	*S. Felix II. adversus Li-
S. Marcus	336	berium ab Arianis pri-
S. Julius	352	mum intrusus, dein ab
S. Liberius	366	Ecclesia receptus. *ul-
S. Damasus	384	ricinus adversus Dama-
S. Siricius	398	sum
S. Anastasius	401	Donatistæ, Meletiani, A-
		riani & Semiariani, Col-
		luthiani, Circumcellio-
		nes, Anthropomorphitæ, Photiciani, Macedonia-
		ni, Eustachiani, Eunomiani sive Aëtiani, Aëriani,
		Luciferiani, Apollinaristæ, Priscillianistæ, Helvidi-
		ni, Jovinianistæ, Discalceati, Collyridiani &c.

Seculum Quintum.

S. Innocentius	417	Concil. gen. III. Ephes. 431.
S. Zosimus	418	Concil. gen. IV. Chalce-
S. Bonifacius	422	donense 451.
S. Cælestinus	432	*Eulalius adversus Boni-
S. Sixtus III.	440	facium.
S. Leo M.	461	*Laurentius advers. Sym-
S. Hilarius	468	machum.
		Vigilantius, Pelagianus
		Nestor.

Series Pontificum.	edit usque ad	Concilia, Antipapæ, hæreses &c.
S. Simplicius	483	Nestoriani, Semipelagiani sive Massilienses,
S. Felix III.	492	Eutyches & Dioscorus,
S. Gelasius	496	Pacificatores sive Tepidi,
S. Anastasius II	498	Petrus Cnaphæus sive
S. Symmachus	514	Fullo Theopaschitarum dux, Philoxenus Præde- stinatiani, Angelitæ &c.

Seculum Sextum.

S. Hormisdas	523	Concil. gen. V. Constantinopolit. 2. A. 553.
S. Joannes	526	* Dioscorus adversus Bonifacium II.
S. Felix IV.	530	* Vigilius in sedem Romanam intrusus vivente Silverio, dein legitimus Pontifex, fideiue
S. Bonifacius II	532	Catholicæ vindicæ aggre-
S. Joannes II.	535	gius.
S. Agapetus	536	Severiani, Corrupticolæ,
S. Silverius	538	Phantasiastæ, Acephali,
S. Vigilius	555	Agnoëtæ, Aphthartodocetæ, Tritheitæ, Theopaschitæ &c. Fercardus
S. Pelagius	560	I. Scororum Rex ob hæ-
S. Joannes III.	573	resim in carcerē detrusus.
S. Benedictus	578	
S. Pelagius II.	590	
S. Gregorius M.	604	

Secn-

Seculum Septimum.

Series Pontificum.	ledit. usq; ad	Concilia, Antipapæ, hæreses &c.
Sabianus	606	Concil. gen. VI. Constantinop. 3. A. 630.
S. Bonifacius III.	607	* Theodorus & Paschasius contra Sergium.
S. Bonifacius IV.	615	Gnosimachi, Monothelitæ, quorum duces Sergius Patr. Const. Cyrus Patr. Alexandr. Macarius Patr. Antiochenus; propugnatores Pyrrhus Paulus, Petrus, Thomas, Theophilus, omnes Patriarchæ Constant cum Imperatore Heraclio.
S. Deusdedit	618	
S. Bonifacius V.	625	
S. Honorius	638	
S. Severinus	640	
S. Joannes IV.	642	
S. Theodorus	649	
S. Martinus	655	
S. Eugenius	657	
S. Vitalianus	672	
Adeodatus	676	
Donus	678	
S. Agathio	682	
S. Leo II.	683	
S. Benedict. II.	685	
Joannes V.	686	
Conon	687	
S. Sergius.	701	

ops, ignobilis, illiteratus, barbarus, truculentus, epilepticus, rapto & latrociniiis vivere assuetus &c. Maron, unde Maronitæ, post annos demum quingentos Eccl'esiæ reconciliati.

Se.

Seculum Octavum.

Series Pontificum.	sedit usque ad	Concilia, Antipapæ. hæreses &c.
Joannes VI.	705	Concil. gen. VII. Nicæn.
Joannes VII.	707	2. A. 787.
Silinius	708	* Constantinus contra
Constantinus	715	Stephanum IV.
S. Gregorius II.	731	Iconoclastæ, & Icono-
S. Gregorius III.	741	machi sive sacrarum I-
S. Zacharias	752	maginum everiores &
Stephanus II.	752	oppugnatores, quorû
Stephanus III.	757	primi erant judæi, dein
S. Paulus	767	Machometani, postea
Stephanus IV.	772	Leo Mauricus Impera-
Hadrianus	795	tor & Hæresiarcha, ut-
S. Leo III.	816	pote qui impulsore
		Hebræo sacrilegum a-
		trocillimumque sacrile-
		gum Imaginibus bellum in-
		tulit, hæreseos idcirco
		damnatus cum filio
		Copronymo, & nepo-
		te Leone IV. à Con-
		cil. gener. VII. Felix
		Urgelitanus, & Eli-
		pandus &c.

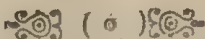
Seculum Nonum.

Series Pontificum.	sedit usq. ad	Concilia, Antipapæ, hæreses &c.
Stephanus V.	817	Concilium gener. VIII
S. Palchalis	824	Cont. 4. A 869.
Eugenius II.	827	* Zinzinus a Iverius Eu- genium II.
Valentinus	827	* Anastasius adversus Be- nedictum III.
Gregorius IV.	844	
Sergius II.	847	* Sergio contra Formosū
S. Leo IV.	855	* Bonifacius VI. contra Stephanum VIII
Benedictus III.	858	
S. Nicolaus	867	Gotescalcq hæresim Præ- destinarianorum; Ni- cephorus, Leo Arme- nus, Michâél Balbus,
Hadrian. II.	872	Theophilus, Orientis Imperatores. hæresim
Joannes VIII.	882	Iconoclastarū instau- rârunt, infelici omnes
Marinus I.	884	morte sublatis. Photio
Hadrianus III.	885	humanioris literaturæ
Stephanus IV.	891	tam gnarus, quàm i- gnarus divinæ, post-
Formosus	896	quam in sedem Con- stantinop. pulso per
Stephanus VII	897	summum nefas S. Igna- tio, intrusus est, schi-
Romanus	898	isma

Series Pontificum.	ledit usq; ad	Concilia, Antipapæ, hæreses &c.
Theodorus II.	898	Sma teterrimum contra Ecclesiam Romanam excitavit, damnatus à Concil. gen. VIII. & à Basilio Imperatore missus in exilium, decemq; pòst annis revocatus, mortuo S. Ignatio in sedem Constantinop. restitutus; annuente quoque, pacis ergo, Joanne VIII. Sed cùm literas Pontificias adulterâsset, legatos Apostolicos veteratoriis suis artibus in fraudem illexisset, ac pseudosynodum, quam Oecumenicam VIII. nuncupavit, cõégisset; rursus ab eodem Pontifice condemnatus est, mortuoq; Basilio Imperatore <i>Sapiente</i> de sede, quam tyrannicè tenuerat, deturbatus, & in monasterium detrusus est,
Joannes IX.	900	

Seculum Decimũ.

Benedictus IV.	903	* Leo VIII. ab Othone I.
Leo V.	903	Imperatore in sedem
Christophorus	904	Romanam intrusus, vivente etiam tunc, Joanne XII. à quo paulò pòst inde expellitur,
Sergius III.	911	Mortuo Joanne eligitur Benedictus V. refragante Cære, qui Benedicto Hamburgum relegato, Leonem Antipapam restituit, Deo
Anastas. III.	913	
Lando	914	
Joannes X.	928	
Leo VI.	929	
Stephan. VIII.	931	
Joannes XI.	936	

Series Pontificum:	sedit usq; ad	Concilia, Antipapæ, hæretes &c.
Leo VII.	938	mox injuriam, Vicario suo illatam ulciscente. Ne porro acta Leonis VIII. Pseudopapæ nomine edita cum veri Pontificis actis confunderentur, qui idem exinde nomen assumpsit, Leo IX. appellari debuit; id quod alios quoq; Pontifices fecitasse constat. *Bonifacius contra Benedictum VII. *Joannes XVI. contra Gregorium V.
Stephan. IX.	942	
Marinus II.	946	
Agapetus II.	956	
Joannes XII.	964	
Benedictus V.	965	
Joannes XIII.	972	
Benedictus VI.	974	
Donus II.	975	
Benedict. VII.	984	
Joannes XIV.	985	Hoc item seculo turbulentissimo quorundam Italiæ Principum præpotenti factione & tyrannide quatuor aut quinque Pontifices in sedem Pontificiam fuisse introiti; quos tamen Ecclesia acerbiorum malorum metu recipiendos censuit.
Joannes XV.	996	
Gregorius V.	999	
Silvester II.	1003	

Secu-

Seculum Undecimum.

Series Pontificum.	sedit usq; ad	Concilia, Antipapæ, hæreses &c.
Joannes XVII.	1003	* Silvester III. contra Benedictum IX.
Joānes XVIII.	1009	* Mincius, qui Benedictum X. se dixit, contra Nicolaum II.
Sergius IV.	1012	
Benedict. VIII.	1024	* Cadolous, Honorius II dictus, contra Alexandrum II.
Joannes XIX.	1033	
Benedict. IX.	1044	
Gregorius VI.	1046	
Clemens II.	1047	* Guibertus, Clementis III, nomen usurpans, contra S. Gregorium VII.
Damasus II.	1048	
S. Leo IX.	1054	
Victor II.	1057	Berengarius primus post mille & amplius annos Christi verum Corpus in sacrosanctis offer-
Stephan. X.	1058	mysteriis inficiari, u-
Nicolaus II.	1061	sus, hæresim invei-
Alexander II.	1073	ab univerſa ſemper eccle-
S. Gregor. VII.	1085	ſia damnatam. Sed re-
Victor III.	1087	
Urbanus II.	1099	

ſipuit tandem id dolens ſummopere, quod tot animas quondam ad deſcens primo erroris calore in execrandam induxerit hæreſim.

Michaël Cerularius Patr. Conſt. aſymorū uſum Latinis exprobrans, Græcum ichilma, nuper extractum, reſuſcitavit &c.

Seculum Duodecimum.

Series [Pontificum.]	sed:t usq;ad	Concilia, Antipapæ, hæreses &c.
Paschalis II.	1118	Concil. gen. IX. Lateran. 1. A. 1122.
Gelasius II.	1119	Concil. gen. X. Lateran. 2. A. 1139.
Callistus II.	1124	Concil gen. XI. Lateran. 3. A. 1179.
Konorius II.	1130	
Innocentius II.	1143	
Cælestinus II.	1144	* Mauritius Burdinus,
Lucius II.	1145	Gregorii VII. nomen
Eugenius III.	1153	sibi arrogans, contra
Anastasius IV.	1154	Gelasium II. * Petrus
Hadrianus IV.	1159	Leonis, dictus Anacle-
Alexander III.	1181	tus II. * Victor IV. con-
Lucius III.	1185	tra Innocentium II.
Urbanus III.	1187	* Victor V. & * Pascha-
Gregorius VIII.	1187	lis III. & * Callistus III.
Clemens III.	1191	contra Alexandrum III.
Cælestinus III.	1198	Basilii Bogomilorum
		coryphæ igne damoat-
		tus, Tanchelinus à S.
Norberto debellatus, Petrus de Bruis, Petrus Abail-		
lardus, Arnaldus Brixienfis, Gilbertus Porretanus,		
Waldenses seu Pauperes de Lugduno, quorum		
reliquiæ in vallibus Alpium Cottiarum, Albigen-		
ses &c.		

Seculum Decimum Tertium.

Series Pontificum.	sedit usq; ad	Concilia, Antipapæ, hæreses &c.
Innocent. III.	1216	Concil. gener. XII. La-
Honorius III.	1227	teran; 4. A. 1215.
Gregorius IX.	1241	Concil. gen. XIII. Lugdu.
Cælestinus IV.	1214	1. A. 1245
Innocent IV.	1254	Conc. gen. XIV. Lugdu,
Alexander IV.	1261	2. A. 1274.
Urbánus IV.	1264	Almaricus Carnotensis
Clemens IV.	1268	David Dinantius, Gvi-
Gregorius X.	1276	lielmus de S. Amore &
Innocent. V.	1276	Desiderius Longobar-
Hadrianus V.	1276	dus, Religiosæ uterque
Joannes XXI.	1277	paupertatis hostis, Sta-
Nicolaus III.	1280	dingh), Circumcellio-
Martinus IV.	1285	nes ab antiquis illis &
Honorius IV.	1287	Donatistarû secta lon-
Nicolaus IV.	1292	gè diversi, flagellantes
S. Cælestin. V.	1296	Faticelli, qui & Frang-
Bonifacius VIII.	1303	Spirituales seu de pau-
		pere vita, ac sicchi
		sunt appellati, Her-
		mannus Pongilup9 in-

famis sectæ novorum Gnosticorum parens, Gerardus Segarelli Pseudoapostolorum sectæ scdis dogmatibus, & libidinibus inquinatæ conditor &c.

Seculum Decimum Quartum.

Series Pontificum.	sedit ulq, ad!	Concilia, Antipapæ, hæreses &c.
Benedict. XI.	1303	Concil. gen. XV. Vien-
Clemens V.	1314	nense A. 1311. ubi ex-
Joannes XXII.	1334	tingit Templarii.
Benedict. XII.	1342	* Petrus Corbarius, Ni-
Clemens VI.	1352	colaus V. dictus, contra
Innocent. VI.	1362	Joannem XXII.
B. Urbanus V.	1370	* Robertus Gebennensis,
Gregorius XI.	1378	Clementis VII. assum-
Urbanus VI.	1389	pto nomine, cōtra Ur-
Bonifacius IX.	1404	banum VI
		* Petrus de Luna Benedi-
		cti XIII. nomen sibi ar-

rogans, contra Bonifacium IX. ejusque successores, ad mortem usq; anno Antipapatus sui trigesimo obitâ, prætenſæ suæ dignitatis retinentissimus. Beguardi & Beguina, Dulcino, à quo Dulcinista, Turlupini, Joannes Wicleffus &c.

Seculum Decimum Quintum.

Innocent. VII.	1406	Concil. gen. XVI. Flo-
Gregor. XII.	1409	rentinum A. 1419.
Alexander V.	1410	Gregorius XII. exauto-
Joan. XXIII.	1415	ratus in Concil. Pilano
Martinus V.	1431	1409. Joannes XIII. ve-
Eugenius IV.	1447	rò in Concil. Constantiensi 1415.

Series Pontificum.	sedit ulq; ad	Concilia, Antipapæ, hæreses &c.
Nicolaus V.	1453	*Mortuo Petro de Luna
Callistus III.	1458	duo reliqui ejus Car-
Pius II.	1464	dinales Antipapam ele-
Paulus II.	1471	gère Ægidium, Cano-
Sixtus IV.	1484	nicum Barcinonensem,
Innocent. VIII.	1492	Clementem VIII. di-
Alexander VI.	1503	ctum, qui post annum sui Antipapatus quin-

jecit, sicque demum schisma 52. annorum extin-
ctum est. * Amadeus Felicis V. nomine assum-
ptq; electus à Concil. Basileensi contra Eugenium
IV. & Nicolaum V. cui se ultro submisit A. 1499.
ex quo tempore nullus porro Antipapa Christi
Vicario se opposuit.

Joannes Hus, à quo Hussitæ, qui & Calixtini in
tres factiones Thaboritarum, Orebitarum, & Or-
phanorum distincti, Picardus novorum Adam-
um parens, Hermannus Rissvich, qui licet acce-
ret animam mori cum corpore, maluit tam vi-
vus comburi. quam hæresim suam abjurare.

Seculum Decimum Sextum.

Pius III.	1503	Concil. gen. XVII. Late-
Jubus II.	1513	ran. 5. An. 1511.
Leo X.	1521	Concil. gen. XVIII. Tri-
Hadrianus VI.	1523	dentinum A. 1545.

Luthe-

Series Pontificum.	ſedit uſq; ad	Concilia, Antipapa, hæreſes &c.
Clemens VII.	1534	Lutherus, Zwinglius,
Paulus III.	1549	Calvinus, Carolſtadius,
Julius III.	1555	Oecolampadius, Buce-
Marcellus II.	1555	rus, Melanchthon, Bren-
Paulus IV.	1559	tius, à quo Ubiquieta-
Pius IV.	1565	rii, Servetus, Sociniani,
S. Pius V.	1572	Oſiandriani, Stancaria-
Gregor. XIII.	1585	ni, Muſculani, Farelli-
Sixtus V.	1590	ſtæ, Anabaptiſta in
Urbanus VII.	1590	Münzerianos, Menno-
Gregor. XIV.	1591	nitas, Adaſnitas, Davi-
Innocent. IX.	1591	dianos, Schwenkfeldi-
Clemens VIII.	1605	anos. Denckiaſcos, Sub-
		batarios, Clancuaries
		ſeu Fratres Horrenſes,
		Maniſtarios, Tacentes, Ejulantes, Effrontes, Sepa-
		raſcos, Enthufiaſtas, ſive Ecſtaticos, Libertinos, Her-
		maſcos, Borboritas &c. diviſi. Sacramentariorum
		alii ſignificativi, alii Tropiſtæ, alii Energiæ, alii
		Arrhaſtarii &c. Confeſſioniſtæ in Rigido. Mol-
		les, Recalcitrantes, ruruſumq; in Antinomos, Majori-
		ſtas, Adiaphoriſtas, Sinergyſtas, Flaccianos, Biſla-
		cramentales. Triſſacramentales, Quadriſacramen-
		tales, Anticalvinianos, Lutherocalvinianos, Semio-
		ſiandrianos &c. diſſecti. In Anglia Proteſtantes, Pu-
		ritani, & Presbyteriani, Antipuritani, Uniti, Inde-
		pendentes &c. In Tranſylvania novi Samolateni,
		Ebionitæ, Ariani &c.

Secu-

Seculum Decimum Septimum.

Series Pontificum.	sedit ulquad	Concilia, Antipapæ. hæreses &c.
Leo XI.	1605	Metaphoristæ, Pseudorenici, Worstiani, Sibandrini, Hadrianistæ, Cornartistæ, Brunistæ, Brochtunistæ. &c. In Anglia Quackerii sive Trementes, Fanatici, novi Deistæ & Sabelliani &c. In Hollandia Gommaristæ seu Demonstrantes & Arminiani seu Remonstrantes &c. Jansenistæ, quorum avus Michaël Bajus, parens Janenius Iprensis, fratres Calviniani &c. Michaël Molinos, Quietistarum coryphæus, Pietistæ in Visionistas, Genat s Contemplativos, Inspiratos, Chiliasistas, Calumniantes &c. divisi, Cantores Israël in Scotia, in Helvetia, secta ex Quietismo, Anabaptismo & Chiliasmo conflata &c.
Paulus V.	1621	
Gregor. XV.	1623	
Urbanus VIII.	1644	
Innocent. X.	1655	
Alexāder VII.	1667	
Clemens IX.	1669	
Clemens X.	1676	
Innocent XI.	1689	
Alexand. VIII.	1691	
Innocent. XII.	1700	

Seculum Decimum Octavum.

Series Pontificum.	sedit ulq; ad.	Concilia, Antipapæ, hæreses &c.
Clemens XI.	1721	Quisnelius Janseniorum factionis per Galliam, Bataviam &c. hoc ma- ximè tempore grassan- tis dux, Beccarellus ec- rorum ac scelerum Mi- châelis Molinosi instau- rator Venetiis in car- cere mortuus.
Innocent. XIII	1724	
Benedict. XIII	1730	
Clemens XII.	1739	
Benedict. XIV		
<i>Vivat feliciter.</i>		

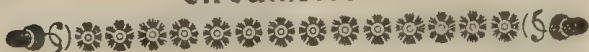

COROL-

COROLLARIUM.

Vaticinium de Pontificibus Romanis, quod nomine S. Malachiæ Ep. circumfertur.

Ex Castro Tiberis. Cælestinus II. Oriundus Typherni, Castello Umbriæ in Italia.

Inimicus expulsus. Lucius II. Familiâ Caccianimicâ.

Ex Magnitudine montis. Eugenius III. Ex Oppido Montis Magni.

Abbas Suburbanus. Anastasius IV. Ex Abbate Sancti Ruffi, Familiâ Saburnâ.

De Rure Albo. Adrianus IV. Rurali Familiâ ex Oppido S. Albani.

Ex tetra carcere. Victor IV. Cardinalis S. Nicolai in carcere Tulliano. A. D. 1159. Antip.

Via Trans Tiberim. Calistus III. Cardinalis S. Petri trans Tyberim. A. 1164. Antipapa.

De Pannonia Tuscia. Paschalis III. Ungarus. Cardinalis Tusculanus. A. 1170. Antipapa.

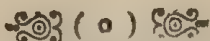
Ex antere custodi. Alexander III. Familia Papparona

Lux in Ostio. Lucius III. Cardinalis Ostiensis.

Sus in Cribro. Urbanus III. Cribellus, cujus insignia Sus.

Ensis Laurentii. Gregor. VIII. Cujus Insignia Enses, Cardinalis S. Laurentii.

De

De Schola exier. Clemens III. Domo Scholari.

De rure Bovenfi. Cælestinus III. Familiâ Bovenfi.

Comes signatus, Innocentius III. Comes Signiæ.

Canonicus de latere. Honorio III. Canonicus Laterani.

Avi Ostiensis Gregorius IX. Insignia Aquila, Cardinalis Ostiensis.

Leo Sabinus. Cælestinus IV. Cujus Insignia Leo, Cardinalis Sabinus.

Comes Laurentius Innocentius IV. Comes Fliscus, Cardinalis S. Laurentii.

Signum Ostiense. Alexander IV. Comes Signiæ, Cardinalis Ostiensis.

Hierusalem Campaniæ. Urbanus IV. Campanus, Patriarcha Hierosolymitanus.

Draco depressus. Clemens IV. Cujus Insignia Aquila, Draconem ungibus premens.

Angvinis Vir. Gregorius X. Vice-Comes, Insignia Angvis.

Concionator Gallus. Innocentius V. Gallus Ordinis Prædicatorum.

Beatus Comes. Adrianus V. Otobono, Comes Fliscus.

Pictor Tuscus. Joannes XXI. Petrus Cardinalis Tusculanus.

Rosa Composita. Nicolaus III. Dictus compositus, Familiâ Urbinâ, cujus Insignia, Rosa.

Ex telonio titiacei Martini. Martinus IV. Cujus Insignia Lilia, Thesaurarius S. Martini Turo-nensis.

Ex Ro a Leonina. Honorius IV. Sabellus, cujus Insignia Rosa, a Leonibus gestata.

Pius

Picus inter escas. Nicolaus IV. Picenus Patria E-
sculanus.

Ex eremo celjus. Celestinus V. Ex Eremita Pontifex.
Ex andarum benedictone. Bonifacius VIII. Bene-
dictus Cajetanus, cujus Insignia, Undæ.

Concionator Patereus. Benedictus XI. Nicolaus ex
Ordine Prædicatorum.

De fossis Aquinaticis. Clemens V. Aquitanus, cujus
Insignia, Fossa.

De sutore Offeo. Joannes XXII. Familia Olsâ, su-
toris Filius.

Corvus Schismaticus. Nicolaus V. Corbarius An-
tipapa. A. 1328.

Frigidus Abbas Benedictus XII. Abbas fontis fri-
gidi.

De Rosa Atrebatensi. Clemens VI. Atrebatensis.
ejus. Insigne Rosæ.

De Montibus Pammachii. Innocentius VI. Cardina-
lis, tituli Pammachii, cujus Insignia, sex
montes.

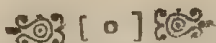
Gallus Vice Comes. Urbanus V. Gallus, ad Vi-
Comites Mediolanenses Nuntius &c.

Novus de Virgine f. rti. Gregorius XI. Dicitur Pe-
trus. Comes Bellefortis, Cardinalis, tituli
Sanctæ Mariæ novæ.

De Cruce Apostolica. Clemens VII. De luna, Car-
dinalis SS. XII. Apostolorum, cujus Insignia,
Cruz. A. 1378. Antip.

Luna Cosmedina. Benedictus XIII. Petrus de Luna,
Aragonus; Diaconus Cardinalis B. M. V. in
Comedin, cujus Insigne, Luna. Antip.

Ichisma Barchinonium. Clemens VIII. Antipapa,
Canonicus Barchinonenſis.

De Inferno prægnans. Urbanus VI. Pregnans, na-
tus in loco, qui internus dicitur.

Cubua de mixtione. Bonifacius IX. Thomacellus,
ejuſ Inſignia, Gubi

De meliore ſidere. Innocentius VII. Dictus Coſma-
tus de Melioratis, cujuſ Inſignia, Sidus.

Nauta de ponte nigro. Gregorius XII. Venetus
Præſes Eccleſiæ Nigropontanæ.

Flagellum Solis. Alexander V. Archiepiſcopus Me-
diolanæ, S. Ambroſii; illiuſ Inſignia, Sol, ut
in nummis antiquis videre eſt cum flagello.

Cervus Sirevæ. Joannes XXIII. Cardinalis S. Eu-
ſtachii, cum Cervo Bononiæ Legatus, Neapo-
litanus.

Corona veli aurei. Martinus V. Columna, cujuſ
Inſignia, Columna cum Corona: Cardinalis
S. Georgii ad Velum aureum.

Supa Cæleſtina Eugenius IV. Canonicus Cæleſti-
nus, Epiſcopus Sevenſis.

Auctor Crucis. Felix V. Dux Sabaudix, Amadeus,
ejuſ Inſignia, Crux

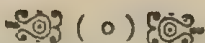
De modicitate Lunæ. Nicolaus V. Lunenſis, hu-
mili genere.

Bos pascens. Calixtus III. Inſignia, Bos pascens.

D. Capra, & Albergo. Pius II. Secretarius Cardi-
nalium, Capranici & Albergati.

De Cervo & Leone. Paulus II. Præſes Eccleſiæ Ce-
ruenſis, Cardinal: S. Marci, qui Leo dicitur.

Piſcator

Piscator Minorita. Sixtus IV. Piscatoris Filius,
Minorita.

Præcurfor Sicilia. Innocentius VIII. Joannes Ba-
ptista; Aulicus Regis Siciliae.

Bos Albanus in portu. Alexander VI. Cujus Insignia
Bos, Cardinalis Albanus, & Portuensis.

De parvo homine. Pius III. Piccolthomineus.

Fruſtus Jovis juvabit. Julius II. Insignia, Quercus,
Arbor Jovis.

De Craticula Politiana. Leo X. Laurentii Medices
Filius, Politiani Discipulus.

Leo Florentinus. Adrianus VI. Florentii Filius, In-
signia, Leo.

Flos pilei agri. Clemens VII. Medices Florentinus,
cujus Insignia, boli & lilia.

Hyacinthus Medicorum. Paulus III. Farnesius, In-
signe, Lilia carulea Cardinali: SS. Cosmæ &
Damiani Medicorum.

De Corona Montana. Julius III. Antea dictus: Jo-
annes Maria de monte.

Frumentum Floccidum. Marcellus II. Cujus In-
signia frumentum floccidum; brevi Por-
catu.

De fide Petri. Paulus IV. Antea Petrus Carad.

Æſculapii pharmacum. Pius IV. Joannes Angelus
Medices.

Angelus nemorosus. Pius V. Ordinis Prædicato-
rum, Michâél ex Oppido Boschi.

Medium corpus pilarum Gregorius XIII. Cujus In-
signe medius Draco, gestans Cardin: pilas, Pii
IV. à quo creatus est Cardinalis. *Axis*

Axis in medietate signi. Sixtus V. Qui axem in medio Leonis, pro insigni habet.

De rore Calesii. Urbanus VII. Archiepiscopus Rosanensis in Calabria, ubi manna legitur.

Ex Antiquitate Urbis. Gregorius XIV. Utroq; Parente, antiquissimæ Familiæ: ipse Antiquitatum Urbis restaurator.

Pia Civitas in bello. Innocentius IX. Nemo hucusque explicavit.

Crux Romulea. Clemens VIII. Cujus Insigne, trabs argentea; tribus segmentis interstincta, ad modum Crucis, Pontificis Romani.

Undosus Vir. Leo XI. Paralyti obnoxius.

Gens perversa. Paulus V. Cujus tempore gens perversa Bohemorum hæretica labe, infecta contra Religionem Catholicam, & Ecclesiæ columnam, Domum Austriacam, insurgens, totam Rempublicam Christianam turbavit.

In tribulatione pacis. Gregorius XV. Sub quo Imperium maximè turbatum, nunquam hucusq; respiravit.

Lilium & Rosa. Urbanus VIII. Florentinus, cui Urbi lilium, pro insigni, ipsæ Rosæ amicillinæ apiculæ, vel alludicrur ad Urbanum IV, cujus insignia, Lilium & Rosa.

Jucunditas Crucis. Innocentius X. Cujus Insignia, Columba, svavem pacis olivam gestans. Electus in Fecto S. Crucis.

Montium Custos. Alexander VII. Cujus Insignia, Montes, quibus Sidus Cœleste, velut oculus

& Custos supereminet. An quòd electus in Fello SS. Angelorum Custodum.

Sidus Oloris. Clemens IX. Antea dictus, *Rosplius*, inde mutata litéra p. in d fecit quidam Anagramma: *Sidus Oloris*; vel quia dicitur natus, esse illo anno, quo nova Stella, seu Sidus apparuit in Coelesti Signo.

De Flumine magno. Clemens X. Quia natus exundante tunc, nimium Tyberi.

Bellua insatiabilis. Innocentius XI. Quia pro Stēmate habuit Leones, & Aquilas; rapacia animalia; vel quia insatiabile desiderium habuit, triumphandi de hostibus, Nominis Christiani. Vel quia, (ut quidam ingeniosè, sed non solidè censuit) utebatur ad maiora consilia, Cardinali Cibo; ejusq; consilia sequi solitus; hinc quidam scriptus Bellua Pontificis cur insatiabilis audit? Nimirum assidue, vescitur illa Cibò.

Pœnitentia gloriosa. Alexander VIII. Antea fuit summus Pœnitentiarius, & Innocentio X. agonizanti, contulit absolutionem Sacramentalem.

Rastrum in Porta.

Innocentius XII.

Flores circumdati.

Clemens XI.

De Bona Religione.

Innocentius XIII.

Miles in bello.

Benedictus XIII.

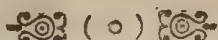
Columna excelsa.

Clemens XII.

Animal rurale.

Benedictus XIV.

Sequun-

Sequuntur Prophetica, ejusdem, (ut fertur) Sancti Malachiae, securorum Pontificum Symbola.

1. Rosa Umbriae.	10. Ignis ardens.
2. Ursus velox	11. Religio depopulata.
3. Peregrinus Apostolicus	12. Fides intrepida.
4. Aquila rapax.	13. Pastor Angelicus.
5. Canis & Coluber.	14. Pastor & nauta.
6. Vir Religiosus.	15. Flos florum
7. De balneis Etruriae.	16. De medietate Lunae.
8. Crux de Cruce.	17. De labore Solis.
9. Lumen in Caelo.	18. Gloria Olivae.

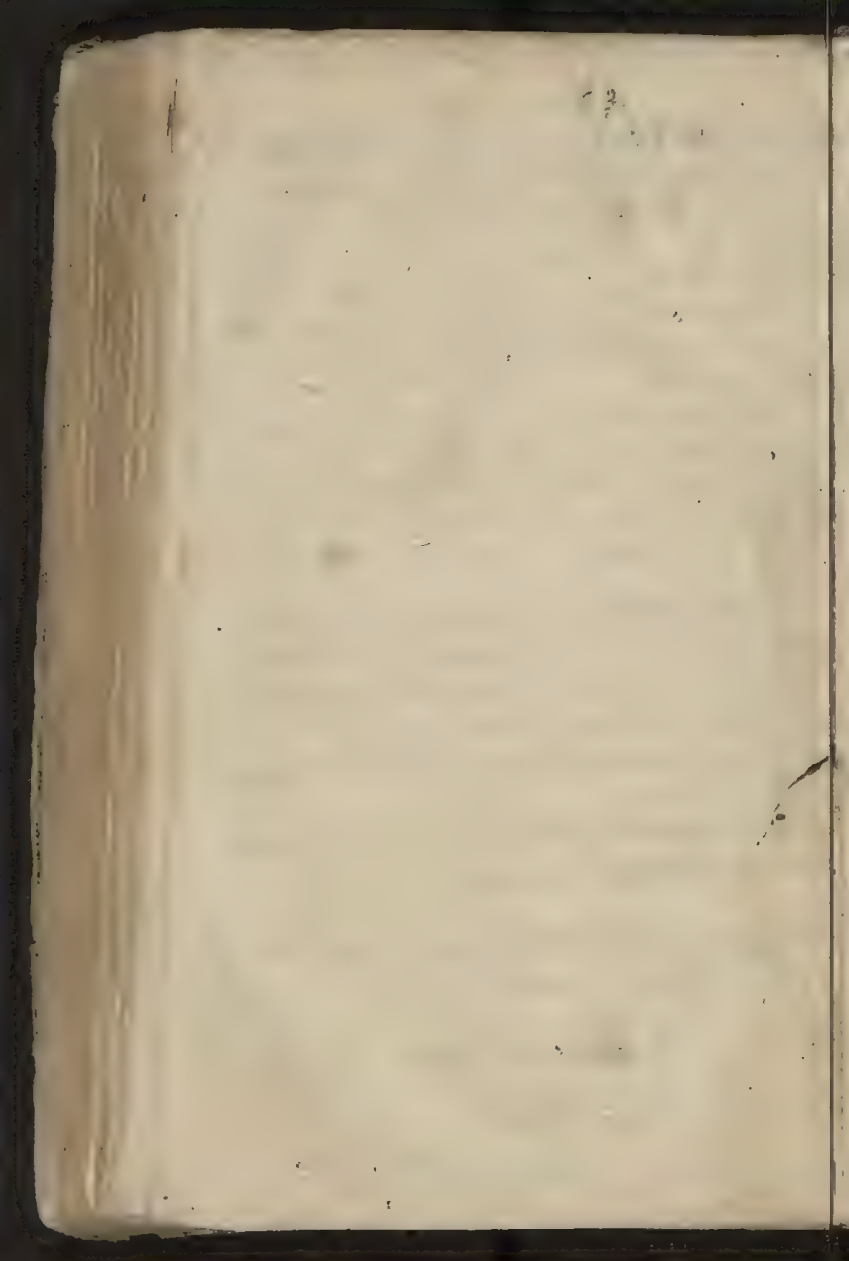
In persecutione extrema Sanctae Romanae Ecclesiae. sedebit Petrus II. Romanus, qui pascet Oves in multis tribulationibus, quibus transactis Civitas Septicollis diruetur, & Judex tremendus judicabit populum suum.

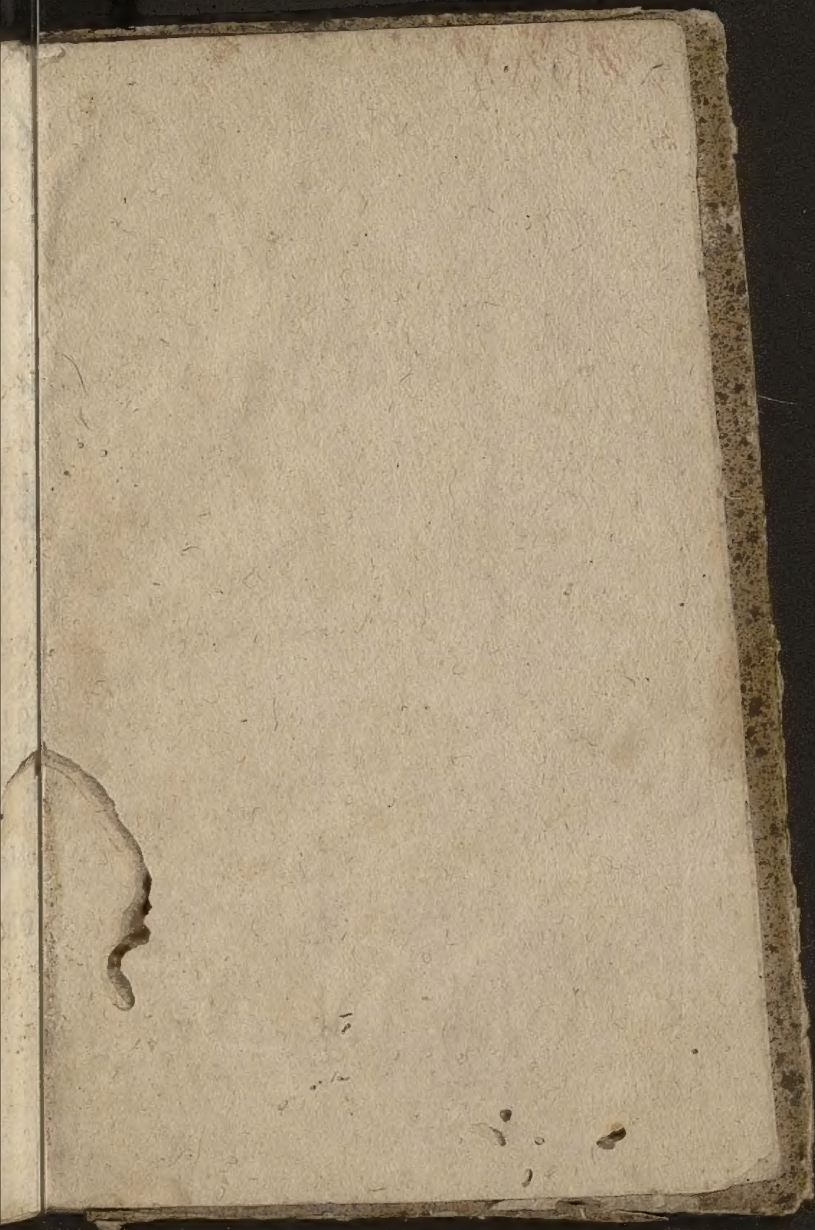
Lucusque Prophetia (ut dicitur) S. Malachiae de Romanis Pontificibus.

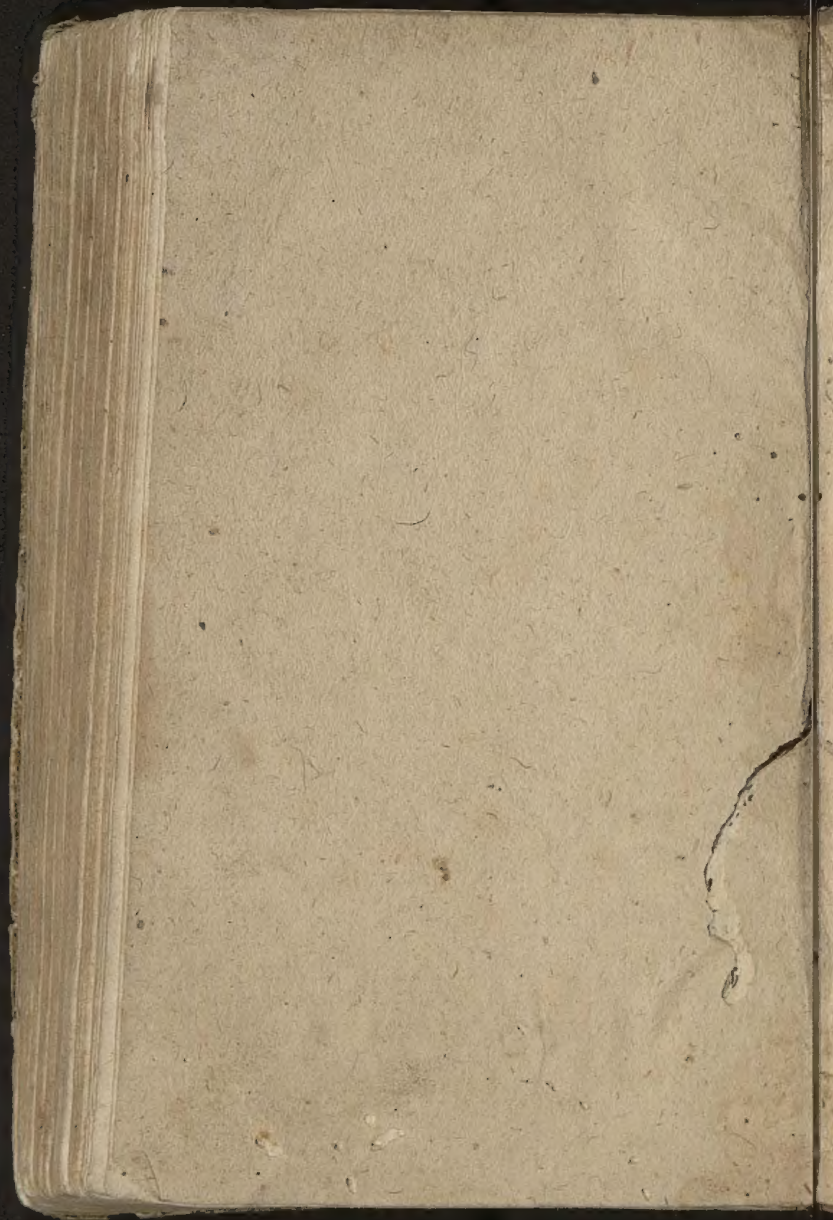
Plurimum vide in Censura Prophetiarum R.P. Georgii Gengell S.J.

13 ur 73 208480

210

